

378.102

๒๖๒๙

Y.3

สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาล การอยู่ ในทัศนะของนักศึกษา
อาจารย์ และผู้บริหาร

ปริญฐานิพนธ์

ของ

ฉันทนา บุพพรณ

27 ก.ย. 2537

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา

มีนาคม 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

190114

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ผศ.ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

.....กรรมการ

(ดร.จารุวรรณ สกลคุ)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ผศ.ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

.....กรรมการ

(ดร.จารุวรรณ สกลคุ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ดร.สุพร ตั้งสมรพงษ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยา พูลสุวรรณ)

วันที่ 4 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2537

ประกาศขอบคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์ ประธานกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกลคู กรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมวรพงษ์ กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งช่วยสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย จนสามารถดำเนินการวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สมสุข อีระพิจิตร รองศาสตราจารย์พวงรัตน์ ทวีรัตน์ อาจารย์สมบุญ เกาพัฒนา อาจารย์สะอาด ไสยะบุตร อาจารย์ ดร.เบญจา เตากล่ำ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.อนุสรณ์ สกลคู ที่ได้ให้คำแนะนำในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร และขอขอบคุณอาจารย์ นักศึกษา ของวิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์ ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณผู้ร่วมงานในวิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์ทุกท่านที่ได้สนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณ อาจารย์นิศยา คาร์งวุฒิ คุณมนลดา บุญสุวรรณ คุณรัชฎาวรรณ ประพาน ที่ช่วยตรวจทานปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณและสำนึกในบุญคุณของคุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้ให้โอกาสทางการศึกษากับลูกด้วยดีตลอดมา ขอขอบคุณ พี่ น้อง และหลาน ๆ ที่ห่วงใยให้การสนับสนุน และให้กำลังใจ ขอขอบคุณท่านทั้งหลายที่ไม่สามารถกล่าวนามได้ทั้งหมด ณ ที่นี้ ที่มีส่วนร่วมสนับสนุนให้กำลังใจ ช่วยเหลือทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณบิดามารดา ตลอดจนครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณยิ่ง ในการปลูกฝังและวางรากฐานทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ฉันทนา บุพพรณ

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1/
	ภูมิหลัง และสภาพปัญหา	1/
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	5/
	ความสำคัญของการวิจัย	6/
	ขอบเขตของการวิจัย	7/
	ค่านิยมศัพท์เฉพาะ	7
	สมมติฐานในการวิจัย	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	ความหมายของสภาพแวดล้อมวิทยาลัย	10
	การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัย	11
	ลักษณะสภาพแวดล้อมโดยภาพรวม	13
	สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ	15
	สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร	20
	สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน	22
	สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	27
	สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา	28
	สภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษา	30

3	วิธีดำเนินการวิจัย	35
	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	36/
	การเก็บและรวบรวมข้อมูล	39/
	การจัดกระทำข้อมูล	39
	การวิเคราะห์ข้อมูล	40
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
	การวิเคราะห์และการแปลความหมายข้อมูล	44
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	68
	วิธีดำเนินการวิจัย	68/
	การวิเคราะห์ข้อมูล	69/
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70/
	อภิปรายผล	72/
	ข้อเสนอแนะ	91
	ข้อเสนอแนะ ในการทำวิจัยครั้งต่อไป	94

บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	106
ภาคผนวก ก หนังสือและแบบสอบถาม	107
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	125
ภาคผนวก ค คุณภาพของแบบสอบถาม	127
ภาคผนวก ง ค่าความถี่ของความคิดเห็นเพิ่มเติมของสภามหาวิทยาลัย พยาบาลเกื้อการุณย์ ทั่วทุกด้าน	129
ประวัติย่อของผู้วิจัย	135

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามสถานภาพ	36
2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่แจกไปและได้รับคืนสมบูรณ์ จำนวนตาม สถานภาพ	40
3 คะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักศึกษา อาจารย์ และ ผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ เป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน	45
4 การประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมด้าน กายภาพเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด	46
5 การประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมด้าน การบริหารเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด	47
6 การประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมด้าน การเรียนการสอนเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด	48
7 การประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมด้านสังคม กลุ่มเพื่อนเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด	49
8 การประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรม นักศึกษาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด	50
9 การประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมด้านบริการ นักศึกษาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด	51
10 การประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมโดย รวมทุกด้านเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด	52

11	เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม ด้านกายภาพ	53
12	เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม ด้านกายภาพเป็นรายคู่	54
13	เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม ด้านการบริหาร	55
14	เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารเป็นรายคู่	56
15	เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม ด้านการเรียนการสอน	57
16	เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม ด้านการเรียนการสอนเป็นรายคู่	58
17	เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	59
18	เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมนักศึกษา	60
19	เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมนักศึกษาเป็นรายคู่	61
20	เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม ด้านบริการนักศึกษา	62
21	เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม ด้านบริการนักศึกษาเป็นรายคู่	63
22	เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม โดยรวมทุกด้าน	64

23	เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมโดย รวมทุกด้านเป็นรายคู่	65
----	---	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง และสภาพปัญหา

ประเทศไทยมีสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ดำเนินการโดยรัฐและเอกชน ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ในส่วนของรัฐมีสถาบันการศึกษาพยาบาลที่สังกัดอยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย สภากาชาดไทย และกรุงเทพมหานคร สถาบันการศึกษาพยาบาลเหล่านี้มีหน้าที่หลัก คือ สอนวิชาการและวิชาชีพเพื่อสนองความต้องการกำลังคนและสังคม วิจัยค้นคว้าเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ บริการทางวิชาการแก่หน่วยงานและสังคม รวมทั้งทำนุบำรุงและ ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งปลูกฝังความเป็นพลเมืองดี (คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา. 2521 : 119) นอกจากนี้สถาบันการศึกษาพยาบาลยังเป็นสถาบันวิชาชีพระดับอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมบุคลากรทางการสาธารณสุขที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติ ที่ดีรักในวิชาชีพ และมีทักษะในการปฏิบัติงานเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาให้ สามารถบริการชุมชนอย่างมีคุณภาพ และในขณะเดียวกันยังต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็น คนดีมีคุณธรรม สามารถดำเนินชีวิตในฐานะสมาชิกที่ดีของสังคมด้วย (ทัศนา บุญทอง. 2522 : 9 - 10) คุณลักษณะพิเศษของวิชาสาขาศาสตร์ คือ การศึกษาโดยตรงกับสิ่งที่มีชีวิต โดยเฉพาะชีวิตมนุษย์ซึ่งไม่อยู่ในภาวะที่จะทดลองหรือกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามความต้องการของใครคนใดคนหนึ่งได้ ฉะนั้นการจัดการศึกษาจึงมุ่งเน้นให้นักศึกษาพยาบาลตระหนัก ถึงคุณค่า ความสำคัญและความปลอดภัยของชีวิตมนุษย์เป็นอันดับแรก ในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ นั้นสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของมนุษย์เป็น อย่างมาก สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปในทางที่ พึงประสงค์ได้โดยง่าย (วรรณวิไล ชุ่มภิรมย์. 2518 : 305) การจัดการศึกษาพยาบาลเพื่อให้ได้บัณฑิตทางวิทยาศาสตร์การพยาบาลที่มีความสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้ดีมีคุณภาพจึงจำเป็นต้องอาศัยการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี ประกอบด้วย การจัด

องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาให้มีความพร้อม มีระเบียบสวยงาม มีบรรยากาศที่อบอุ่น ร่มเย็น และมีบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี สภาพเช่นนี้ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ดี มีความภาคภูมิใจ เกิดความรักใคร่ผูกพันต่อสถาบันและหมู่คณะ ช่วยกันรักษาชื่อเสียงของสถานศึกษา และมีความตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้ (สุภาพร เลาสถิตย์. 2526 : 4 - 5) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนในห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นอย่างมาก การเรียนการสอนที่ดีนั้นจึงขึ้นอยู่กับสภาพการอยู่ที่ศึกษาภายในชั้นเรียน ความพร้อมของผู้เรียนและบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี (พาริดา อิบราฮิม. 2525 : 28) ในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้เรียนต้องประสบกับปัญหาสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ไม่เหมาะสมกล่าวคือมีบรรยากาศที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสถานศึกษาและการศึกษา อันอาจนำไปสู่ปัญหาที่ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ เช่น ไม่สนใจการเรียน ผ่าฝืนระเบียบวินัย ก่อความไม่สงบในด้านต่าง ๆ ขึ้นได้ เป็นต้น

วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักรักษาแพทย์ กรุงเทพมหานคร เป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ตั้งขึ้นตามความต้องการของกรุงเทพมหานคร เพื่อผลิตบุคลากรในการให้บริการด้านสาธารณสุขของกรุงเทพมหานคร ตามนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525 - 2529) ตรงกับแผนพัฒนาสาธารณสุขของกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 ซึ่งเน้นเรื่อง การให้บริการสุขภาพและอนามัยแก่ประชาชนในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูส่งเสริมสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน โดยเฉพาะด้านการสาธารณสุข-มูลฐาน พร้อมทั้งมุ่งที่จะเสริมสร้างสมรรถภาพ และเพิ่มปริมาณจำนวนบุคลากรด้านการสาธารณสุขให้เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาสาธารณสุข (วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์. 2526 : 1) การปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาให้สูงขึ้นดังที่ วิจิตร ศรีสอาน (2518 : 71) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการจัดการศึกษาขั้นปริญญาซึ่งเป็นงานสร้างบัณฑิตต้องคำนึงถึงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสำคัญ คุณภาพเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อสถาบันอุดมศึกษาได้จัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างให้บัณฑิตพัฒนาศักยภาพทางด้านบุคลิกภาพ สติปัญญา ตลอดจนการรู้จักแก้ปัญหาอย่างเฉลียวฉลาด ในฐานะที่วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ เป็นหน่วยงานหนึ่งของสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร จึงได้ตระหนักถึงบทบาท

หน้าที่และความรับผิดชอบ ในการผลิตบุคลากรทางการพยาบาลให้มีคุณภาพ ในทางจิตวิทยา สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ ให้เป็นไปในทางที่ต้องการได้ เพราะฉะนั้นสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาพยาบาล จึงสมควรมีสภาพที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนให้มีศักยภาพสูงสุด สามารถสร้างความเป็นพยาบาลที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีใจรักในวิชาชีพพยาบาลมีความรู้กว้างขวางอย่างเพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญสำหรับวิชาชีพพยาบาลเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพพยาบาลยังประสบปัญหาต่าง ๆ อยู่มาก ดังที่ ประอรณัฐ คุลยาทร (2526 : 165 - 175) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และพบว่าในสถานศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย การส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควรกล่าวคือ นักศึกษาขาดการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตำราเรียน อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้บนหอผู้ป่วยมีปริมาณไม่เพียงพอ บนหอผู้ป่วยไม่มีห้องเรียนจะใช้สอนนักศึกษา เทคนิคการสอนและวิธีการสอนของอาจารย์ไม่น่าสนใจ ไม่ทันสมัย ไม่เหมาะสมกับพัฒนาการทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้เลือกเรียนพยาบาลด้วยใจรักและภูมิใจในวิชาชีพ แต่เข้ามาศึกษาด้วยเหตุผลส่วนตัว หัวหน้าตึกและพยาบาลไม่เป็นแบบอย่างที่ดีของนักศึกษาในการปฏิบัติการพยาบาล ให้ถูกต้องตามหลักการ

นอกจากนี้จากการประมวลสภาพปัญหาในการประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอนของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ (2534 : ภาคผนวก) และจากการที่ผู้วิจัยได้สังเกตรวมถึงการสัมภาษณ์นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร ของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ พบประเด็นที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์หลายประการ กล่าวคือ ในสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ พบว่า วิทยาลัยมีบริเวณเนื้อที่ประมาณ 6 ไร่เศษ มีอาคารอยู่ 6 หลัง สนามก็ห้ามมีแข่งเดียว คือสนามบาสเกตบอล ทำให้นักศึกษาไม่มีสถานที่ที่เหมาะสมเพียงพอสำหรับการออกกำลังกาย สถานที่สำหรับให้นักศึกษาได้นั่งพักผ่อนสังสรรค์กันมีน้อย ไม่ได้สัดส่วนที่เหมาะสมต่อจำนวนนักศึกษา ห้องน้ำ ห้องสุขามีปริมาณไม่เพียงพอสำหรับนักศึกษา

การดูแลบำรุงรักษาบริเวณต่าง ๆ ในวิทยาลัยยังไม่ได้รับความเอาใจใส่ให้มีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ ห้องเรียนค่อนข้างแคบมีการระบายอากาศไม่ดี ทำให้ผู้เรียนรู้สึกร้อนอบอ้าว โดยเฉพาะในช่วงโมงเรียนภาคบ่าย (นิลบล ต๋อวงศ์, สัมภาษณ์) ห้องสมุดแคบมีที่นั่ง ไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา ห้องสมุดขาดงบประมาณทำให้ขาดหนังสือ ตำราวารสารต่าง ๆ ที่สำคัญอีกมาก ในสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร พบว่านักศึกษาไม่มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะในการบริหารงานของวิทยาลัย นักศึกษามักทำผิดกฎระเบียบของวิทยาลัย และมีความเห็นว่าการปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัยเป็นเรื่องของการถูกบังคับ นักศึกษาขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารและอาจารย์ในการแสดงผลงานทางวิชาการ (สะอาด โสมะบุตร, สัมภาษณ์) การพัฒนาอาจารย์ทางด้านการฝึกอบรม ยังมีข้อจำกัดต้องทำตามขั้นตอนของระบบราชการ ในสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน พบว่าวิธีการสอนของอาจารย์ใช้แบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่จึงไม่สามารถจูงใจนักศึกษาให้สนใจ เนื้อหาวิชามักทำให้อาจารย์ต้องรีบเร่งในการสอน มีการจัดตารางสอน ตารางสอบ นอกเวลาเสมอ ๆ ทำให้นักศึกษาเหนื่อยล้า ขาดสมาธิในการเรียน

หนึ่งในการเรียนการสอนวิชาพยาบาลนั้น การจัดการเรียนการสอนต้องควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย นักศึกษาจึงมีภารกิจในการเรียนมาก ยังผลให้นักศึกษาไม่มีเวลาศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเวลาและนอกชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม เมื่อมีการสอบประเมินผล ทำให้นักศึกษาประสบปัญหาในด้านผลการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ห่างเหิน อุปสรรคการเรียนการสอนมีน้อยและขาดคุณภาพในการใช้ ในสภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนนักศึกษามีน้อย นักศึกษาต้องฝึกภาคปฏิบัติ การพยาบาลควบคู่กับการเรียนภาคทฤษฎีทำให้ความสัมพันธ์ทางวิชาการมีน้อย นักศึกษารุ่นพี่ไม่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง ไม่สร้างความประทับใจให้กับรุ่นน้อง ในทางตรงกันข้ามรุ่นพี่ได้สร้างสัมพันธภาพในทางลบ เช่นในเรื่องการรับน้องใหม่ และการจัดประชุมเชียร์ เป็นต้น นักศึกษามักจะไม่ค่อยรวมกลุ่มใหญ่ แต่จะรวมเป็นกลุ่มย่อยเท่านั้น สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรม นักศึกษายังขาดความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยไม่เห็นความสำคัญ ไม่ให้ความร่วมมือ วิทยาลัยไม่มีงบประมาณในการจัดกิจกรรม ทำให้ขาดเงินในการนำไปดำเนินการ วิทยาลัยไม่มีหน่วยงานกิจกรรมนักศึกษาโดยเฉพาะ (นิลบล ต๋อวงศ์, สัมภาษณ์) การจัดการเรียนการสอน

ไม่เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรม นักศึกษาต้องเรียนภาคทฤษฎี และฝึกภาคปฏิบัติหนัก ทำให้เกิดความเหนื่อยล้า จึง ไม่ได้สนใจในเรื่องของกิจกรรม และยังรวมถึงการที่วิทยาลัยจะต้องทำตามนโยบายของผู้บริหารระดับสูงอีกมากมาย ในสภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษา บริการแนะแนว ยังไม่มีระบบ มักจะเป็นภาระของครูประจำชั้นเป็นส่วนใหญ่ บริการด้านหอพักยังไม่เหมาะสม กล่าวคือ ห้องพักรวมขนาดค่อนข้างเล็ก ทำให้ผู้อยู่อาศัยไม่สะดวกสบาย นักศึกษามักจะละเลยต่อกฎระเบียบของหอพักทำให้ขาดระเบียบและการจัดหาทุนช่วยเหลือนักศึกษาที่ขาดแคลนก็ยังไม่สามารถสนองความต้องการของนักศึกษา ได้มากเพียงพอ

การที่มหาวิทยาลัยจะสามารถดำเนินภารกิจให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น นอกจากมีบรรยากาศ หรือสภาพแวดล้อมอันเหมาะสมเป็นปัจจัยพื้นฐานแล้ว ยังจำเป็นต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการและความคิดเห็นของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ในสถาบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มนิสิตนักศึกษาและกลุ่มอาจารย์ ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลกลุ่มใหญ่ในสถาบันนอกเหนือจากกลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มเจ้าหน้าที่ธุรการ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดบรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสถาบันให้เหมาะสมยิ่งขึ้นอีกด้วย (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. 2525 : 135) ฉะนั้นการศึกษาสภาพแวดล้อมของสถาบันจึงเป็นเรื่องจำเป็น และวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ทราบถึงลักษณะสภาพแวดล้อมของสถาบันได้ ก็คือการศึกษาทัศนะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถาบัน ซึ่ง ได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร

จากสภาพปัญหาและเหตุผลข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ทัศนะของ นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ในหกด้านคือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านบริการนักศึกษา เพื่อนำผลการวิจัย ไปเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร ในการพัฒนา และปรับปรุงสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ให้เหมาะสม มีประสิทธิภาพในการพัฒนาส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่สมบูรณ์และเอื้อต่อการผลิตบุคลากรทางการพยาบาลที่มีคุณภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อ

1. ศึกษาทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัย

พยาบาลเกื้อการุณย์ในแต่ละด้าน และรวมหกด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร
ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านบริการนักศึกษา

2. ประเมินทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารที่มีต่อสภาพแวดล้อมของ
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ในแต่ละด้านและรวมหกด้าน โดยทดสอบเปรียบเทียบกับเกณฑ์
ซึ่งผู้วิจัย ได้กำหนดไว้ดังนี้

2.1 ถ้าสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ในแต่ละด้าน และรวม
หกด้านสูงกว่าค่า 3.00 ซึ่งเป็นค่ากลางของมาตรวัดทัศนคติของ ไคเคิร์ทอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ ถือว่าสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์

2.2 ถ้าสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ในแต่ละด้านและ
รวมหกด้าน ต่ำกว่าค่า 3.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่าสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับต่ำกว่า
เกณฑ์

2.3 ถ้าไม่พบว่าสภาพแวดล้อมแตกต่างจากค่า 3.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ถือว่าสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับไม่แตกต่างจากเกณฑ์

3. เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และ ผู้บริหาร ต่อสภาพแวดล้อม
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ในแต่ละด้าน และรวมหกด้าน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารระดับสูงสุดรวมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่าย
กิจกรรมนักศึกษา ฝ่ายพัฒนางานแผน และฝ่ายบริการทางวิชาการ ของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์
ที่จะใช้เป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร
ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านบริการนักศึกษา
ให้เหมาะสม และเอื้ออำนวยต่อการผลิตบุคลากรทางการพยาบาลที่มีคุณภาพต่อไป นอกจากนี้
ผลการวิจัยนี้ยังเป็นข้อมูลเบื้องต้น สำหรับผู้บริหารสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลอื่นได้พิจารณา
นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาสภาพแวดล้อมของแต่ละสถาบันอีกด้วย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยนักศึกษาพยาบาล จำนวน 562 คน อาจารย์พยาบาลจำนวน 68 คน ผู้บริหารจำนวน 12 คน ของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สังกัดการแพทย์ กรุงเทพมหานคร รวมประชากรทั้งหมดจำนวน 642 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา แบ่งเป็น

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของประชากร จำแนกเป็นนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร ที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ทั้งหกด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านบริการนักศึกษา

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งอาจจะเป็นไปในทางที่ชอบ หรือไม่ชอบ พอใจ หรือไม่พอใจ เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย สามารถวัดได้โดยอาศัยแบบสอบถาม และสามารถนำคะแนนมาคำนวณค่าทางสถิติแล้วแปลความหมายได้ ในการวิจัยนี้หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารที่มีต่อสภาพแวดล้อมในด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านบริการนักศึกษา ของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สังกัดการแพทย์ กรุงเทพมหานคร

2. วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ หมายถึง วิทยาลัยพยาบาลที่สังกัดสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร เดิมชื่อโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย วิชิรพยาบาล เปลี่ยนเป็นวิทยาลัยพยาบาล เมื่อ ปี พ.ศ. 2519 และได้รับพระราชทานนามว่า "วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์" จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และได้เข้าเป็นสถาบันสมทบของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามประกาศพระราชกฤษฎีกา เมื่อวันที่ วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2532 ต่อมาได้เปลี่ยนเข้าเป็นสถาบันสมทบของ มหาวิทยาลัยมหิดล ตามประกาศ มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2536

3. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาวิชาพยาบาลระดับปริญญาตรี หลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4
ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนัการแพทย์
กรุงเทพมหานคร

4. อาจารย์ หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนประจำของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์
ในปีการศึกษา 2536 โดยมีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 1 ปี และได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร

5. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือรักษาการในตำแหน่ง
บริหารของสถาบัน ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ฝ่ายพัฒนา และ
วางแผน ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา ฝ่ายบริการทางวิชาการ และหัวหน้าภาควิชา ของวิทยาลัย
พยาบาลเกื้อการุณย์

6. สภาพแวดล้อมวิทยาลัย หมายถึง สภาพการณ์ และลักษณะต่าง ๆ ของวิทยาลัย
ที่เป็นสิ่งเร้า ที่มีศักยภาพอันมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ และการพัฒนาของนักศึกษาทุกด้านใน
สถาบันการศึกษา ในการวิจัยนี้หมายถึง สภาพการณ์ภายในวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์
สำนัการแพทย์ กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ

6.1 สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์เกี่ยวกับ
อาคารสถานที่ภายในวิทยาลัยพยาบาล เช่น อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ
สนามกีฬา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ห้องสุขา ห้องน้ำ ตลอดจนความปลอดภัย ความสะอาดเป็น
ระเบียบเรียบร้อย และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในวิทยาลัย

6.2 สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ดำเนินงาน
ด้านบริหารของวิทยาลัยพยาบาล รวมทั้งนโยบาย กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับที่มีผลใช้บังคับ
กับนักศึกษา และบุคลากรของวิทยาลัยพยาบาล

6.3 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์
ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น บรรยากาศในการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียน
การสอน วิธีการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ บรรยากาศทางวิชาการ

ทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน ตลอดจนการให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน

6.4 สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์เกี่ยวกับการคบเพื่อนของนักศึกษาในวิทยาลัย การรวมกลุ่ม ความร่วมมือหรือแข่งขันในกลุ่มเพื่อน ตลอดจนกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา

6.5 สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาที่เกิดขึ้นในวิทยาลัย เพื่อเพิ่มประสบการณ์นอกเหนือจากการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา ได้แก่ กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และบำเพ็ญประโยชน์

6.6 สภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษา หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้นักศึกษาพยาบาลได้รับความสะดวก ปลอดภัย และสุขสบาย ประกอบด้วยบริการสุขภาพ บริการประชาสัมพันธ์ บริการด้านสวัสดิการ บริการจัดหาทุนช่วยเหลือนักศึกษาที่ขาดแคลน

สมมติฐานในการวิจัย

1. สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

- 1.1 ด้านกายภาพ อยู่ในระดับไม่แตกต่างกับเกณฑ์
- 1.2 ด้านการบริหาร อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์
- 1.3 ด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับไม่แตกต่างกับเกณฑ์
- 1.4 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์
- 1.5 ด้านกิจกรรมนักศึกษา อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์
- 1.6 ด้านบริการนักศึกษา อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์
- 1.7 รวมหkd้านอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์

2. นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาล

เกื้อการุณย์ในแต่ละด้าน และรวมหkd้าน แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร ผู้วิจัยได้แบ่งสาระสำคัญในการศึกษา เป็นตอน ๆ และเสนอตามลำดับ คือความหมายของสภาพแวดล้อมวิทยาลัย การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัย ลักษณะสภาพแวดล้อมโดยภาพรวม สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา และสภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษา

ความหมายของสภาพแวดล้อมวิทยาลัย

มีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยไว้แตกต่างกันไป เป็นต้นว่า ศุภวิสรประดิษฐ์ (2529 : 12) ได้สรุปความหมายของสภาพแวดล้อมวิทยาลัย หมายถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในสถาบันที่จะกระตุ้นส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของนิสิตนักศึกษาให้สามารถพัฒนาตนเอง ไปสู่จุดหมายที่สถาบันกำหนดไว้ เพื่อจะนำข้อมูลมาเป็นแนวทางที่จะจัดสภาพแวดล้อมของสถาบันให้เหมาะสม อรรถพร คุณพันธ์ (2521 : 24) ได้นิยามสภาพแวดล้อมวิทยาลัยว่า หมายถึง การรับรู้และความประทับใจของนักศึกษาที่มีต่อลักษณะต่าง ๆ ของวิทยาลัย ได้แก่ ชื่อเสียงของวิทยาลัย การบริหาร บรรยากาศในการเรียนการสอน พฤติกรรมเกี่ยวกับเพื่อน และอาคารสถานที่ ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และการพัฒนาของสมาชิกในวิทยาลัย ลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้สามารถตรวจสอบได้ นิยนา อ่างสันติกุล (2522 : 17) ให้ความหมายว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัย หมายถึง พฤติกรรม เหตุการณ์ สถานที่ หรือลักษณะใด ๆ อันก่อให้เกิดผลหรือขัดขวางความก้าวหน้าของการพัฒนาความรู้ ความคิด ทศนคติและทักษะในวิชาชีพที่กำลังศึกษาเล่าเรียน สันต์ อู่อรุณ (2530 : 11) สรุปความหมายสภาพแวดล้อมวิทยาลัย หมายถึง ลักษณะของสิ่งเร้าที่มีศักยภาพ ได้แก่ บุคคล สิ่งของ วัตถุ สถานการณ์ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม แนวความคิด ความรู้สึก เหตุการณ์ บรรยากาศและลักษณะของบริเวณอาคาร

สถานที่และสิ่งต่าง ๆ ที่เข้าไปในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ และการพัฒนาการของนักศึกษาทุกคน ฮาโรลด์ (Harold. 1964 : 233) ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมทางวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาว่า หมายถึงระบบการศึกษา ระบบการปกครอง และกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง การพัฒนาตนเอง และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทัศนคติและความสนใจ ส่วนแอสติน (Astin. 1968 : 56) ให้ความหมายสภาพแวดล้อมว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัยเป็นสิ่งที่ทรงศักยภาพ (Potential Stimulus) ที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการของนักศึกษา และสามารถที่จะศึกษาสภาพแวดล้อมได้ โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษารวมทั้งกิจกรรมและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวิทยาลัยนั้น ๆ

จากที่เสนอดังกล่าวมาแล้ว อาจสรุปความหมายสภาพแวดล้อมวิทยาลัยได้ว่า หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นทั้งรูปธรรมและนามธรรม เช่น อาคารสถานที่ วัสดุสิ่งของ บรรยากาศ แนวความคิด ปรากฏการณ์หรือสภาพการณ์ อันเป็นสิ่งที่เร้าที่มีอิทธิพล หรือทรงศักยภาพต่อความเจริญทางสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ ของนักศึกษา และต่อการพัฒนาความสามารถหรือสมรรถภาพของนักศึกษา อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์ของนักศึกษาให้เป็นไปในทางที่พึงประสงค์ได้

การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัย

การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัย มีเทคนิควิธีวัดสภาพแวดล้อมวิทยาลัยแตกต่างกันออกไปตามที่ วิไลวรรณ พิชยานุวัฒน์ และสมหวัง พิชยานุวัฒน์ (2519 : 22 - 23) ได้สรุปเป็น 3-วิธีใหญ่ ๆ คือ

1. การศึกษาภาพพจน์วิทยาลัย (The Image Approach) เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยที่ให้นิสิต นักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหารวิทยาลัย รายงานหรือแสดงความรู้สึก ความประทับใจเกี่ยวกับวิทยาลัยที่สังกัดอยู่ ดังนั้น สภาพแวดล้อมวิทยาลัยในที่นี้หมายถึง ลักษณะวิทยาลัยในทัศนะหรือความคิดเห็นของมวลชนสมาชิกในวิทยาลัยทั้งหมด เครื่องมือที่นิยมใช้ศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยตามวิธีนี้ ได้แก่

1.1 ดัชนีลักษณะวิทยาลัย (The College Characteristic Index) หรือ CCI ของเพส และสเติ่น (Pace and Stern, 1965 : 260 - 277) เป็นผู้สร้างเครื่องมือนี้ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยที่ผู้ตอบสังกัดอยู่ เช่น ถ้าต้องการทราบความเป็นระเบียบเรียบร้อยของวิทยาลัย จะสรุปได้จากคำตอบที่เห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้ เช่น อาจารย์และผู้บริหารวิทยาลัยประกาศเวลาทำงานให้ทราบอย่างเด่นชัด นักศึกษาต้องนั่งเรียนตามที่กำหนดไว้ให้ อาจารย์จะขานชื่อนิสิตนักศึกษาก่อนลงมือสอน เป็นต้น

1.2 มาตรการประเมินค่าสภาพแวดล้อมวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย (The College and University Environment Scale) ใช้ชื่อย่อว่า CUES เพส (Pace, 1963 : 24 - 25) เป็นผู้สร้างเครื่องมือนี้ โดยปรับปรุงข้อความของ CCI เพื่อจำแนกสภาพแวดล้อมของแต่ละสถาบันที่แตกต่างจากกันให้มี 5 ประการคือ

- 1.2.1 การนำความรู้ไปปฏิบัติจริง (Practicality)
- 1.2.2 รู้จักบริการชุมชน ติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน (Community)
- 1.2.3 ตระหนักและสำนึกในหน้าที่ (Awareness)
- 1.2.4 ปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสม (Propriet)
- 1.2.5 ใฝ่รู้ในวิชาการ (Scholarship)

แบบสอบถามมาตรการส่วนประเมินค่าสภาพแวดล้อมวิทยาลัยนี้ ประกอบด้วยคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหา เกี่ยวกับลักษณะ 5 ประการข้างต้น ให้นักศึกษาเป็นผู้ตอบแบบสอบถามโดยมีความเชื่อว่า คำตอบของนักศึกษาจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงลักษณะของวิทยาลัยนั้น ๆ แต่ข้อความต่าง ๆ ใน CUES เป็นข้อความที่มุ่งวัดความประทับใจเกี่ยวกับภาพพจน์ของมหาวิทยาลัย ในทัศนะของนักศึกษาเช่นเดียวกับข้อความของ CCI

2. การศึกษาลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา (The Student Characteristic Approach) การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยโดยวิธีนี้ โดยให้นักศึกษาแต่ละคนตอบแบบสอบถามบรรยายคุณลักษณะของตัวเอง แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษาวิทยาลัยนั้น ๆ โดยมีความเชื่อว่าคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษาจะถูกกำหนดหรือแต่งเติมเสริมสร้างโดยสภาพแวดล้อมวิทยาลัย จึงสามารถศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยจากคุณลักษณะของนักศึกษาได้ เครื่องมือที่นิยมใช้คือ เทคนิคการประเมินสภาพแวดล้อม (The Environmental Assessment

Technique or EAT) ซึ่งแอสติน และฮอลแลนด์ (Astin and Holland : 1961) เป็นผู้สร้างเครื่องมือนี้

3. การศึกษาสภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้า (The Stimulus Approach) การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยโดยวิธีนี้อาศัยแบบสำรวจกิจกรรมวิทยาลัย (The Inventory of College Activities or ICA) ของแอสติน (Astin. 1968 : 9 - 14) ได้ให้คำนิยามว่า สภาพแวดล้อมเชิงเร้าหมายถึง พฤติกรรมเหตุการณ์หรือคุณลักษณะใด ๆ ของสถาบันที่สังเกตเห็นได้ อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางประสาทสัมผัสของมวลสมาชิกในสถาบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษา สภาพที่เป็นอยู่หรือ สิ่งที่เกิดขึ้น สามารถตรวจสอบได้ด้วยการสังเกตสภาพแวดล้อมวิทยาลัยตามแนวความคิดของแอสตินนี้แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหาร สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมในห้องเรียน และสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับเพื่อน

ลักษณะสภาพแวดล้อมโดยภาพรวม

การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยส่วนมากนิยมศึกษาสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาประเภทต่าง ๆ ซึ่ง คุชชี สรรประดิษฐ์ (2529 : 114 - 115) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ในทัศนะของนักศึกษา และอาจารย์พยาบาล 4 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ พบว่า ทัศนะของนักศึกษา และอาจารย์พยาบาลต่อสภาพแวดล้อมทั้ง 4 ด้าน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.5 อาจเป็นเพราะทั้งนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล มีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบแตกต่างกัน นักศึกษามุ่งศึกษาวิชาการและวิชาชีพ เพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพ ส่วนอาจารย์เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีเหตุผล รู้จักรับผิดชอบ ไม่เห็นแก่ตัว ผลการศึกษานี้เป็นไปในลักษณะเดียวกันกับ รังสรรค์ หันสนธิ์ยะ (2526 : 61 - 62) ที่พบว่านักศึกษาและอาจารย์มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครุฑนครราชสีมาแตกต่างกัน สุวรรณ สุขสมภักดิ์ (2530 : 76) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรกรรมนครศรีธรรมราช

5 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมของนักศึกษา และด้านสังคมกลุ่มเพื่อนพบว่า นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร เห็นด้วยปานกลางกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยในแต่ละด้าน ส่วนในเรื่องสภาพแวดล้อมรวม 5 ด้าน นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารมีทัศนะแตกต่างกัน นิษฐา เกื้อมี (2530 : 63) ได้ศึกษา

สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา ในทัศนะของนิสิตและอาจารย์

4 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านอาคารสถานที่พบว่านิสิตและอาจารย์มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และนิสิตกับอาจารย์มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมโดยส่วนรวมทุกด้านแตกต่างกัน สันต์ อู่อรุณ (2530 :

77) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ในทัศนะของผู้บริหาร

อาจารย์และนักศึกษา 6 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการแก่นักศึกษา ด้านสังคมในกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรม และด้านอาคารสถานที่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษามีทัศนะเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี แต่ละด้าน และรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษามีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะว่าจำนวนสมาชิกมีน้อยทำให้บุคคล 3 กลุ่ม มีความใกล้ชิดสนิทสนมปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย จึงมีความเข้าใจตรงกันเป็นอย่างดี

ไรซ์ (Rice, 1975 : 744 - A) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยเบอร์ดู (Purdue University) จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาคณะต่าง ๆ พบว่าการรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม เป้าหมาย ในการศึกษา กิจกรรมต่าง ๆ บุคลิกภาพและความพึงพอใจมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญและยังพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่พอใจในมหาวิทยาลัยของตน และมั่นใจว่าจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายทางการศึกษาที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะนักศึกษาหญิงมีความพึงพอใจมากกว่านักศึกษาชาย และ ฮิลล์ (Hills, 1978 : 5946 - A) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยฟลอริดาแอตแลนติก (Florida Atlantic University) ในทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์ โดยใช้เครื่องมือมาตราส่วนประเมินค่าสภาพแวดล้อมวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย (The College and University Environment Scale หรือ CUES)

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีทัศนะต่อลักษณะของสถาบันในเกณฑ์จากสูงไปต่ำดังนี้คือ ความเป็นนักวิชาการ ความถูกต้องเหมาะสม การมีความสัมพันธ์กับชุมชนในมหาวิทยาลัย และการนำความรู้จากการศึกษาไปปฏิบัติได้ ส่วนอาจารย์มีทัศนะต่อลักษณะของสถาบันในเกณฑ์จากสูงไปต่ำดังนี้คือ ความมีระเบียบแบบแผน ความเป็นนักวิชาการ การรู้จักคิด การมีความสัมพันธ์กับชุมชนในมหาวิทยาลัย และการนำความรู้จากการศึกษาไปปฏิบัติได้

สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ

นักการศึกษาทั่วไปยอมรับกันว่า ครูไม่ใช่ตัวจักรสำคัญที่จะสร้างความเจริญเติบโตทุกด้านให้แก่ผู้เรียนเพียงอย่างเดียว อาคารเรียนและสภาพของสถานศึกษามีส่วนเสริมสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ผู้เรียนอย่างมาก เพราะการตกแต่งอาคารสถานที่ และบริเวณให้สวยงามมีส่วนเกื้อกูลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนจะช่วยให้เกิดความสุขขึ้น ร่มเย็น เป็นแรงจูงใจให้นักศึกษามีความรัก ห่วงแทน และภาคภูมิใจในสถานศึกษา ลักษณะเช่นนี้จะช่วยหล่อหลอมพฤติกรรมของผู้เรียนได้ อาคารเรียนที่ดี ควรมีองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เป็นต้นว่า ขนาด รูปร่าง รูปลักษณะ วัสดุอุปกรณ์ แสงสี ทัศนียภาพ ทิศทางลม การจัดระเบียบในอาคาร เป็นต้น ยังมีองค์ประกอบที่สำคัญนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วคือ สุขลักษณะ ความปลอดภัย ความสดชื่น ความสุขสบาย และอบอุ่น บรรยากาศที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และความรักใคร่สามัคคีกัน และวิถีทางในการดำเนินชีวิตของผู้ใช้บริการ เช่น ความเจริญเติบโตความเห็นดีเห็นงามเมื่ออยู่ร่วมกัน เล่นด้วยกัน กินด้วยกัน พักผ่อนด้วยกัน ดังนั้นสถานศึกษาและห้องเรียนจึงไม่ควรเป็นโลกหนึ่งต่างหากจากชีวิตประจำวันของผู้เรียน ควรมีบรรยากาศอบอุ่นของความเป็นบ้านหรือครอบครัวอยู่บ้าง เพื่อช่วยในการปรับตัวหรือเสริมสร้างสุขภาพจิตและประสบการณ์ของผู้เรียน (วิจิตร วรุตบางกูร, 2524 : 45)

ซีเกอร์ (Seager, 1961 : 5 - 6) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการเลือกสถานที่ตั้งและการวางผังสถาบันอุดมศึกษา ไว้ดังนี้

1. ต้องมีขนาดกว้างขวางพอเหมาะกับโครงสร้างปัจจุบัน และสามารถขยายได้ในอนาคต

2. อยู่ในสถานที่ปลอดภัย สวยงาม และสามารถใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมกลางแจ้งและสนทนการได้มากที่สุด
 3. การวางผังให้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต
 4. จัดส่วนที่อึกทึก และเงียบสงบให้แยกออกจากกัน เช่น ฝ่ายวิชาการแยกจากฝ่ายบริหาร
 5. ควรตั้งอยู่ในที่ที่ก่อให้เกิดปัญหาราจรน้อยที่สุด
 6. ระบบจราจรในมหาวิทยาลัยควรแยกทางรถยนต์ รถจักรยาน และทางเท้าให้เป็นสัดส่วนชัดเจน
 7. ค้างถึงบรรยากาศ และแสงสว่างให้เป็นไปตามธรรมชาติ
 8. สร้างด้วยวัสดุที่เลือกสรรมาอย่างดี ทนทาน และราคาพอสมควร
 9. ภายในอาคารเรียน ควรมีอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สมบูรณ์ใช้ประโยชน์ได้มาก
 10. ปราศจากเสียงรบกวน เช่น เสียงรถไฟ รถยนต์ เสียงจากโรงงานและมีอากาศบริสุทธิ์ปราศจากมลพิษ
- มาตรฐานการจัดตั้งสถาบันการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ระดับวิชาชีพ และระดับสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยได้ออกประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์การจัดตั้งและการบริหารสถาบันการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2528 ไว้ดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2528 : 45)

1. อาคารเรียน

- 1.1 ห้องบรรยายความจุที่นั่ง 200 คน 100 คน 50 คน 25 คน 30 คน
ให้มีอัตราส่วนนักศึกษา 1 คน ต่อพื้นที่ไม่น้อยกว่า 0.9 ตารางเมตร 1 ตารางเมตร
- 1.1 ตารางเมตร 1.5 ตารางเมตร และ 1.8 ตารางเมตร ตามลำดับ
- 1.2 ห้องประชุม ความจุที่นั่งมากกว่า 200 คน ให้มีอัตราส่วนนักศึกษา 1 คน ต่อพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1 ตารางเมตร

1.3 ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ทางจุลชีวขนาดความจุ 25 คน ให้มีอัตราส่วน นักศึกษา 1 คน ต่อพื้นที่ไม่น้อยกว่า 4 ตารางเมตร

1.4 ห้องปฏิบัติการพยาบาล ขนาดความจุ 25 คน โดยให้มีอัตราส่วน นักศึกษา 1 คน ต่อพื้นที่ไม่น้อยกว่า 4.5 ตารางเมตร

1.5 ห้องสมุด ให้มีจำนวนที่นั่งสำหรับนักศึกษาคันคว่าภายในห้องสมุด ร้อยละ 17 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด และให้มีพื้นที่สำหรับเก็บหนังสือและห้องทำงานสำหรับบุคลากร ห้องสมุดตามความจำเป็น

1.6 ห้องอาหาร ให้มีอัตราส่วนนักศึกษา 1 คน ต่อพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1.5 ตารางเมตร

1.7 ห้องสุขา ให้มีอัตราส่วนนักศึกษาและอาจารย์ 10 คน ต่อ 1 ห้อง

1.8 ห้องกิจกรรมนักศึกษา ให้พื้นที่ไม่น้อยกว่า 25 ตารางเมตรต่อ 1 ห้อง

2. หอพักนักศึกษา

2.1 อาคาร ที่พักนักศึกษา 4 - 5 คน ต่อ 1 ห้อง และควรให้มีอัตราส่วน นักศึกษา 1 คน ต่อพื้นที่ไม่น้อยกว่า 7 ตารางเมตร

2.2 ห้องน้ำ ห้องสุขา นักศึกษา 6 คน ต่อ 1 ห้อง

2.3 ห้องซักผ้า ให้มีจำนวนเพียงพอ

2.4 ห้องปฐมพยาบาล ห้องรับแขก ห้องอ่านหนังสือ ให้มีจำนวนห้องตาม ความจำเป็น พื้นที่ไม่น้อยกว่า 50 ตารางเมตรต่อ 1 ห้อง

2.5 ห้องพักอาจารย์ผู้ปกครอง ให้มีห้องตามความจำเป็น พื้นที่ไม่น้อยกว่า 25 ตารางเมตรต่อ 1 ห้อง

2.6 สนามกีฬากลางแจ้ง ให้มีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 400 ตารางเมตร

2.7 สนามกีฬาในร่ม ให้มีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 200 ตารางเมตร

2.8 โรงครัว ให้มีพื้นที่ตามความจำเป็น

3. ห้องทำงานในอาคารเรียน

3.1 ห้องผู้บริหารระดับสูง ให้มีอัตราส่วนผู้บริหาร 1 คนต่อพื้นที่ไม่น้อยกว่า

18 ตารางเมตร

3.2 ห้องผู้บริหารระดับรอง ให้มีอัตราส่วน 1 คน ต่อพื้นที่ไม่น้อยกว่า

12 ตารางเมตร

3.3 ห้องทำงานอาจารย์ อาจารย์ 1 คนต่อพื้นที่ไม่น้อยกว่า 9 ตารางเมตร

3.4 ห้องประชุมอาจารย์ อาจารย์ 1 คน ต่อพื้นที่ไม่น้อยกว่า

1.5 ตารางเมตร

3.5 ห้องแนะแนว และให้คำปรึกษา ให้มีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 9 ตารางเมตร

ต่อ 1 ห้อง

3.6 ห้องสารบรรณ ให้มีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 30 ตารางเมตร ต่อ 1 ห้อง

จะเห็นได้ว่าเกณฑ์การจัดตั้งและการบริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัย ได้กำหนดพื้นที่ต่ออัตราส่วนนักศึกษา อาจารย์ ไว้ในขนาดที่กว้างขวางเพื่อการเรียนและปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก ถ้าเปรียบเทียบพื้นที่ ขนาดของห้องเรียนในสถาบันการศึกษาทั่วไป จะเห็นได้ว่าค่อนข้างคับแคบ แออัด ดังผลการศึกษาของประภาศรี สุนันทบุตร (2522 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่พบว่า ห้องเรียนร้อนอบอ้าว แออัดมาก มีเสียงรบกวนจากภายนอกเข้ามาในห้องเรียนเสมอ จำนวนนักศึกษาที่มีมากเกินไปมีส่วนทำให้การเรียนของนักศึกษาไม่บรรลุผลตามต้องการ ซึ่งคล้ายกันกับผลการศึกษาของดุขฎี สรรประดิษฐ์ (2529 : 130) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานครในทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล พบว่าขนาดของห้องเรียนไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา การจัดหาที่นั่งเพื่อให้นักศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียนไม่เพียงพอ ด้านที่พักอาศัยพบว่า ห้องน้ำ ห้องสุขา และสถานที่ซักผ้าไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา สนามกีฬา และสถานที่พักผ่อนสำหรับนักศึกษายังมีไม่เพียงพอเช่นกัน สมบัติ วัจนะสาริกกุล (2524 : 121) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยศึกษาสภาพแวดล้อม 7 ด้าน ในส่วนของด้านกายภาพ

พบว่าที่นั้งให้นักศึกษาได้ทำงานหรือสังสรรค์กับเพื่อน ๆ นอกเวลาเรียนมีไม่เพียงพอ ทางเดินติดต่อยะหว่างอาคารต่าง ๆ สะดวกดี ประอรณฐ์ ตูลยาทร (2526 : 165 - 175) ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการศึกษามาศปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยใน 9 ด้าน ด้านสถานที่บรรยากาศบนหอผู้ป่วย พบว่ายังขาดห้องเรียนที่จะสอนนักศึกษา จึงต้องเรียนบนหอผู้ป่วยเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นจึงมีเสียงรบกวนจากการปฏิบัติงานของพยาบาล และจากญาติของผู้ป่วย บรรยากาศและสถานที่จึงไม่อำนวยความสะดวก สรรประดิษฐ์ (2529. 127 : 130) ศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษายาบาลในกรุงเทพมหานครในทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล พบว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่มีความเหมาะสมปานกลาง แต่มีเรื่องที่ต้องปรับปรุงคือ ความไม่เหมาะสมของห้องเรียนกับจำนวนนักศึกษา รวมทั้งสนามกีฬาสำหรับให้นักศึกษาได้ใช้มีน้อย การศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ มั่นเกียรติ โกศลนิวัตวิงษ์ (2527 : 122 - 124) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันตกในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา สภาพแวดล้อมที่ศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน และด้านกายภาพ ในด้านกายภาพพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วมีความคิดเห็นปานกลาง แต่ควรปรับปรุงห้องสมุดให้มีหนังสือเพียงพอ ห้องส้วม ห้องน้ำ ให้มีเพียงพอต่อผู้ใช้ และให้มีโรงอาหารที่ถูกสุขลักษณะ สันต์ อู่อรุณ (2530 : 74) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรีในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา พบว่าด้านกายภาพ โดยส่วนรวมผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เห็นด้วยปานกลาง ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเห็นสอดคล้องกันว่าห้องเรียนมีขนาดและจำนวนพอเหมาะกับจำนวนนักศึกษา สภาพห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทดี แสงสว่างพอเหมาะ มีความปลอดภัยภายในวิทยาลัยเพียงพอ มีห้องน้ำ ห้องสุขา ที่ถูกสุขลักษณะ อย่างเพียงพอ มีการตกแต่งอาคารสถานที่สวยงามอยู่เสมอ และหน่วยบริการต่าง ๆ ของวิทยาลัยตั้งอยู่ในที่เหมาะสม ผลการศึกษานี้แตกต่างกับผลการศึกษาของ ขนิษฐา เกื้อมี (2530 : 73) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษาในทัศนะของนิสิต และอาจารย์ ในด้านกายภาพพบว่า ห้องน้ำ ห้องสุขามีจำนวนไม่เพียงพอกับนิสิต และไม่สะอาด ถูกสุขลักษณะ ห้องอาหารและที่นั่งสำหรับรับประทานอาหารมีไม่เพียงพอ การตกแต่งบริเวณ

มหาวิทยาลัยให้สวยงาม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุวรรณ สุขสมภักดิ์ (2530 : 74) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร พบว่า นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารเห็นด้วยปานกลางกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยด้านกายภาพ นักศึกษา และอาจารย์เห็นว่าห้องน้ำ ห้องสุขายังมีน้อยไม่เพียงพอ บริการน้ำดื่มสำหรับนักศึกษาถูกหลักอนามัยมีน้อยและ ไม่เพียงพอ

สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร

สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ดำเนินงานด้านการบริหารของวิทยาลัย รวมทั้งนโยบาย กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับที่มีผลใช้บังคับกับนักศึกษา และบุคลากรของวิทยาลัย

ระบบบริหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษา ถ้าระบบบริหารเหมาะสมและมีประสิทธิภาพจะช่วยให้ นักศึกษาพัฒนาอย่างเต็มที่ ระบบบริหารที่ดีต้องให้สถาบันมีอิสระในการดำเนินงาน เปิดโอกาสให้อาจารย์และนักศึกษามีเสรีภาพทางวิชาการ ฝ่ายบริหารจะต้องเข้าใจหลักการบริหารเข้าใจลักษณะการอุดมศึกษา ทั้งในด้านเกี่ยวกับผู้เรียนและลักษณะการเรียนการสอน ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาในระดับอื่น นอกจากนี้ยังต้องมีความสามารถในการบริหารบุคลากรในสถาบัน สร้างระบบบริหารให้มีความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย และเปิดโอกาสให้ได้รับความก้าวหน้าในหน้าที่การงานร่วมกัน (วิจิตร ศรีสอาน, 2518 : 40) การบริหารงานในระดับอุดมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ควรมีปัจจัยที่นำไปสู่วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือมีนักศึกษาที่ประกอบไปด้วยสติปัญญาพื้นฐานพอสมควร นักศึกษาชอบสาขาที่ตนเรียน อาจารย์มีคุณภาพและมีจำนวนมากพอเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษา มีบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การศึกษาค้นคว้าวิจัย มีวิธีการสอนชนิดที่ส่งเสริมให้วิชาความรู้ ความคิดแตกฉาน มีการประสานงานระหว่างสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรอบรู้ทั้งภายในและภายนอก วิชาที่ศึกษารวมถึงระบบบริหารที่ดีและมีประสิทธิภาพ ส่วนระบบบริหารสถาบันอุดมศึกษาควรมีลักษณะดังนี้ ผู้บริหารในตำแหน่งสำคัญมีคุณวุฒิและสามารถอุทิศเวลาปฏิบัติงานได้มากพอ การควบคุมการบริหาร และการวางแผนนโยบายเป็นไปโดย

หลักประชาธิปไตย สนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการ การเงินคล่องตัวการบริหารบุคคล
 เหมาะกับบุคคลประเภทอาจารย์ (ป๋วย อึ๊งภากรณ์. 2511 : 52) งานบริหารการศึกษา
 จะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษา เอกชัย กี่สุขพันธ์
 (2527 : 106 - 107) ได้กล่าวถึงหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษา คือ

1. งานบริหารบุคลากร ได้แก่ การบริหารบุคคลทุกประเภทที่อยู่ในสถานศึกษา คือ
 นักศึกษา อาจารย์ ภารโรง และเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง
2. งานบริหารวิชาการ ได้แก่ การบริหารงานที่เกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน
 การนิเทศการศึกษา กิจกรรมเสริมวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนบริหารสื่อการเรียนการสอนใน
 สถานศึกษาทั้งหมด
3. งานบริหารธุรการ การเงิน อาคารสถานที่และบริการต่าง ๆ ได้แก่
 งานสารบรรณ รับส่งหนังสือ งบประมาณบัญชี การซื้อวัสดุครุภัณฑ์ การดูแลบำรุงรักษาอาคาร
 สถานที่ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกหรือบริการที่สถานศึกษาจัดให้แก่ บุคลากรภายใน
 สถานศึกษา
4. งานบริการกิจกรรมนักศึกษา ได้แก่ งานที่เกี่ยวกับนักศึกษาทั้งหมดไม่ว่าจะเป็น
 การรับนักศึกษา การแบ่งชั้น กิจกรรมนักศึกษาทุกประเภทและสวัสดิการที่จัดให้นักศึกษา
5. งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ งานที่เกี่ยวข้องกับชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่
 การประชาสัมพันธ์สถานศึกษา การติดต่อกับผู้ปกครองและสังคมภายนอก เป็นต้น

ลอคลิน (Locklin. 1976 : 147 - A) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับนโยบาย
 กฎระเบียบการบริหาร การแบ่งหน้าที่หน่วยงาน การปกครองสถาบันที่มีผลกระทบต่อนักศึกษา
 จากมหาวิทยาลัย 4 แห่ง พบว่ามีมหาวิทยาลัย 2 แห่ง ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารสถาบัน
 อย่างเต็มที่ อีก 2 แห่ง ให้นักศึกษามีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อย แต่นักศึกษาทั้ง 4 แห่งก็ไม่มีกรรวมตัว
 กันเพื่อต่อต้านนโยบายการบริหารของสถาบันแต่อย่างใด และเมื่อเปรียบเทียบกันปรากฏว่า
 มหาวิทยาลัยที่ให้นักศึกษาเข้าร่วมในการบริหารอย่างเต็มที่มีกฎระเบียบน้อย และไม่เคร่งครัด
 นักศึกษาและอาจารย์ให้ความร่วมมือกันได้ดี ส่วนมหาวิทยาลัยที่ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการ
 บริหารน้อยนั้นจะมีกฎระเบียบที่ยุ้งยาก และเคร่งครัดมาก มีนักศึกษาที่ฝ่าฝืนระเบียบมากกว่า

นักศึกษาของมหาวิทยาลัยที่ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารอย่างเต็มที่ด้วย เยาวนารถ อุษยมงคล (2528 : 113) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อ สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมน้อยในการจัดระเบียบ บริหารมหาวิทยาลัยร่วมกับคณาจารย์และผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา มีความเห็นว่า สภาพแวดล้อมทางด้านการบริหาร มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สุวรรณ สุขสมภักดิ์ (2530 : 44) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคโนโลยีและ อาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรกรรมนครศรีธรรมราช ในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร พบว่า นักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร เห็นด้วยปานกลางกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยด้าน การบริหารโดยรวม และเห็น สอดคล้องกันว่านักศึกษาภูมิใจที่ได้เป็นนักศึกษาของวิทยาลัย

สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง หลักสูตร สภาพการณ์ พฤติกรรม หรือ บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา บรรยากาศทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน บุคลิกลักษณะของอาจารย์ ตลอดจน การให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนการสอน

สภาพการเรียนการสอนในวิทยาลัยพยาบาลก่อการุณย์ มุ่งเน้นเรื่องการให้บริการด้าน สุขภาพอนามัยแก่ประชาชน ด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูส่งเสริมสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน โดยเฉพาะด้านการสาธารณสุขมูลฐาน พร้อมทั้ง มุ่งเสริมสร้างสมรรถภาพและเพิ่มจำนวนบุคลากรด้านการสาธารณสุขให้เพียงพอ สำหรับการ ปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาสาธารณสุข พยาบาลจำเป็นต้องพัฒนาให้มีความรู้อย่างกว้างขวาง เพียงพอที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของตน รู้จักชี้ เหตุผลในการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ทั้งทางด้านการพยาบาลและปัญหาต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ สามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (หลักสูตรประกาศนียบัตร พยาบาลศาสตร์. 2526 : 1 - 2) จากภาระหน้าที่ของวิทยาลัยพยาบาลในการผลิตพยาบาล ให้มีคุณภาพ ทศนา บุญทอง (2522 : 10) กล่าวว่า ถ้าต้องการหรือมุ่งหวังที่จะให้มีการ

ศึกษาพยาบาลผลิตบุคคลที่มีคุณภาพ นั่นคือต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพในขณะเดียวกัน ยังต้องการให้ผู้สำเร็จเป็นคนดี มีคุณธรรมโดยส่วนตัวและสามารถดำเนินชีวิตในฐานะสมาชิกของสังคมที่ดีได้ด้วย ทั้งนี้จะต้องพิจารณาทั้งหลายขั้นตอน คือ

1. โครงร่างของการจัดการศึกษา (Structure) คือการจัดหลักสูตรนั่นเอง
2. กระบวนการในการจัดการศึกษา (Process) วิธีการหรือขั้นตอนต่าง ๆ ในการ

นำเอาหลักสูตร ไปใช้

3. ผลผลิตจากการศึกษา (Outcome) คือผู้สำเร็จออกมาเป็นพยาบาล จะต้องมีความสอดคล้องอย่างไร และเมื่อสำเร็จออกมาจริงมีคุณสมบัติอย่างไร

ดังนั้นในการจัดการศึกษาจึงเริ่มต้นที่โครงร่างของการจัดการศึกษา คือ การจัดหลักสูตร ดังที่เซย์เลอร์และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander, 1974 : 17) ได้ให้ความหมายว่า หลักสูตรเป็นแผนงานที่โรงเรียนจัดขึ้นให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้เพื่อบรรลุเป้าหมายกว้าง ๆ ของการศึกษา และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ ดังนั้นหลักสูตรที่ดีจึงควรเป็นหลักสูตรที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถและทัศนคติที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมให้มากที่สุด จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า การพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพ ต้องเริ่มตั้งแต่การจัดหลักสูตร ดังนั้นการจัดทำหลักสูตรการศึกษาทุกระดับจะต้องมุ่งหวังให้ผู้สำเร็จสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การอุดมศึกษามีคุณภาพในด้านการนำหลักสูตรมาใช้ได้แก่คณาจารย์ วิจิตร ศรีสอ้าน (2518 : 71 - 72) ได้กล่าวว่า การที่จะทำให้อุดมศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานสูง คือการมีคณาจารย์ที่ทรงคุณวุฒิมีคุณภาพสูง อันถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาของมหาวิทยาลัย ความสำคัญในเรื่องนี้ วิเชียร ทวีลาภ (2522 : 23) นักการศึกษาพยาบาลได้มีความห่วงใยเรื่องประสิทธิภาพและคุณภาพของคณาจารย์พยาบาล เมื่อการศึกษาพยาบาลได้ปรับปรุงหลักสูตรวิชาพยาบาลจากระดับประกาศนียบัตรและอนุปริญญาพยาบาลเป็นระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าว่า สถาบันต่าง ๆ มีความพร้อมเพื่อการสอนในลักษณะการศึกษานานาชาติหรือยัง การปรับปรุงแต่โครงสร้างของหลักสูตร แม้จะสวยงามสักเพียงใด แต่คุณภาพและกระบวนการจัดการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมยังคงอยู่ในสภาพเดิม ผลผลิต

ของการศึกษาในหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ ก็คงจะมีคุณภาพไม่แตกต่างกับผลผลิตของหลักสูตรเก่า ถ้าผลผลิตมีคุณภาพคงเดิมแล้ว อะไรจะเกิดขึ้น

จากประเด็นสำคัญที่กล่าวมานี้ สิ่งที่จะพิจารณา คือ การพัฒนาครูอาจารย์ให้มีคุณสมบัติ ลักษณะของครูที่ดี ดังที่ สาโรช บัวศรี (2521 : 23) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์ว่า ผูกพันอยู่กับหน้าที่หลักของมหาวิทยาลัย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การฝึก การสอน และอบรมวิชาต่าง ๆ (Training)
2. การวิจัยค้นคว้า (Research)
3. การปฏิบัติงานที่นอกเหนือหรือขยายออกไปจากหน้าที่การสอนและการวิจัย

(Extension Work)

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช (2526 : 92 - 94) ได้ให้ความเห็นว่า ครูที่ดีใน ความรู้ลึกของคนไทย ควรจะมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ มีความรู้ดี มีความสามารถในการเป็นครู ถ่ายทอดได้แจ่มแจ้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางวิทยาการ ต้องเฝ้าหาความรู้ ตลอดไป และเผยแพร่ทันทั่วถึง เพื่อให้ศิษย์ได้ความรู้ที่ทันสมัย ครูต้องมีความอดทนหรือขันติธรรม เพราะครูเป็นผู้นำงานหนักมาก และต้องมีเมตตาธรรมเป็นหลักใหญ่ นอกจากนั้นการเป็นครูที่ดีเป็น อุบายของแต่ละบุคคลที่จะทำให้ศิษย์เคารพยำเกรง เชื่อฟัง การมีอารมณ์ขันก็เป็นคุณสมบัติ อย่างหนึ่งที่ครูพึงมีด้วยเช่นกัน พรจันท์ สุวรรณชาติ (2522 : 317 - 319) ได้กล่าวถึง บทบาท และคุณสมบัติของครูพยาบาลว่ามีความสำคัญต่อการเสริมสร้างคุณภาพการปฏิบัติการ พยาบาลได้อย่างมาก ได้แก่

1. คุณสมบัติของครูพยาบาล ครูพยาบาลควรเป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาตามระดับที่ได้ กำหนดไว้ เป็นผู้ที่มีความรู้ในเฉพาะสาขาที่ดำเนินการสอนและสามารถที่จะนำความรู้ไปใช้ในการ เรียนการสอนได้อย่างดีและมีความมั่นใจในการสอน คุณสมบัติของครูอีกประการหนึ่งคือความรู้ ที่จำเป็นในการดำเนินการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพที่ทำให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้มากที่สุด และมีความวิตกกังวลน้อยที่สุด ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับทางการศึกษา เช่น ปรัชญาของการศึกษา จิตวิทยาของการเรียนรู้ การสอนวิจัยขั้นพื้นฐานและเทคนิคของการวัดผล คุณสมบัติประการ สุดท้ายที่ครูควรมีคือ ประสบการณ์ในวิชาชีพ (Professional Experience) ครูพยาบาลที่มี ประสบการณ์ทางคลินิคนานก็สามารถที่จะนำประสบการณ์เหล่านั้นมาใช้สอนได้ดียิ่งขึ้น

2. บทบาทของครูที่เป็นแบบอย่างแก่ผู้เรียน คือเป็นแบบอย่างที่ดีของนักศึกษาในทุก ๆ วิถีทางของการดำเนินงานให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วย โดยการแสดงให้เห็นว่ามีความรู้และความเข้าใจในสาขาที่ดำเนินการสอนนั้นอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง แสดงความสามารถในการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้ป่วยได้อย่างมีเหตุผล ปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างถูกต้องตามเทคนิควิธี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีทั้งต่อผู้ร่วมงาน ต่อผู้ป่วย ต่อครอบครัว ต่อตัวนักศึกษา และมีการติดต่อประสานงานได้เป็นอย่างดี ครูพยาบาลควรเป็นแบบอย่างของผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพพยาบาล จากคุณสมบัติและบทบาทของครูพยาบาลดังกล่าวแล้ว รัตนา คำนูณเรือง (2522 : 210 - 214) ได้เน้นถึงบทบาทของผู้เป็นครูพยาบาลว่า

1. ต้องเป็นแม่พิมพ์ที่ดี คือเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง มีจริยธรรมและคุณธรรม ที่แสดงออกให้เห็นได้ คนชนิดพอที่ลูกศิษย์จะเกิดความมั่นใจเคารพนับถือและยึดเป็นตัวอย่างได้จริง ๆ เป็นพยาบาลที่ระลึกถึงทั้ง 3 ด้าน คือ การศึกษา การบริหาร และวิชาชีพ

2. มีความรักในวิชาชีพอย่างจริงใจ และเข้าใจความหมายของคำว่า การพยาบาล ผู้ทำการพยาบาล การบริการพยาบาล วิชาชีพพยาบาลและการปฏิบัติการพยาบาล

3. ต้องสอนนักเรียนในแบบที่ถือเป็นหลักการและนำไปปฏิบัติได้จริง สามารถทำให้คนในสภาวะจริงได้ ปรับปรุงความรู้ของตนให้ทันกับวิทยาการที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอน มีความเข้าใจในวัฒนธรรมของผู้เรียนรุ่นใหม่ด้วย

4. แนะนำแนวทางและสอนผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดี เป็นผู้นำที่ดี ฝึกให้รู้จัก มอบหมายงาน ฝึกให้รู้จักใช้คำพูด รู้จักเขียนรายงานตลอดจนวิธีการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วย และผู้ร่วมงานอื่น ๆ แสดงตัวอย่างการประสานงานที่ดีให้ผู้เรียนเห็น เพื่อให้เกิดความประทับใจแก่ผู้เรียน สามารถดึงดูดผู้เรียนให้ดำเนินตามโดยไม่รู้ตัว และสร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบันที่ตนปฏิบัติงานด้วย

5. ผู้สอนต้องเป็นผู้ที่ทำงานในแบบที่มีประสิทธิภาพจริง คือต้องเป็นผู้ที่ทำงานโดยถือหลักประหยัดในเรื่อง ประหยัดความคิด ประหยัดแรงงาน ประหยัดของใช้ และประหยัดเวลา

โรไมน์ (Romine. 1974 : 139 - 143) ได้ศึกษาบรรยากาศเกี่ยวกับการสอนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ดีขึ้น โดยการสำรวจความเห็นจากอาจารย์คณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยโคโลราโด (Colorado University) จำนวน 268 คน และนักศึกษาคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเดียวกัน จำนวน 1,237 คน ผลปรากฏว่าบรรยากาศการสอนที่ดีที่จะสามารถทำให้การสอนมีประสิทธิภาพดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน เช่น ผู้สอนเป็นคนที่กระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน มีความกระตือรือร้นสนใจในวิชาการ ให้ความเข้าใจ และเป็นกันเองกับผู้เรียน
2. ด้านการจัดและเตรียมการสอน เช่น เตรียมการสอนเป็นอย่างดี ชี้แจงให้ผู้เรียนได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในวิชาที่เรียน รวมทั้งแนะนำหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ
3. ด้านผลการสอนที่ผู้เรียนได้รับ เช่น ผู้เรียนได้รับประโยชน์สมตามความตั้งใจจากวิชาที่ผู้เรียนเลือก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียน มิใช่เป็นผู้ฟังแต่เพียงอย่างเดียว
4. ด้านการสอนเนื้อหา เช่น พูดอธิบายชัดเจน ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด สามารถใช้วิธีการสอนต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา
5. ด้านการประเมินผล การนำข้อมูลย้อนกลับ และการเสริมแรงทางการเรียน เช่น เมื่อมีการทำรายงานหรือสอบ เมื่อตรวจเสร็จแล้วผู้สอนจะต้องรีบแจ้งผลให้ผู้เรียนรู้ และมีการชี้แจงด้วยว่าทำไมผลจึงเป็นเช่นนั้น
6. ด้านช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม เช่น มีการจัดเวลาเพื่อสอนผู้เรียนเป็นกลุ่มพิเศษ

มาร์แชล (Marshall. 1974 : 773 - 775) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในการพยาบาล ที่เมืองบอสตัน (Boston) ในปี 1974 พบว่าสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านการพยาบาลคือคณาจารย์จะต้องเข้าใจนักศึกษา และยอมรับว่าสัมพันธภาพเป็นส่วนสำคัญที่สุด ในการช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักศึกษา ต้องเข้าใจสภาพเศรษฐกิจของนักศึกษาแต่ละคน เข้าใจความต้องการและความแตกต่างของนักศึกษา รวมทั้งการปฏิบัติตนต่อนักศึกษาด้วย

เกอร์ริน (Guerin. 1981 : 18) ได้กล่าวไว้ว่าในการที่จะถ่ายทอดวิชาความรู้และทักษะความชำนาญแล้ว ครูพยาบาลจะต้อง

1. รับรู้ความต้องการ และรู้เกี่ยวกับนักศึกษาที่ตนจะสอน
2. รู้ทัศนคติและสภาพแวดล้อมของนักศึกษา
3. อนุญาตให้นักศึกษาเลือกวิธีการ และกิจกรรมที่นักศึกษาคิดว่าจะเป็นประโยชน์ และประสบความสำเร็จในการเรียนของนักศึกษาเองได้อย่างอิสระ
4. ครูต้องเชื่อมโยงประสบการณ์หรือความรู้ให้กลมกลืนสอดคล้องกับสถานการณ์จริง จากเอกสารและผลการวิจัยดังกล่าวมานี้ พอสรุปได้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนให้เหมาะสม ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติบุคคลลักษณะที่ตัวของผู้สอน เทคนิคและวิธีสอน การเตรียมตัวเอง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนเป็นสำคัญ

สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

กลุ่มเพื่อนนับได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อการศึกษานิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยนอกเหนือไปจากบิดามารดาและผู้ปกครอง คือมีความสัมพันธ์กันทั้งในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียน ภายในสถาบันอุดมศึกษานิสิตนักศึกษาต้องติดต่อสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อนนิสิตนักศึกษาด้วยกัน ความคิดและทัศนคติต่าง ๆ ย่อมได้รับอิทธิพลจากบุคคลเหล่านี้ แต่เนื่องจากจำนวนกลุ่มเพื่อนมีมากกว่าจำนวนอาจารย์ และโอกาสการติดต่อสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนมีมากกว่าด้วย ดังนั้นความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา จึงมีความสำคัญต่อการส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีความเจริญงอกงาม ความสัมพันธ์ของนักศึกษา มี 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ และความสัมพันธ์ทางปัญญา ความสัมพันธ์ทางอารมณ์เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความผูกพันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ความสัมพันธ์ทางปัญญาดังอยู่บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล อาศัยความรู้ ความคิด สติปัญญาและเหตุผลเป็นเครื่องเชื่อมโยง (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2524 : 134) ลักษณะกลุ่มเพื่อน (Peer Group) เป็นลักษณะของวัยรุ่นทั่วไปที่มีความต้องการที่จะอยู่ในกลุ่มอย่างมีความสุข เพราะกลุ่มเพื่อนทำให้มั่นใจและยอมรับในพฤติกรรมต่าง ๆ ทำให้มีความสุขสบายใจมีความสุข และกลุ่มเพื่อนยังมีอิทธิพลทำให้นักศึกษามีความเชื่อและมีพฤติกรรมไปตามลักษณะกลุ่มที่ยึดอยู่ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2530 : 45) ก่อ สวัสดิพาณิชย์ (2519 : 67 - 69) ได้กล่าวถึงสังคมของวัยรุ่นว่า "วัยรุ่นมีการจัดกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการขึ้นประเภทหนึ่งคือ กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ไม่มี

ระเบียนประเพณี แต่เป็นการรวมกลุ่มของคนที่มีรสนิยมตรงกัน หรือประโยชน์ที่ร่วมกันบางอย่าง สมาชิกภาพในกลุ่มไม่เป็นที่แน่นอน บางคนเข้าร่วมกลุ่มระยะหนึ่งแล้วแยกตัวเองออกไป บางทีก็กลับเข้ามารวมกลุ่มอีก สุดแต่ความประสงค์ของตนเอง และความคิดเห็นของเพื่อนกลุ่มนั้น ๆ"

นักศึกษาเป็นบุคคลที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น การคบเพื่อนจึงมีความสำคัญ เพราะเป็นความต้องการธรรมชาติประจำวัน การที่วัยรุ่นสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับเพื่อนเพศเดียวกัน หรือเพื่อนต่างเพศได้ นับว่าเป็นการพัฒนาอย่างหนึ่งของวัยรุ่น เพื่อนำไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่โดยราบรื่น และมีความสุขในระยะต่อไป (Havighurst and Hilda. 1956 : 51 ; อ้างอิงมาจาก ประกอบ คุปรัตน์. 2525) แอสติน (Astin. 1971 : 141) ทำการวิจัยพบว่า การเลือกสาขาวิชาและอาชีพของนักศึกษาประเภท วิศวกรรม การสอน กฎหมาย และธุรกิจ มักคล้ายตามกลุ่มเพื่อน และจากผลการวิจัยของดีคอสเตอร์ (Decoster. 1971 : 5789 - A) พบว่า นักศึกษาที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนสูง มีแนวโน้มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นต่ำ ดังนั้น นิวคอมบ์ (Newcomb. 1962 : 79) จึงให้ข้อเสนอแนะว่าในการศึกษาจำเป็นต้องคำนึงถึงประสบการณ์ในกลุ่มเพื่อนให้กับนักศึกษาด้วย ส่วนเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศของนักศึกษา เร็นน (Wrenn. 1951 : 4) ให้ความเห็นว่า สถาบันการศึกษาควรมีการส่งเสริมกิจกรรมทั้งการเรียนและสังคมของนักศึกษาทั้งสองเพศ เพื่อฝึกให้นักศึกษาได้รู้จักการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม สุภาพเรียบร้อยต่อเพื่อนต่างเพศและเข้าใจกันได้เป็นอย่างดี กิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ กิจกรรมของชุมนุมต่าง ๆ การอภิปราย คนตรี วิชาการ กีฬา เป็นต้น

สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา

สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์เกี่ยวกับ กิจกรรมนักศึกษาที่เกิดขึ้นในวิทยาลัย เพื่อเพิ่มประสบการณ์นอกเหนือจากการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา ได้แก่ กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และบำเพ็ญประโยชน์

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 145) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนิสิต นักศึกษา หมายถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อการพัฒนา นิสิต นักศึกษาด้านต่าง ๆ นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับให้ทุกคนต้องเรียนในชั้นเรียน กิจกรรมดังกล่าวเป็นไปโดยความสมัครใจของนิสิต นักศึกษา และไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของคะแนนวิชาหนึ่งวิชาใด กิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนา นิสิต นักศึกษา นั้น จึงหมายรวมทั้งกิจกรรมที่มหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยจัดให้นิสิต นักศึกษา และส่วนที่ส่งเสริมให้นิสิต นักศึกษา ได้จัดขึ้นเอง โดยการนิเทศ และดูแลจากอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมต่าง ๆ เพื่อให้ นิสิต นักศึกษา สัมผัสชีวิตที่ถูกต้องในมหาวิทยาลัย สทรูป (Stroup. 1964 : 52 - 53) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับงานกิจกรรมนักศึกษา ไว้ว่างานกิจกรรมนักศึกษา ตั้งขึ้นเพื่อให้การสนับสนุนวัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐานของสถาบัน เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการนักศึกษาต้องมีความรับผิดชอบ และปฏิบัติงานของตนในฐานะผู้มีความรู้และความชำนาญมากกว่าบุคคลฝ่ายอื่น ๆ ของสถาบัน

सानาว์ ขจรศิลป์ (ม.ป.ป. : 20) ได้แบ่งกิจกรรมนักศึกษาตามวัตถุประสงค์หลักออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. กิจกรรมทางด้านวิชาการ
2. กิจกรรมทางด้านศิลปและวัฒนธรรม
3. กิจกรรมทางด้านบำเพ็ญประโยชน์
4. กิจกรรมทางด้านกีฬา
5. กิจกรรมทางด้านนันทนาการ
6. กิจกรรมส่วนกลาง

แมคโคน (McKown. 1956 : 665) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรว่า เป็นการเสริมการเรียนรู้จากในห้องเรียนและสนองความต้องการขั้นพื้นฐานที่จะแสดงออก ผูกนักศึกษาให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตยได้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่าง เป็นสุข พัฒนาด้านศีลธรรมจรรยาและระเบียบวินัย นอกจากนี้ยังเป็นการค้นหาและพัฒนาความสามารถพิเศษของนักศึกษา สมบัติ วัจนะสาริกากุล (2524 : 125) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร เห็นว่าการดำเนินงานของตัวแทนนักศึกษาหรือสโมสรนักศึกษายังมีประสิทธิภาพน้อย

เมื่อเป็นเช่นนี้ทางสถาบันควรจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาให้การสนับสนุน ดูแลและแนะนำเมื่อมีปัญหาในการดำเนินงาน จัดเวลาและเปิดโอกาสให้นักศึกษาส่วนมากได้เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถาบัน การจัดกิจกรรมสถาบันควรคำนึงถึงกิจกรรมเฉพาะนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายด้วย

ไพโรจน์ คิ้ววิเศษ (2533 : 52) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อม วิทยาลัยครูสงขลา พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลาเห็นว่า สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรม นักศึกษา มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละข้อคำถาม พบว่า ทุกข้อคำถาม นักศึกษามีทัศนะอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนทัศนะที่อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ได้แก่ นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมน้อย พีเตอร์สัน (Peterson, 1966 : 172) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนสูงเป็นนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม เป็นผู้มีหน้าที่และความรับผิดชอบในงานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมักจะไม่เข้าร่วมกิจกรรมน้อยและมักจะไม่มีหน้าที่รับผิดชอบในงานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย

แฮร์โรลด์ (Harold, 1976 : 2782 - A) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ปรากฏว่าการบริหารงานจะต้องยึดถือนโยบายที่ขึ้นอยู่กับเหตุผลด้านคุณธรรม วัฒนธรรม ค่านิยม และภูมิหลังทางการศึกษาของนักศึกษา นอกจากนี้ในการบริหารงาน ควรกำหนดขอบเขตไว้กว้าง ๆ และยืดหยุ่นได้พอสมควร ทั้งนี้เพราะนักศึกษามีความแตกต่างกันมากในด้านบุคลิกภาพ ซึ่งถือเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยอย่างหนึ่งที่จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา รวมทั้งให้เสรีภาพแก่นักศึกษาในการแสดงความคิดเห็นด้วย

สภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษา

สภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษา หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้แก่ นักศึกษาให้ได้รับความสะดวกปลอดภัย และสุขสบาย แบ่งเป็น บริการสุขภาพ บริการ ประชาสัมพันธ์ บริการด้านสวัสดิการ บริการจัดหาทุนช่วยเหลือนักศึกษาที่ขาดแคลน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 100) ได้กล่าวถึงงานบริการและสวัสดิการนิสิตนักศึกษาไว้ว่า งานบริการและสวัสดิการนิสิตนักศึกษา เป็นงานของบุคลากรนิสิตนักศึกษาที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับงานด้านอื่น ๆ ของงานอุดมศึกษา งานด้านนี้ในสถาบันอุดมศึกษาหลาย ๆ แห่ง อาจารย์รวมสองหน่วยงาน คืองานบริการ และงานสวัสดิการอยู่ในหน่วยงานเดียวกันก็ได้ตามความจำเป็นและลักษณะของงานในสถาบันนั้น ๆ บางแห่งอาจไม่มีหน่วยงานสวัสดิการ มีแต่งานบริการนิสิตนักศึกษา แต่อีกหลายแห่ง ไม่มีงานบริการ เพื่อให้เห็นความแตกต่างในการแยกงานบริการ และสวัสดิการ ทั้งสองงานจะมีลักษณะแตกต่างกันคือ

1. งานบริการ เป็นงานที่มหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยจัดขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นิสิตนักศึกษา ในด้านชีวิตความเป็นอยู่ และการศึกษาเล่าเรียน งานบริการจัดขึ้น เพื่อนิสิตนักศึกษาทั่วไปโดยส่วนรวม อาจแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านบริการ ด้านสิ่งแวดล้อม และบริการด้านวิชาการ
2. งานสวัสดิการ เป็นงานที่มหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยจัดขึ้น เพื่อให้เป็นสวัสดิการแก่นิสิตนักศึกษา สวัสดิการแตกต่างจากบริการ คือ สวัสดิการ เป็นการให้แก่กลุ่มนิสิตนักศึกษาบางคนที่เป็นเท่านั้น จะต้องมีการติดต่อเก็บทะเบียนประวัติ หรืออาจมีการพิจารณาเลือกบุคคลที่จะให้

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 101 - 102) ยังได้กล่าวถึงบริการต่าง ๆ ที่สถาบันอุดมศึกษา ควรจัดให้มีคือ บริการโปรชนีย์ บริการเสี่ยงตามสาย บริการร้านอาหาร บริการน้ำดื่ม บริการรถรับ-ส่ง บริการจัดที่พักผ่อน บริการรับฝากถอนเงิน บริการที่พักอาศัย บริการร้านค้า รวมถึงการดูแลสุขภาพพลอดภัย ทั้งนี้ นอกจากจะเสริมวัตถุประสงค์ของสถาบันแล้วยังมุ่งเน้นการพัฒนาคนที่สมบูรณ์เพิ่มเติมจากที่ศึกษาภายในชั้นเรียนที่จัดขึ้นให้อีกด้วย

ในด้านเกี่ยวกับการบริการนักศึกษานี้ เขียวลักษณ์ คัคโนภาส (2523 : 179) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริการนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยภาคใต้ และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การบริการนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

1. ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร ที่พักอาศัย สถานพยาบาล โปรชนีย์ โทรเลข ธนาณัติ ร้านขายหนังสือ อุปกรณ์การเรียน พาหนะในการเดินทาง

2. ปัจจัยที่แก้ปัญหาและอุปสรรคในการเรียน เช่น คู่มือนักศึกษาใหม่ อาจารย์ที่ปรึกษา หน่วยบริการแนะแนว การให้ความช่วยเหลือทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ

3. ปัจจัยที่สนับสนุนการประกอบอาชีพในอนาคต เช่น การให้ข่าวข้อมูลที่เกี่ยวกับตลาดแรงงาน อาชีพต่าง ๆ การอบรมให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสมัครงาน และการจัดหางานให้นักศึกษาที่จะจบการศึกษา

4. ปัจจัยที่ส่งเสริมและพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ ทั้งสติปัญญา หรือความรู้ทางวิชาการ มีคุณธรรม และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมส่วนรวม คือการสนับสนุนการทากิจกรรมประเภทต่าง ๆ

ในสถาบันการศึกษาพยาบาล การบริหารงานด้านหอพักเป็นบริการที่มีความสำคัญและจำเป็นมาก เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลเป็นนักศึกษาประจำ ดังนั้นหอพักจึงเปรียบเสมือนบ้านที่สองในช่วงระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ ซึ่งวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2525 : 94) ได้กล่าวถึงมหาวิทยาลัยลอนดอน (London University) เป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อในการพยายามจัดรูปแบบของมหาวิทยาลัยที่เอื้อให้นักศึกษาทุกคนมาอยู่ประจำ เพื่อจะได้สัมผัสชีวิตความเป็นนักศึกษาที่สมบูรณ์ได้ใกล้ชิดกับอาจารย์ผู้ซึ่งคอยแนะนำสั่งสอน ในการอบรมมารยาท การวางตัว ความประพฤติ จิตใจ และฝึกความเป็นสุภาพบุรุษ ส่งเสริมให้นักศึกษาได้รู้จักมารยาทในการรับประทานอาหาร วิธียู่ร่วมกันในหอพัก การใช้ชีวิตต่าง ๆ ตามแบบผู้ดี ตอนกลางวันก็ไปศึกษาด้านวิทยาการเต็มที่ ตอนเย็นและวันหยุดฝึกซ้อมกีฬา ดนตรี หัดสวดมนต์ ประกอบพิธีทางศาสนา ตลอดจนฝึกกิจกรรมการยาของผู้ดีไปด้วย ซึ่งซีฟเฟิร์ด (Sifferd. 1959 : 21 - 22) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของหอพักไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาให้สอดคล้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
2. เพื่อจัดการและเปิดโอกาสส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกลุ่มฝึกฝนประชาธิปไตย
3. เพื่อเอื้อหรือผลักดันให้เกิดสุนทรีย์ที่ดี และรักษันทนทางการ
4. เพื่อหนุนให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคมทั้งกลุ่มและแต่ละกลุ่ม
5. เพื่อส่งเสริมการปรับตัวให้เข้า ใจปัญหา ในชีวิตประจำวันได้

โดยทั่วไปสถาบันอุดมศึกษาที่มีหอพัก ได้กำหนดวัตถุประสงค์ที่แสดงถึงภารกิจของหอพักไว้ ดังนี้ (สำเนา ขจรศิลป์, 2525 : 6)

1. เพื่อให้บริการด้านที่พักอาศัยที่สะดวกและปลอดภัยแก่นิสิต นักศึกษาที่มาจาก ภูมิภาคต่างจังหวัด

2. เพื่อให้บริการอาหารที่มีคุณภาพถูกสุขลักษณะ และมีราคาถูก

3. เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ การสอนนอกชั้นเรียน และให้ความปลอดภัย

ในการศึกษาเล่าเรียน

4. เพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะในด้านประชาธิปไตย

5. เพื่อช่วยเสริมสร้างความรู้และทักษะ ทางสังคม

6. เพื่อช่วยยิมนาสติที่ดีต่อขั้นตอนทางการ เล่นกีฬาเพื่อสุขภาพอนามัย และพัฒนา

นิสิตนักศึกษาในด้านร่างกาย

7. เพื่อส่งเสริมให้ร่วมกันทำกิจกรรมที่เสริมสร้างและพัฒนา ในด้านการปรับตัวเอง

เข้ากับชีวิตประจำวัน และการเสริมสร้างคุณธรรม

8. เพื่อช่วยนิสิต นักศึกษามีโอกาสได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์

เพื่อช่วยให้หอพักได้เป็นศูนย์พัฒนาวิชาการและบุคลิกภาพของผู้อยู่ สถาบันการศึกษา จึงสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ออกทุนให้การช่วยเหลือด้านอุปกรณ์ส่งเสริมพลานามัย สติปัญญา และสนับสนุนให้อาจารย์มีเวลาพอได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักศึกษาได้มี โอกาสอยู่กับสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาสติปัญญา ความรับผิดชอบ การแก้ปัญหา และมารยาททางสังคมที่ดีที่สุด อาจารย์ประจำหอพักจึงต้องเป็นผู้ที่มีลักษณะเหมาะสม ที่จะเป็นผู้แนะนำนักศึกษาให้ทำกิจกรรมอันจะส่งเสริมความมุ่งหมายดังได้กล่าวแล้ว นอกจากนั้น ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่ขัดต่อการส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้ใหญ่ควรยกเลิก และควรสนับสนุน ให้นักศึกษา ได้มีคณะกรรมการประจำหอพักที่ร่วมมือกับทางมหาวิทยาลัยในการจัดหอพักให้เป็นที่พัก นักศึกษา โดยเป็นศูนย์พัฒนาวิชาการและพฤติกรรมที่ดี (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2525 : 101)

โรบินสัน (Robinson, 1980 : 3791 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ และการใช้ ประโยชน์ของบริการนักศึกษาที่มีความเป็นอยู่ พื้นฐานทางสังคม วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน กลุ่ม

ตัวอย่าง เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งรัฐเท็กซัสตะวันออก (East Texas State) จาก 27 สาขาวิชา นักศึกษาจำนวน 312 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เรียนสาขาต่างกัน เพศ ภูมิลำเนา สีผิว และวัฒนธรรมที่ต่างกัน มีความแตกต่างกันในการรับรู้และการใช้ประโยชน์ของบริการนักศึกษา โดยนักศึกษาสาขาอาชีพศึกษามีการรับรู้และใช้ประโยชน์ของบริการนักศึกษา ต่ำกว่านักศึกษาในสาขาศึกษาศาสตร์ และศิลปศาสตร์ ส่วนนักศึกษาเพศหญิงให้ความสำคัญ และใช้บริการศึกษามากกว่านักศึกษาชาย และนักศึกษาผิวดำให้ความสำคัญและใช้บริการมากกว่า นักศึกษาผิวขาว

ไฟน์เคนสไตน์ (Fienkenstien, 1983 : 1703 - A) ได้ศึกษาเรื่องบริการ นักศึกษาด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยแห่งกรุงนิวยอร์ก (The University of New York) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้บริการนักศึกษา ผลการศึกษา พบว่านักศึกษาให้ความสนใจ บริการต่าง ๆ อยู่ในระดับสูง ตามลำดับ ได้แก่ บริการให้คำปรึกษาก่อนรับนักศึกษาเข้าเรียน กระบวนการรับนักศึกษา การปฐมนิเทศ การให้คำปรึกษาด้านอาชีพและส่วนตัว ทุนการศึกษา บริการสนเทศ กิจกรรมนักศึกษา ห้องสมุด บริการด้านอาหาร บริการนักศึกษาภาคค่ำ บริการ พัฒนานักศึกษา และบริการวิจัยและประเมินผล

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม วิทยาลัยและ มหาวิทยาลัยทั้ง 6 ด้าน ดังกล่าวแล้ว ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมวิทยาลัยแต่ละด้านมีความสำคัญ มีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และการพัฒนาของนักศึกษา ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ บุคลิกภาพและความสามารถของแต่ละบุคคล เป็นอย่างมาก สถาบันอุดมศึกษาแห่งใดสามารถจัดสภาพแวดล้อมได้อย่างดี เหมาะสม ถูกต้อง ตามหลักสูตรวิชาการแล้ว นักศึกษาจะมีความพอใจ ภูมิใจ และประทับใจ ซึ่งจะส่งผลต่อการศึกษาหาความรู้ ตลอดจนทำให้พัฒนาการด้านการศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ระหว่างนักศึกษากับสถาบันก็จะมีน้อยลง ทำให้สถาบันนั้น ๆ สามารถพัฒนากิจการต่าง ๆ ได้อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อสนองตอบความต้องการของมวลสมาชิก ซึ่งจะทำให้สถาบันประสบความสำเร็จในด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถปฏิบัติภารกิจตอบสนองความต้องการของสังคม ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามสาระสำคัญดังนี้คือ การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนในการสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดการกับข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะได้ นำเสนอตามลำดับ

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย นักศึกษาพยาบาล จำนวน 562 คน อาจารย์พยาบาล จำนวน 68 คน ผู้บริหาร จำนวน 12 คน ของวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ สำนัการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2536 รวมประชากรทั้งหมด 642 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2536 ของวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ จำนวน 226 คน อาจารย์ จำนวน 59 คน และผู้บริหาร จำนวน 12 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนด สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ เครจี และมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 (Krejcie and Morgan, 1970 : 607) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 297 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	คิดเป็นร้อยละ
นักศึกษา	562	226	40.21
อาจารย์	68	59	86.76
ผู้บริหาร	12	12	100.00
รวม	642	297	46.26

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารที่มีต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ โดยแบ่งเป็นหกด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านบริการนักศึกษา มีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา
2. ศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสถาบันต่าง ๆ ได้แก่ แบบสอบถามของ ดุษฎี สรรประดิษฐ์ (2529 : 144 - 153) พิมพ์ศรี เปาณิล (2530 : 120 - 136) ระเบียบ สีนประภานานนท์ (2531 : 116 - 129) ไพโรจน์ ค้างวิเศษ (2533 : 69 - 76)
3. สร้างแบบสอบถามจากข้อมูลซึ่งเป็นผลการศึกษาในข้อหนึ่งและข้อสอง แบบสอบถามแบ่งเป็นสองตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามทัศนะของผู้ตอบต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน คือ ดร.สมสุข ธีระพิจิตร อาจารย์สมบุญ เกาพัฒนา รศ.พวงรัตน์ ทวีรัตน์ ดร.เบญจา เตากล้า อาจารย์ สะอาด ไส้มะบุตร เพื่อตรวจแก้สำนวนของข้อความในแบบสอบถามให้ชัดเจนและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอประธาน และกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโทเพื่อพิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักศึกษาจำนวน 20 คน อาจารย์จำนวน 10 คน และผู้บริหารจำนวน 10 คน รวม 40 คน ของวิทยาลัยพยาบาล-กรุงเทพมหานคร กระทรวงสาธารณสุข เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้ร้อยละ 25 ของกลุ่มสูง และร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำ ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้ t - test (ภาคผนวก : ค) แล้วเลือกข้อความที่ค่า t มากกว่า 1.734 มาเป็นข้อความเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้จำนวน 73 ข้อ (ภาคผนวก ก) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .976 (ภาคผนวก ค)

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถามทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร ต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการอยู่หอพัก คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านบริการนักศึกษา และในตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้าน ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับของ โลเคิร์ต (Likert) จำนวน 73 ข้อ โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัย
พยาบาลเกื้อการุณย์ ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัย
พยาบาลเกื้อการุณย์ ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัย
พยาบาลเกื้อการุณย์ ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัย
พยาบาลเกื้อการุณย์ ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัย
พยาบาลเกื้อการุณย์ ในระดับน้อยที่สุด

ในการศึกษาทัศนะของกลุ่มตัวอย่างต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์
ตามจุดมุ่งหมายข้อที่หนึ่ง มีวิธีการแปลความหมายคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.67 - 5.00 หมายความว่า ผู้ตอบมีทัศนะว่าลักษณะ
สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ มีความเหมาะสมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 - 3.66 หมายความว่า ผู้ตอบมีทัศนะว่าลักษณะ
สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 2.33 หมายความว่า ผู้ตอบมีทัศนะว่าลักษณะ
สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ มีความเหมาะสมในระดับน้อย

การประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารที่มีต่อสภาพแวดล้อมของ
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ในแต่ละด้านและรวมหกด้าน ตามจุดมุ่งหมายข้อที่สอง โดยทดสอบ
เปรียบเทียบกับเกณฑ์ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดไว้ดังนี้

ถ้าสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ในแต่ละด้าน และรวมหกด้าน
สูงกว่าค่า 3.00 ซึ่งเป็นค่ากลางของมาตราวัดทัศนคติของ ไคเคิร์ทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ถือว่าสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์

ถ้าสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ในแต่ละด้านและรวมหกด้าน
ต่ำกว่าค่า 3.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่าสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์

ถ้า ไม่พบว่าสภาพแวดล้อมแตกต่างจากค่า 3.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติถือว่า สภาพแวดล้อมอยู่ในระดับ ไม่แตกต่างจากเกณฑ์

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวของผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ เพื่อขออนุญาตให้นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารของสถาบัน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร ของวิทยาลัย พยาบาลเกื้อการุณย์ ในการตอบแบบสอบถามโดยส่งและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองตามเวลาที่กำหนดให้

การจัดกระทำข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด เลือกแบบสอบถามที่มีค่าตอบที่สมบูรณ์ไว้ แล้วหาค่าร้อยละของแบบสอบถามที่สมบูรณ์ แบบสอบถามที่แจกไป 297 ฉบับ ได้รับคืนทั้งหมด และมีความสมบูรณ์ 272 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.58 ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่แจก ไปและ ได้รับคืนสมบูรณ์ จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	แจก ไป	ได้รับคืนสมบูรณ์	ร้อยละ
นักศึกษา	226	210	92.92
อาจารย์	59	50	84.47
ผู้บริหาร	12	12	100.00
รวม	297	272	91.58

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำแนกตามสถานภาพ ได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารตรวจให้คะแนนตามน้ำหนักของตัวเลือกที่ได้กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ทางสถิติ

3. นำแบบสอบถามส่วนที่เป็นปลายเปิด มาตรวจจัดกลุ่มของคำตอบ และแจกแจงความถี่ตามจำนวนของคำตอบ แบ่งออกเป็นหกด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านบริการนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายเพื่อใช้ในการอภิปรายผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตามความมุ่งหมายข้อที่หนึ่ง เพื่อศึกษาทัศนะของ นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร ต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์หกด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านบริการนักศึกษา ผู้วิจัยคำนวณหาคะแนนเฉลี่ย (Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ตามความมุ่งหมายข้อที่สอง เพื่อประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร ในแต่ละด้านและรวมหาค่า โดยทดสอบเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (3.00)

3. ตามความมุ่งหมายข้อที่สาม เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร ต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการอยู่ในแต่ละด้าน และรวมหาค่า ผู้วิจัย วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีที่พบว่ามีความสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

4. รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด จัดกลุ่มและแจกแจงความถี่ ของจำนวนคำตอบโดยแบ่งเป็นหกด้านคือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านบริการนักศึกษา นำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงบรรยายและนำไปประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 คะแนนเฉลี่ย (Mean, $\bar{X}$) (Ferguson. 1981 : 49)

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S)

(Ferguson. 1981 : 68)

2. สถิติที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2.1 ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้ t - test

(Ferguson. 1981 : 178)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha)

ของครอนบาค (Cronbach. 1984 : 161)

3. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยทัศนะต่อสภาพแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 3.00 ใช้ t-test (Ferguson. 1981 : 160)

4. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยที่คะแนนต่อสภาพแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกันโดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และถ้าพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) (Ferguson. 1981 : 190)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาล
เกื้อการุณย์ ในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารนั้น เพื่อความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัย
ขอกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- X หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
- S หมายถึง ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t หมายถึง ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
- F หมายถึง ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
- N หมายถึง จำนวนประชากร
- n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
- SS หมายถึง ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
- MS หมายถึง ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
- df หมายถึง ระดับขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
- * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- *** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การวิเคราะห์ และการแปลความหมายข้อมูล

การวิเคราะห์และการแปลความหมายข้อมูล แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ในแต่ละด้านและรวมทุกด้านคือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร
ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านบริการนักศึกษา

ตอนที่ 2 ประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร ในแต่ละด้าน และรวม
ทุกด้าน โดยทดสอบเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ในแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ และจัดกลุ่มคำตอบ และข้อเสนอแนะในแบบสอบถามปลายเปิด
เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ แจกแจงความถี่ตามจำนวนของคำตอบ
ในเรื่องเดียวกันแล้วสรุปผล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระทำตามลำดับดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1

การศึกษาทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาล
เกื้อการุณย์

คะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และ
ผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยทุกด้านคือ ด้านกายภาพ ด้าน
การบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านบริการ
นักศึกษา และต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมทั้งทุกด้านแสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ เป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน

สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาล เกี่ยวกับการรู้	นักศึกษา (N = 210)		อาจารย์ (N = 50)		ผู้บริหาร (N = 12)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ด้านกายภาพ	2.84	0.49	2.83	0.56	3.40	0.57
2. ด้านการบริหาร	2.67	0.60	2.29	0.61	3.19	0.58
3. ด้านการเรียนการสอน	3.67	0.45	3.45	0.52	3.72	0.42
4. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.23	0.57	3.07	0.51	3.32	0.58
5. ด้านกิจกรรมนักศึกษา	2.78	0.59	2.82	0.60	3.36	0.77
6. ด้านบริการนักศึกษา	2.66	0.53	2.59	0.61	3.42	0.67
เฉลี่ยรวม	3.04	0.41	2.91	0.45	3.43	0.47

ข้อมูลจากตาราง 3 แสดงว่า ทัศนคติของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$, $S = 0.41$, $\bar{X} = 2.91$, $S = 0.45$, $\bar{X} = 3.43$, $S = 0.47$ ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทัศนคติของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ในแต่ละด้านว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลางทุกด้าน ยกเว้นด้านการเรียนการสอนซึ่งกลุ่มนักศึกษา และกลุ่มผู้บริหารมีทัศนคติว่า มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.67$, $S = 0.45$, $\bar{X} = 3.72$, $S = 0.42$ ตามลำดับ) ในขณะที่อาจารย์ ($\bar{X} = 3.45$, $S = 0.52$) มีความเห็นว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับ

ปานกลาง และในด้านการบริหารนักศึกษา และผู้บริหารมีทัศนะว่า สภาพแวดล้อมด้านนี้มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67$, $S = 0.60$, $\bar{X} = 3.19$, $S = 0.58$ ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มอาจารย์มีทัศนะว่า สภาพแวดล้อมด้านการบริหารมีความเหมาะสมในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.29$, $S = 0.61$)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2

ผลการประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ในด้านการกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านบริการนักศึกษา และสภาพแวดล้อมรวมทุกด้าน แสดงไว้ในตาราง 4, 5, 6, 7, 8, 9 และ 10 ตามลำดับ

ตาราง 4 การประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

สถานภาพของ กลุ่มตัวอย่าง	คะแนน เฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	t
นักศึกษา	2.836	.487	.034	-4.89**
อาจารย์	2.825	.558	.079	-2.215*
ผู้บริหาร	3.396	.568	.164	2.415*

ข้อมูลจากตาราง 4 แสดงว่าทัศนะของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ในด้านการกายภาพเมื่อเทียบกับเกณฑ์แล้ว มีความแตกต่างกับเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทัศนะของอาจารย์และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม ด้านกายภาพเมื่อเทียบกับเกณฑ์แล้ว

มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษา กับอาจารย์ มีทัศนะว่าสภาพแวดล้อมด้านกายภาพมีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนผู้บริหารมีทัศนะว่าสภาพแวดล้อมด้านกายภาพมีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์

ตาราง 5 การประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริหารเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

สภาพภาพของ กลุ่มตัวอย่าง	คะแนน เฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	t
นักศึกษา	2.669	.604	.042	-7.950**
อาจารย์	2.284	.614	.087	-8.244**
ผู้บริหาร	3.194	.579	.167	1.164

จากข้อมูลในตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษา และอาจารย์มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ด้านการบริหารว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านการบริหารมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ไม่แตกต่างกับเกณฑ์

ตาราง 6 การประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

สภาพภาพของ กลุ่มตัวอย่าง	คะแนน เฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	t
นักศึกษา	3.666	.452	.031	21.340**
อาจารย์	3.454	.518	.073	6.204**
ผู้บริหาร	3.716	.415	.120	5.974**

ข้อมูลจากตาราง 6 ผลการประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ด้านการเรียนการสอน พบว่าทั้ง 3 กลุ่มมีทัศนะว่าสภาพแวดล้อมด้านนี้อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 7 การประเมินทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมด้านสังคม
กลุ่มเพื่อนเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

สถานภาพของ กลุ่มตัวอย่าง	คะแนน เฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	t
นักศึกษา	3.229	.571	.039	5.812**
อาจารย์	3.072	.513	.073	0.989
ผู้บริหาร	3.319	.577	.167	1.917

ข้อมูลจากตาราง 7 แสดงว่า ทักษะของนักศึกษา ต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาล
เพื่อการรู้เฝ้าด้านสังคมกลุ่มเพื่อนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 ส่วนอาจารย์และผู้บริหาร มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน
ไม่แตกต่างกับเกณฑ์

ตาราง 8 การประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรม
นักศึกษาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

สภาพภาพของ กลุ่มตัวอย่าง	คะแนน เฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	t
นักศึกษา	2.775	.587	.041	-5.568**
อาจารย์	2.820	.608	.086	-2.093*
ผู้บริหาร	3.364	.765	.221	1.648

ข้อมูลจากตาราง 8 แสดงว่า ทัศนะของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยพยาบาล
เพื่อการแพทย์ ด้านกิจกรรมนักศึกษาว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 อาจารย์มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษาว่ามีความเหมาะสม
อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อม
ด้านกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกับเกณฑ์

ตาราง 9 การประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมด้านบริการ
นักศึกษาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

สถานภาพของ กลุ่มตัวอย่าง	คะแนน เฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	t
นักศึกษา	2.660	.525	.036	-9.395**
อาจารย์	2.590	.614	.087	-4.724**
ผู้บริหาร	3.424	.667	.193	2.199*

ข้อมูลจากตาราง 9 แสดงว่านักศึกษาและอาจารย์มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย
พยาบาลเกื้อการุณย์ ด้านบริการนักศึกษาว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อม ด้านบริการนักศึกษา
ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 การประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมโดยรวม
ทุกด้าน เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

สภาพภาพของ กลุ่มตัวอย่าง	คะแนน เฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	t
นักศึกษา	3.035	.406	.028	1.250
อาจารย์	2.906	.446	.063	-1.490
ผู้บริหาร	3.433	.466	.135	3.216**

ข้อมูลจากตาราง 10 แสดงว่า ผู้บริหารมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมทุกด้าน
ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษา
และอาจารย์มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างจากเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3

การเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัย
พยาบาลเกื้อการุณย์ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน
ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านบริการนักศึกษา ผลการเปรียบเทียบแสดงไว้ในตาราง 11 - 23
ตามลำดับ

ตาราง 11 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม
ด้านกายภาพ

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	3.6299	1.8149	7.1555***
ภายในกลุ่ม	269	68.2679	0.2538	
ทั้งหมด	271	71.8978		

ข้อมูลจากตาราง 11 แสดงว่านักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารมีทักษะต่อสภาพแวดล้อม
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงทำการทดสอบ
เป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ ผลการทดสอบดังแสดง ข้อมูลในตาราง 12

ตาราง 12 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม
ด้านกายภาพเป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง		นักศึกษา	อาจารย์	ผู้บริหาร
	คะแนนเฉลี่ย	2.8357	2.8250	3.3958
นักศึกษา	2.8357	-	.0107	.5601*
อาจารย์	2.8250		-	.5708*
ผู้บริหาร	3.3958			-

เมื่อเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัย
พยาบาลเกี่ยวกับการรู้แจ้งด้านกายภาพเป็นรายคู่ พบว่านักศึกษากับผู้บริหาร และอาจารย์กับผู้บริหาร
มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมด้านกายภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน
การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษากับอาจารย์ต่อสภาพแวดล้อมด้านกายภาพไม่พบว่ามีผล
แตกต่างกัน

ตาราง 13 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม
ด้านการบริหาร

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	10.0996	5.0498	13.8272***
ภายในกลุ่ม	269	98.2401	.3652	
ทั้งหมด	271	108.3397		

ข้อมูลจากตาราง 13 แสดงว่านักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารมีทักษะต่อสภาพแวดล้อม
ด้านการบริหารวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ ผลการทดสอบดังข้อมูลแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม
ด้านการบริหารเป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง		นักศึกษา	อาจารย์	ผู้บริหาร
	คะแนนเฉลี่ย	2.6693	2.2844	3.1944
นักศึกษา	2.6693	-	.3849	.5251*
อาจารย์	2.2844		-	.9100*
ผู้บริหาร	3.1944			-

เมื่อเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการจัดการบริหารเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษากับผู้บริหารและอาจารย์กับผู้บริหาร มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการจัดการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษากับอาจารย์มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมในด้านนี้ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม
ด้านการเรียนการสอน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.9042	.9521	4.4301*
ภายในกลุ่ม	269	57.8110	.2149	
ทั้งหมด	271	59.7151		

ข้อมูลจากตาราง 15 แสดงว่าทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม
ด้านการเรียนการสอนของวิทยาลัยพยาบาลก็การุญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ ผลการทดสอบดังข้อมูลแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม
ด้านการเรียนการสอนเป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง		นักศึกษา	อาจารย์	ผู้บริหาร
	คะแนนเฉลี่ย	3.6658	3.4541	3.7157
นักศึกษา	3.6658	-	.2117*	.0499
อาจารย์	3.4541		-	.2616
ผู้บริหาร	3.7157			-

ผลการเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัย
พยาบาลเกื้อการุณย์ ด้านการเรียนการสอนพบว่า นักศึกษากับอาจารย์มีทักษะต่อสภาพแวดล้อม
ด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการพิจารณา
คู่อื่น ๆ ไม่พบว่ามีทักษะแตกต่างกัน

ตาราง 17 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม
ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.665	.5832	1.8525
ภายในกลุ่ม	269	84.6897	.3148	
ทั้งหมด	271	85.8561		

ข้อมูลจากตาราง 17 แสดงว่า ทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อ
สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ไม่มีความแตกต่างกัน

ตาราง 18 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม
ด้านกิจกรรมนักศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	3.9480	1.9740	5.5032**
ภายในกลุ่ม	269	96.4909	.3587	
ทั้งหมด	271	100.4393		

ข้อมูลจากตาราง 18 แสดงว่าทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม
ด้านกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่
โดยวิธีของเชฟเฟ ผลการทดสอบดังข้อมูลที่แสดงในตาราง 19

ตาราง 19 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม
ด้านกิจกรรมนักศึกษาเป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง		นักศึกษา	อาจารย์	ผู้บริหาร
	คะแนนเฉลี่ย	2.7745	2.8200	3.3636
นักศึกษา	2.7745	-	-.0455	-.5891*
อาจารย์	2.8200		-	-.5436*
ผู้บริหาร	3.3636			-

ผลการเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมด้าน
กิจกรรมนักศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษากับผู้บริหารและอาจารย์กับผู้บริหารมีทักษะแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษากับอาจารย์ไม่พบว่า
แตกต่างกัน

ตาราง 20 การเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม
ด้านบริการนักศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	7.1250	3.5625	11.8288***
ภายในกลุ่ม	269	81.0154	.3012	
ทั้งหมด	271	88.1404		

ข้อมูลจากตาราง 20 แสดงว่าทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้แจ้งด้านการบริการนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ ผลการทดสอบดังข้อมูลที่แสดงในตาราง 21

ตาราง 21 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม
ด้านบริการนักศึกษาเป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง		นักศึกษา	อาจารย์	ผู้บริหาร
	คะแนนเฉลี่ย	2.6599	2.5900	3.4236
นักศึกษา	2.6599	-	-.069	-.7637*
อาจารย์	2.5900		-	-.8336*
ผู้บริหาร	3.4236			-

ผลการเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัย
พยาบาลเกี่ยวกับการรู้ด้านบริการนักศึกษาเป็นรายคู่พบว่า นักศึกษากับผู้บริหารและอาจารย์กับ
ผู้บริหารมีทักษะต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนการเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษากับอาจารย์ไม่พบว่าแตกต่างกัน

ตาราง 22 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม
โดยรวมทุกด้าน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2.7189	1.3595	7.8636***
ภายในกลุ่ม	269	46.5049	.1729	
ทั้งหมด	271	49.2239		

ข้อมูลจากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่านักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารมีทักษะต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมทุกด้านของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงได้เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ ผลการทดสอบดังข้อมูล que แสดงในตาราง 23

ตาราง 23 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมทุกด้านเป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง		นักศึกษา	อาจารย์	ผู้บริหาร
	คะแนนเฉลี่ย	3.0350	2.9060	3.4326
นักศึกษา	3.0350	-	-.1290	-.9760*
อาจารย์	2.9060		-	-.5266*
ผู้บริหาร	3.4326			-

ผลการเปรียบเทียบทักษะต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้โดยรวมทุกด้านเป็นรายคู่ พบว่านักศึกษากับผู้บริหารและอาจารย์กับผู้บริหารมีทักษะต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษากับอาจารย์ไม่พบว่ามีทักษะต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 สรุปความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัย
พยาบาลเกื้อการุณย์ ในแต่ละด้าน

1. สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ นักศึกษาส่วนมากมีความคิดเห็นว่าวิทยาลัยควรมีสถานที่
นั่งพักผ่อนให้นักศึกษาได้สังสรรค์นอกเวลาเรียนอย่างเพียงพอ และควรมีที่กันแดดกันฝนได้ด้วย
สนามกีฬา มีน้อยควรมีสวนมีป่าเอนกประสงค์สำหรับนักศึกษาใช้ได้ตลอดเวลา ห้องสาธิตการ
พยาบาล ห้องปฏิบัติการเคมีค่อนข้างแคบ แสงสว่างไม่เพียงพอ ควรขยายให้กว้างขวางมากขึ้น
ห้องสมุดควรมีหนังสือเกี่ยวกับการศึกษาด้านการพยาบาลที่ทันสมัยและให้หลากหลายกว่าเดิม
ห้องเรียนค่อนข้างคับแคบ ควรขยายหรือปรับปรุงห้องเรียนให้มีความสะดวกสบายกว่าเดิม
2. สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ ผู้บริหารควรเอาใจใส่ใน
ด้านสวัสดิการของนักศึกษา กฎระเบียบข้อบังคับที่ใช้กับนักศึกษาควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้
เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง
การบริหารงานของวิทยาลัย โดยให้นักศึกษามีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริหารบ้าง
ตลอดจนวิทยาลัยควรจัดให้นักศึกษา ได้แสดงผลงานทางวิชาการ
3. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
เพิ่มเติมคือ ชั่วโมงเรียนในแต่ละวิชาน้อย แต่เนื้อหาหนักทำให้การจัดการเรียนการสอนต้อง
รีบเร่งให้ทันเวลา ทำให้นักศึกษาต้องเรียนค่อนข้างหนัก อุปสรรคในการเรียนการสอนควรมีการ
ปรับปรุงให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งาน ได้ทันที อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีความตั้งใจสอนเป็น
อย่างดี เอาใจใส่นักศึกษาเปิดโอกาสให้ซักถามตลอดเวลา ตารางเรียนควรจัดลงให้แน่นอน
ไม่ควรเปลี่ยนไปมาจนผู้เรียนเกิดความสับสนหากมีการเปลี่ยนแปลงควรบอกนักศึกษาล่วงหน้า
เพื่อจะได้เตรียมตัวทัน และควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยเสมอ
4. สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน นักศึกษามีความคิดเห็นเพิ่มเติมคือ นักศึกษามี
ความรักสามัคคี ช่วยเหลือกันดี ควรมีการจัดกิจกรรมในการร่วมมือร่วมใจกันทำงานในกลุ่มเพื่อน
ให้มากขึ้นเพื่อให้เกิดความสมัครสมานสามัคคี นักศึกษารุ่นน้องต้องการให้นักศึกษารุ่นพี่ให้
คำแนะนำในฐานะที่มีประสบการณ์มากกว่า วิทยาลัยควรมีโครงการเสริมสร้างความรัก
ความผูกพันภายในวิทยาลัยเพื่อความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และควรจัดให้นักศึกษาเข้าอยู่หอพัก
ในปีแรก ๆ

5. สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษาส่วนมากมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณในการจัดกิจกรรมของนักศึกษาในส่วนที่วิทยาลัยจัดสรรให้ยังไม่เพียงพอ นักศึกษาต้องจัดหาเพิ่มเติมเอง นักศึกษาขาดการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมจากฝ่ายบริหาร ควรมีการจัดกิจกรรมร่วมกับสถาบันอื่น ๆ เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของวิทยาลัย การจัดกิจกรรมของนักศึกษามีน้อยมากเนื่องจากการเรียนการสอนไม่เอื้ออำนวย ขาดการร่วมมือจากสมาชิกในการจัดกิจกรรม วิทยาลัยควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาบ้าง

6. สภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษา นักศึกษาส่วนมากมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับโทรศัพท์สาธารณะซึ่งมีใช้ภายในวิทยาลัยมีน้อยมาก ไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนนักศึกษาควรมีโทรศัพท์ที่ใช้การได้ด้วย ควรมีการตรวจสอบสภาพประจำปีให้กับนักศึกษา วิทยาลัยยังไม่สามารถอำนวยความสะดวกในการใช้ยานพาหนะ ควรเพิ่มความปลอดภัยภายในหอพักให้มากขึ้น และควรให้ความสำคัญในด้านสวัสดิการแก่นักศึกษาด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้เท่าทันด้านคือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านบริการนักศึกษา และประเมิณทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร ต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้เท่าทันในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน โดยทดสอบเทียบกับเกณฑ์ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดไว้ และเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้เท่าทันในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2536 ของวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้เท่าทัน จำนวน 226 คน อาจารย์จำนวน 59 คน และผู้บริหาร จำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น 297 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากประชากรที่เป็นนักศึกษาพยาบาล จำนวน 562 คน อาจารย์จำนวน 68 คน และผู้บริหารจำนวน 12 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ทัศนะของนักศึกษาพยาบาล อาจารย์และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้เท่าทัน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็นหกด้านคือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านบริการนักศึกษา รวมคำถามจำนวน 73 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ท และในตอนท้ายของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการอภิปรายผลและเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้เท่าทันให้ดีขึ้น แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .976 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง รวมแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด จำนวน 297 ฉบับ ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์ จำนวน 272 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.58

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาทักษะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ประเมินทักษะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ ในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้ t-test เปรียบเทียบกับเกณฑ์ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดไว้ดังนี้
 - 2.1 ถ้าสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ในแต่ละด้านและรวมทุกด้านสูงกว่าค่า 3.00 ซึ่งเป็นค่ากลางของมาตราวัดทัศนคติแบบของ โลเคิร์ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติถือว่าสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์
 - 2.2 ถ้าสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน ต่ำกว่าค่า 3.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่าสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์
 - 2.3 ถ้าไม่พบว่าสภาพแวดล้อมแตกต่างจากค่า 3.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่าสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับไม่แตกต่างกับเกณฑ์
3. เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (ONE WAY ANOVA)
4. สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ในด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยจัดประเภทและแจกแจงความถี่ของคำตอบและเสนอผล ในเชิงบรรยาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สรุปผลตามลำดับได้ดังนี้

1. ทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร ต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน นักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลางทุกด้าน ยกเว้นสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนซึ่งกลุ่มนักศึกษาและกลุ่มผู้บริหารมีทัศนะว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ในขณะที่กลุ่มอาจารย์มีความเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านนี้มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง และในด้านการบริหารนักศึกษาและผู้บริหารมีความเห็นตรงกันว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มอาจารย์เห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านการบริหารมีความเหมาะสมในระดับน้อย

2. การประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ปรากฏว่าสภาพแวดล้อมโดยส่วนรวมทุกด้านตามทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์ไม่แตกต่างกับเกณฑ์ แต่ผู้บริหารมีทัศนะว่าสภาพแวดล้อมโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทัศนะของ นักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ปรากฏผลดังนี้

2.1 สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ พบว่านักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ด้านกายภาพแตกต่างกับเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักศึกษาและอาจารย์มีทัศนะว่าสภาพแวดล้อมด้านกายภาพอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนผู้บริหารเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านนี้อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์

2.2 สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร พบว่านักศึกษาและอาจารย์ มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริหารอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านนี้ไม่แตกต่างกับเกณฑ์

2.3 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน พบว่านักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน พบว่านักศึกษามีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอาจารย์และผู้บริหารมีทัศนคติว่าสภาพแวดล้อมด้านนี้ ไม่แตกต่างกับเกณฑ์

2.5 สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา พบว่านักศึกษามีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจารย์มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา ไม่แตกต่างจากเกณฑ์

2.6 สภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษา พบว่านักศึกษาและอาจารย์มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษาสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ปรากฏผลดังนี้

3.1 สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ พบว่านักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านกายภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ ผลปรากฏว่า นักศึกษากับผู้บริหารและอาจารย์กับผู้บริหารมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านกายภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษากับอาจารย์ไม่พบว่ามี ความแตกต่างกัน

3.2 สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร พบว่านักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริหารวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษา และอาจารย์มีทัศนคติแตกต่างจากผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่นักศึกษากับอาจารย์ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้ ไม่แตกต่างกัน

3.3 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน พบว่านักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผลการทดสอบพบว่า

นักศึกษา กับอาจารย์ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาผู้อื่น ๆ ไม่พบว่าทัศนคติแตกต่างกัน

3.4 สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร ไม่พบว่าแตกต่างกัน

3.5 สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา พบว่านักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผลการทดสอบพบว่า นักศึกษา กับผู้บริหาร และอาจารย์ กับผู้บริหาร มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน นักศึกษา กับอาจารย์ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้ไม่แตกต่างกัน

3.6 สภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษาพบว่า นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า นักศึกษา กับผู้บริหาร และอาจารย์ กับผู้บริหาร มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน นักศึกษา กับอาจารย์ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้ไม่แตกต่างกัน

3.7 สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ โดยรวมทุกด้าน พบว่า นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อได้ทดสอบเป็นรายคู่ตามแบบของเซฟเฟพบว่า นักศึกษา กับผู้บริหาร และอาจารย์ กับผู้บริหาร มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน นักศึกษา กับอาจารย์ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาทัศนคติของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ ต่อสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยในแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน พบว่าทัศนคติของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้โดยรวมทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับ

ปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารมีความใกล้ชิดอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกันจึงมีแนวโน้มที่จะมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ เนื่องจากวิทยาลัยพยาบาลมีขนาดเล็ก มีจำนวนนักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ประมาณ 800 คน งบประมาณรายได้ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ค่าบำรุงรักษาซ่อมแซม และค่าใช้สอยอื่น ๆ มีจำนวนไม่มากเพียงพอกับความต้องการในการพัฒนาทุก ๆ ด้าน จึงอาจทำให้ไม่ตอบสนองความคาดหวังของบุคลากรได้ทั่วถึง ในส่วนของการจัดกิจกรรมของนักศึกษา งบประมาณมีไม่เพียงพอ เนื่องจากมีระบบการบริหารงานของวิทยาลัยเป็นส่วนราชการ ขึ้นตรงกับสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของทางราชการ จึงอาจทำให้การบริหารงานโดยรวมขาดความเป็นอิสระ ซึ่งกลุ่มบุคลากรทั้ง 3 ฝ่าย คือนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต้องการให้วิทยาลัยมีการพัฒนา มีความก้าวหน้าทัดเทียมกับสถาบันการศึกษาพยาบาลอื่น ๆ การพัฒนาวิทยาลัยให้มีความเจริญก้าวหน้าจึงเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายมีการแนะนำในการปฏิบัติงาน มีมนุษยสัมพันธ์อย่างดี จึงจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (ทองเรียน อมรัชกุล, 2525 : 79 - 84) อนึ่งในด้านสวัสดิการของวิทยาลัย อาคารร้านค้าสโมสรที่ขายอาหารขายสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นยังไม่มี ขาดสถานที่ให้นักศึกษา อาจารย์ เจ้าหน้าที่ได้มีการนันทนาการ ห้องอาหาร ห้องพักผ่อนของอาจารย์เพื่อสังสรรค์ไม่มีเป็นสัดส่วน รวมทั้งสถานที่เล่นกีฬาในร่มด้วย สถานที่จอดรถยนต์ของอาจารย์และเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอ ต้องจอดในสนามกีฬาทำให้ไม่สะดวกในการใช้สนามกีฬา ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้นจึงอาจทำให้ทั้งสามกลุ่มมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลก่อการุญโดยรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร มีความเห็นว่าสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลก่อการุญมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ในด้านกายภาพ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษาและด้านบริการนักศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพกำลังอยู่ในระหว่างปรับปรุงและพัฒนาห้องเรียน ห้องสมุด ห้องน้ำ ห้องสุขา อาคารต่าง ๆ มีการทาสีใหม่ และกำลังมีการปรับปรุงห้องประชุมด้วย ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

มีความสามัคคีระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องดี จะมีความขัดแย้งกันบ้างก็เป็นเรื่องปกติเล็กน้อย มีการแนะนำช่วยเหลือกันดี บางโอกาสนักศึกษาอาจไม่มีเวลาเนื่องจากต้องขึ้นฝึกปฏิบัติงาน จึงไม่มีเวลาที่มาร่วมสังสรรค์กัน ในด้านกิจกรรมนักศึกษา ยังขาดการสนับสนุนเรื่องงบประมาณ นักศึกษาอาจารย์ต้องพาเงินทุนเอง ขาดแรงสนับสนุนจากฝ่ายบริหารของวิทยาลัยทำให้งานทางด้านกิจกรรมนักศึกษาไม่คล่องตัว ด้านการบริการนักศึกษา ยังไม่มีบริการตรวจสอบสภาพประจำปี อาคารร้านค้าสวัสดิการ ไม่มีสำหรับให้นักศึกษาได้ซื้อของใช้ที่จำเป็น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงอาจทำให้ 3 กลุ่ม มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านบริการนักศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร นักศึกษา และผู้บริหาร มีความเห็นตรงกันว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาเห็นว่า วิทยาลัยยังไม่ให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดสวัสดิการให้นักศึกษา กฎระเบียบของวิทยาลัยที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน นักศึกษายัง ไม่มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของวิทยาลัย จึงทำให้นักศึกษามีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับผู้บริหารมีความเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านการบริหารมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง เนื่องจากว่าผู้บริหารอาจจะวิเคราะห์จากรายงานการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ จากผู้ใต้บังคับบัญชาและจากการสังเกตของผู้บริหารเอง ทำให้ผู้บริหารตระหนักถึงปัญหาด้านต่าง ๆ และประกอบกับการมีงบประมาณน้อยทำให้การจัดระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ เป็นไปอย่างจำกัดและส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะด้านกิจกรรมและด้านบริการนักศึกษา ทำให้ผู้บริหารมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้ปานกลาง อย่างไรก็ตามในทัศนะของอาจารย์เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับน้อย ซึ่งเพื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ประเด็นสำคัญคือผู้บริหารไม่มีเวลาให้นักศึกษา และอาจารย์ การบริหารงานจะเป็นไปในลักษณะการปรึกษารื้อกันในกลุ่มของผู้บริหารระดับสูง บุคลากรของวิทยาลัยและนักศึกษา ไม่ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเท่าที่ควร ผู้บริหารควรเอาใจใส่ในด้านสวัสดิการของนักศึกษาให้มากกว่านี้ และเปิดโอกาสให้บุคลากรของวิทยาลัยได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัยในช่วงแผนการพัฒนาศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 -

2539) โดยที่รัฐมีนโยบายจะปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ และพัฒนาสิ่งสนับสนุนการศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีความสามารถทั้งในด้านวิชาการ สังคม คุณธรรม และจริยธรรม มีความเป็นผู้นำและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2534 : 14 - 16) และอีกประเด็นหนึ่งอาจเป็นเพราะว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ขาดโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการบริหารงานของวิทยาลัยนอกจากเป็นเพียงผู้รับนโยบายเท่านั้น การบริหารงานในวิทยาลัยไม่ควรจะเป็นเรื่องที่ปฏิบัติกันเฉพาะผู้บริหารระดับสูง ๆ ควรกระจายงานและยอมรับการมีส่วนร่วมของอาจารย์และนักศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าว อาจารย์จึงมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริการของวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ว่ามีเหมาะสมในระดับน้อย

สำหรับสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน นักศึกษา และผู้บริหารมีความเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะว่า อาจารย์ผู้สอนมีความตั้งใจสอนเป็นอย่างดีชี้แจงวัตถุประสงค์ เตรียมการสอนดี เอาใจใส่นักศึกษาดี และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามตลอดเวลา แต่เนื้อหาวิชาในหลักสูตรพยาบาลมีมากเกินไป ชั่วโมงเรียนมีน้อย ซึ่งเป็นไปในทางเองเดียวกันกับรายงานวิจัยของ สุนทราวดี เอียร์พิเชฏ และคนอื่น ๆ (2531 : บทคัดย่อ) ที่ได้ติดตามผลการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติงานของบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน พบว่า วิชาที่สอนมีเนื้อหามากเกินไป เวลาสอนไม่พอ รวมทั้งการที่ขาดตำราทางวิชาการพยาบาล และไม่มีอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอ ทำให้วิธีการสอนที่ใช้มากที่สุดคือ วิธีบรรยาย วิธีอื่น ๆ เป็นเพียงส่วนประกอบเท่านั้น

และการที่นักศึกษามีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับเหมาะสมมาก อาจเป็นเพราะว่าวิทยาลัยมีการพัฒนาห้องเรียนให้ทันสมัย มีอุปกรณ์การเรียนการสอนพร้อม มีทีวีวงจรปิด บรรยากาศภายในห้องเรียนเหมาะสมดีมาก เพราะติดเครื่องปรับอากาศหมดทุกห้อง ห้องเรียนสวยงาม สะอาดเรียบร้อย โต๊ะเก้าอี้นั่งสบายสะดวกในการใช้ มีเครื่องเสียงที่ทันสมัย เสียงดังฟังชัด ทำให้มีบรรยากาศที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน

ส่วนผู้บริหารมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้ในระดับเหมาะสมมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารเห็นว่าอาจารย์มีความตั้งใจสอน กระตือรือร้นที่จะทำการสอน มีความรับผิดชอบ และเอาใจใส่นักศึกษาดี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มาร์แชล (Marshall, 1974 :

33 - 335) ศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านการพยาบาล คือ ณาจารย์จะต้องเข้าใจนักศึกษา การสร้างสัมพันธภาพเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้นักศึกษา อาจารย์ต้องเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษารวมถึงการปฏิบัติตนต่อนักศึกษาด้วย การที่ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้อยู่ในระดับเหมาะสมมากอีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในคุณวุฒิ ความสามารถประสบการณ์และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ ซึ่งอาจารย์ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาการพยาบาลจึงมีประสบการณ์ในการสอนเฉพาะสาขาวิชาชีพเป็นอย่างมาก

ในส่วนของอาจารย์ที่มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัย ด้านการเรียนการสอนนี้ ความเหมาะสมในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาในชั้นเรียนแต่ละห้องมีจำนวนตั้งแต่ 70 คน ขึ้นไป ทำให้ชั้นเรียนค่อนข้างใหญ่ ดูเหมือนจะสอนได้ไม่ทั่วถึง บางครั้งนักศึกษาเหนื่อยล้าจากการปฏิบัติงาน อาจทำให้ขาดสมาธิในการเรียน อาจารย์อาจประเมินได้ว่าการเรียนการสอนยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร นักศึกษาขาดความกระตือรือร้น ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน อาจารย์บางคนมีงานมากทำให้การเตรียมการสอนบางครั้งอาจมีอุปสรรคและอาจารย์อาจมีความคาดหวังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงไป บางครั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน อยู่ในสภาพไม่พร้อมที่จะใช้งานทำให้เกิดอุปสรรคได้เสมอ ๆ

2. การประเมินทัศนะของ นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร ต่อสภาพแวดล้อม วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ ผลปรากฏว่าสภาพแวดล้อมโดยรวมทุกด้านตามทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์ ไม่แตกต่างจากเกณฑ์ แต่ผู้บริหารมีทัศนะว่าสภาพแวดล้อมโดยรวมทุกด้านสูงกว่าเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่นักศึกษาและอาจารย์ประเมินทัศนะของสภาพแวดล้อมไม่ต่างจากเกณฑ์ อาจเนื่องจากนักศึกษา และอาจารย์จะมองภาพรวม ๆ ของสภาพแวดล้อมทั้งหมดด้าน กล่าวคือ วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์เป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีขนาดเล็ก มีความเป็นอยู่อย่างเกื้อกูลกัน มีความเคารพในผู้มีอาวุโสกว่า นักศึกษากับอาจารย์มีความเป็นอยู่ค่อนข้างใกล้ชิดกันมาก โดยเฉพาะเวลาขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย อาจารย์จะเป็นทั้งผู้ดูแล ผู้ชี้แนะแนวทาง เป็นเพื่อนให้นักศึกษา เป็นที่พึ่งของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาประสบปัญหาต่าง ๆ อาจารย์จะเป็นที่ปรึกษาให้ทั้งปัญหาเรื่องการเรียน และปัญหาส่วนตัว นักศึกษาและ

อาจารย์มักจะมีการทำงานร่วมกัน นักศึกษาส่วนใหญ่และอาจารย์บางส่วนพักอาศัยอยู่ในหอพักของวิทยาลัย จึงทำให้มีความใกล้ชิดสามัคคีกันดี มีความเข้าใจต่อกันอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน ทำให้มีความเข้าใจตรงกัน นักศึกษาและอาจารย์จึงประเมินทัศนะสภาพแวดล้อมวิทยาลัยไม่แตกต่างจากเกณฑ์

ในส่วนของผู้บริหารมีทัศนะว่าสภาพแวดล้อมโดยรวมทุกด้านสูงกว่าเกณฑ์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารเกือบทั้งหมดสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลแห่งนี้ และปฏิบัติงานที่วิทยาลัยนี้มานาน ย่อมมีความรักความผูกพันต่อสถาบันแห่งนี้ จึงมีการเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมในอดีตซึ่งยัง ไม่มีความเจริญทางสภาพแวดล้อมมากนัก แต่ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาให้มีความสะดวกสบายมากขึ้น ห้องเรียนมีการปรับปรุงตกแต่งอย่างสวยงาม มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย บรรยากาศภายในห้องเรียนเหมาะสม มีการส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ได้มีการพัฒนาตนเองโดยส่งอาจารย์ไปดูงานต่างประเทศ ศึกษาต่อภายในประเทศ และต่างประเทศถึงระดับปริญญาเอก ส่งเสริมให้อาจารย์ทำวิจัย ในด้านการจัดกิจกรรมมีการส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาจัดกิจกรรม เช่น กีฬาสี กีฬาสถาบัน ในด้านบริการสวัสดิการวิทยาลัยจัดหาทุนช่วยเหลือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้อย่างเหมาะสม และอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารย่อมมีมุมมองที่ค่อนข้างจะเป็นไปในทางบวกมาก จึงมองสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยแตกต่างไปจากกลุ่มนักศึกษาและอาจารย์ จึงทำให้ผู้บริหารมีการประเมินทัศนะต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลถือการุณย์ ในทุกด้านสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร ต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลถือการุณย์ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ปรากฏผลดังนี้

2.1 สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ พบว่า นักศึกษาและอาจารย์มีทัศนะว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนผู้บริหารมีทัศนะว่า สภาพแวดล้อมด้านกายภาพมีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษามีความเห็นว่ สถานที่ตั้งของวิทยาลัยค่อนข้างคับแคบ ห้องสัาธิการพยาบาล ห้องปฏิบัติการเคมี-ชีวเคมี ไม่กว้างขวางเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่จะมาใช้พร้อม ๆ กัน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การจัดตั้งและการบริหารสถาบันการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2528 : 45) กำหนดไว้ว่า

ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ทางจุลชีวะขนาดความจุ 25 คน ให้มีอัตราส่วนนักศึกษา 1 คน ต่อพื้นที่ไม่น้อยกว่า 4 ตารางเมตร ห้องปฏิบัติการพยาบาลขนาดความจุ 25 คน โดยให้มีอัตราส่วนนักศึกษา 1 คน ต่อพื้นที่ไม่น้อยกว่า 4.5 ตารางเมตร แต่พื้นที่ของห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์มีจำนวนพื้นที่ทั้งหมด 96 ตารางเมตร ต่อจำนวนนักศึกษาทั้งหมดประมาณ 180 คน เฉลี่ยแล้ว นักศึกษา 1 คน ต่อพื้นที่ไม่ถึง 2 ตารางเมตร ภายในห้องยังมีโต๊ะปฏิบัติการ ตู้เก็บของ และเคาน์เตอร์ทำให้พื้นที่ใช้สอยจริง ๆ แคบแคบยิ่งขึ้น จึงทำให้ทัศนะในด้านนี้ของนักศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์และ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่าสภาพแวดล้อมด้านกายภาพมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ไม่แตกต่างกับเกณฑ์

สำหรับในส่วนของอาจารย์มีทัศนะว่าสภาพแวดล้อมด้านกายภาพมีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ อาจเป็นเพราะอาจารย์เน้นความสำคัญของห้องสัติการพยาบาลว่าควรมีความกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ผลการวิเคราะห์นั้นสอดคล้องกับข้อสังเกตในตอนต้นของผู้วิจัยเองและความเห็นของ นิลุบล ต่อวงศ์ (2536 : สัมภาษณ์) กับ สะอาด ไสมะบุตร (2536 : สัมภาษณ์) ที่มีความเห็นว่าควรปรับปรุงห้องสัติการพยาบาล และห้องสมุดซึ่งคับแคบ และขาดแคลนหนังสือทางการพยาบาล ที่เป็นเช่นนี้ อาจมาจากความจำกัดด้านงบประมาณ และพื้นที่ด้านกายภาพของวิทยาลัยที่ค่อนข้างคับแคบมีส่วนทำให้ทัศนะของอาจารย์ตามผลการวิจัยนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์ ด้านกายภาพอยู่ในระดับไม่แตกต่างกับเกณฑ์

นอกจากนั้นผู้บริหารมีทัศนะว่าสภาพแวดล้อมด้านกายภาพมีความเหมาะสมในระดับสูงกว่าเกณฑ์ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านกายภาพในเรื่องของการจัดแต่งบริเวณภายในวิทยาลัยเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงามดี มีการจัดที่นั่งพักผ่อนให้นักศึกษา ได้พักผ่อนสังสรรค์นอกเวลาเรียน ได้อย่างเพียงพอถึงแม้จะมีพื้นที่ค่อนข้างคับแคบ แต่บรรยากาศและสถานที่ตั้งที่เอื้ออำนวยคือตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยามีวิวทิวทัศน์ที่สวยงาม การคมนาคมไปมาสะดวก บริเวณพื้นที่ได้รับการดูแลอย่างดี สะอาดเรียบร้อย หรืออีกประการหนึ่งที่ผู้บริหารเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านนี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ อาจเนื่องจากผู้บริหารได้จัดหางบประมาณมาปรับปรุงพัฒนาห้องเรียน ห้องปฏิบัติงานของอาจารย์ ห้องประชุมให้

อยู่ในสภาพที่เหมะสมทันสมัย คิดเครื่องปรับอากาศทุกห้อง ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ทั่ว ๆ ไปของมวลสมาชิกดีขึ้น

2.2 สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร ผลการวิเคราะห์พบว่านักศึกษาและอาจารย์มีทัศนะว่าสภาพแวดล้อมด้านการบริหารอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนผู้บริหารเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านนี้ไม่แตกต่างจากเกณฑ์ คืออยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญในเรื่องสวัสดิการของนักศึกษาน้อยไป กฎระเบียบของวิทยาลัยที่ใช้กับนักศึกษาไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน นักศึกษาไม่ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของวิทยาลัย วิทยาลัยขาดการสนับสนุนให้นักศึกษาฝึกความเป็นผู้นำชุมชน ไม่มีการจัดแสดงผลงานทางวิชาการและวิชาชีพ การบริการชุมชนไม่ได้จัดกระทำอย่างต่อเนื่องจึงอาจทำให้ขาดประสิทธิภาพ การฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพนั้นจะเป็นการฝึกฝนให้ใช้ความคิดอย่างอิสระ ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทั้งด้านสติปัญญา และวิชาชีพ (Brown and Chinn, 1982 : 109) ดังนั้นวิทยาลัยควรสนับสนุนการพัฒนาด้านการบริหารให้มากขึ้น

สำหรับอาจารย์ มีทัศนะว่าสภาพแวดล้อมด้านการบริหารมีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ โดยที่อาจารย์เห็นพ้องกับนักศึกษาในประเด็นเรื่องสวัสดิการนักศึกษา กฎระเบียบที่ใช้กับนักศึกษา และการให้นักศึกษามีส่วนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิทยาลัยว่าอยู่ในระดับยังต้องปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากว่าวิทยาลัยพยาบาลถือการอยู่เป็นหน่วยงานในระบบราชการ ซึ่งการบริหารงานการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและการบังคับบัญชาเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ หรือตามที่วิทยาลัยได้กำหนดแนวทางเอาไว้แล้ว หากผู้บริหารใช้กฎระเบียบอย่างเคร่งครัด โดยไม่คำนึงถึงความต้องการ หรือรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มอื่น ๆ อาจจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจขึ้นมาได้ (Newell, 1978 : 19) ในบางกรณีสมาชิกอาจจะขาดความเป็นอิสระในการแสดงความคิดเห็นเพราะการยึดติดอยู่กับระบบอาวุโสหรือเกรงว่าจะขัดกับความคิดของผู้บริหารก็เป็นได้ นอกจากนี้อาจารย์ยังเน้นประเด็นการสนับสนุนให้นักศึกษาได้ฝึกความเป็นผู้นำในชุมชน โดยจัดให้นักศึกษาออกไปบริการชุมชนอย่างสม่ำเสมอ หรืออาจเป็นเพราะว่ากลุ่มอาจารย์ซึ่งเป็นผู้สอนย่อมจะต้องเกี่ยวข้องกับหลักสูตรพยาบาลศาสตร์

ซึ่งในปัจจุบันเน้นความสำคัญของการพยาบาลชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของแผน
 สาธารณสุขที่เปลี่ยนไปตามสภาพเศรษฐกิจ และสังคม (วรรณวิไล จันทราภา, 2534 :
 17 - 19) ดังที่ ประเวศ วะสี (2520 : 29 - 30) กล่าวว่า ปัญหาสาธารณสุขในชุมชน
 เป็นตัวกำหนดบทบาทของพยาบาลอาจารย์พยาบาลจึงเห็นควรให้นักศึกษาพยาบาลมีโอกาส
 ออกไปฝึกให้บริการแก่ชุมชนเพื่อพัฒนาทักษะในการถ่ายทอดความรู้ทางทฤษฎี ให้สัมพันธ์กับบริบท
 ที่เป็นปัญหาจริงในชุมชน และเพื่อพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพราะการพยาบาล
 มิใช่เป็นงานที่ปฏิบัติโดยโดดเดี่ยวแต่เป็นงานที่ต้องสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่อื่น ๆ เช่น แพทย์
 นักสังคมสงเคราะห์และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอื่น ๆ รวมทั้งผู้ป่วยที่มารับบริการด้วย

นอกจากนี้ผู้บริหารมีทัศนะว่าสภาพแวดล้อมด้านการบริหารมีความเหมาะสม
 อยู่ในระดับไม่แตกต่างจากเกณฑ์ แสดงว่าผู้บริหารเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง
 อาจเนื่องจากว่าผู้บริหารมีการระดมความคิดเห็นและเอาใจใส่รายละเอียดปลีกย่อยซึ่งประกอบเข้าเป็นสิ่งแวดล้อม
 ด้านต่าง ๆ ไม่เพียงพอ การปรับปรุงระบบบริหารโดยหน่วยงานรับผิดชอบให้กับสมาชิก
 อย่างเหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อมูลด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วนอาจจะเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้สามารถ
 พัฒนาระบบบริหารให้ได้ประสิทธิภาพ วิจิตร ศรีสอ้าน (2518 : 40) กล่าวว่าไว้ว่า ระบบ
 บริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพจะช่วยให้นักศึกษามีการพัฒนาอย่างเต็มที่ ระบบบริหารที่ดีต้อง
 ให้สถาบันมีอิสระในการดำเนินงาน เปิดโอกาสให้อาจารย์และนักศึกษามีเสรีภาพทางวิชาการ
 อย่างเต็มที่ ในส่วนที่ทุกกลุ่มเห็นว่าอยู่ในระดับดี คือ การสนับสนุนนักศึกษาและบุคลากรอื่น ๆ ให้ได้
 รับความก้าวหน้าทางวิชาชีพอย่างทั่วถึง

2.3 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน พบว่านักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร
 มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณา
 ในส่วนของนักศึกษาโดยละเอียดพบว่าส่วนที่ทำได้ดีและควรสนับสนุนให้รักษาระดับไว้ต่อไป ได้แก่
 การที่อาจารย์ชี้แจงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนในแต่ละวิชาที่รับผิดชอบให้นักศึกษาเข้าใจ
 ตรงกัน อาจารย์มีหลักเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างถูกต้องตามหลัก

วิชาการ อาจารย์ควบคุมดูแลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาจนห่วยอย่างใกล้ชิด และอาจารย์มีการเตรียมอุปกรณ์การสอนได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา พฤติกรรมเหล่านี้สอดคล้องกับผลงาน ของเดวิดไฮซาร์ และ แม็คบริดจ์ (Davidhizar and Macbride. 1985 : 284 - 290) ซึ่งได้ศึกษาความสำเร็จและล้มเหลวจากการปฏิบัติงานบนคลีนิกของนักศึกษาพยาบาลพบว่า องค์ประกอบที่ทำให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จในการเรียนที่สำคัญที่สุด ได้แก่ อาจารย์พยาบาลที่รับผิดชอบในวิชานั้น ๆ ถึงแม้ว่านักศึกษาจะเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านนี้จะอยู่ในระดับดีแล้วก็ตาม ยังมีประเด็นที่นักศึกษาเห็นว่ายังพัฒนาขึ้นไปได้อีก คือการที่เนื้อหาวิชามีมาก การเรียนมีเวลาน้อย ทำให้นักศึกษามีเวลาที่จะค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่เพียงพอ และควรปรับปรุงอุปกรณ์การสอนให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เสมอ

ในส่วนของอาจารย์มีทัศนะว่า สภาพแวดล้อมด้านนี้อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากอาจารย์มีความตั้งใจสอน เพราะเห็นว่า อาจารย์ที่มีคุณภาพจะมีส่วนสัมพันธ์ กับการสำเร็จของนักศึกษา เช่น มีความสามารถ มีบุคลิกภาพพื้นฐานดี มีความรู้ดี สนใจและเอาใจใส่งาน มีการเตรียมพร้อมมีความเชื่อมั่น มีประสบการณ์ และไฟเรียนอยู่เสมอซึ่งเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับแนวคิดของไคเคอร์ (Kiker. 1973 : 721 - 723) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะของอาจารย์พยาบาลที่มีประสิทธิภาพได้แก่ มีความสามารถทางวิชาชีพ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความสามารถในการสอน สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ในอดีตกับประสบการณ์ในปัจจุบันได้ ไฟหาความรู้ และถ่ายทอดความรู้ใหม่ ๆ ให้แก่นักศึกษา สุขุม สุภาพ และเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา พยาบาลได้ นอกจากนี้อาจารย์ยังเน้นความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สภาพที่เป็นอยู่ เนื้อหาวิชามีมาก การจัดตารางเรียนมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยอาจเป็นสาเหตุให้นักศึกษา ไม่มีเวลา ค้นคว้าด้วยตนเองอย่างเพียงพอ ซึ่งในส่วนนี้ทางวิทยาลัยควรจะทำให้มีความสำคัญ เพื่อให้รับกับผลจากการสัมมนาการจัดการเรียนการสอนพยาบาลเพื่อทศวรรษใหม่ มุ่งเน้นการจัดการเรียน การสอนแบบที่ให้นักศึกษา ได้ฝึกแก้ปัญหา และมีการค้นคว้าด้วยตนเองให้มากขึ้น (พวงรัตน์ บุญญานรักษ์. 2532 : .29 - 37)

ในส่วนของผู้บริหารมีความเห็นว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ ผู้บริหารมีความเห็นส่วนใหญ่ว่าตรงกับอาจารย์และนักศึกษา ส่วนที่ผู้บริหารและอาจารย์เห็นพ้องกันว่าควรมีการเปลี่ยนแปลงได้แก่ เรื่องหลักสูตร แม้ว่าทุกฝ่าย

จะพยายามใช้สภาพแวดล้อมด้านกายภาพซึ่งอยู่ในสภาพจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอนแล้วก็ตาม แต่สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป มีผลทำให้หลักสูตรที่ใช้อยู่ต้องปรับเปลี่ยนตามเพราะนโยบายสถาบันอุดมศึกษา ไทยมุ่งให้ผู้เรียนรอบรู้เท่าทันกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อจะได้นำความรู้มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม รวมทั้งมีการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้มากขึ้น (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 2535 : 70 - 78) การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมมีผลทำให้ลักษณะการดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไป ผู้หญิงต้องทำงานนอกบ้าน เด็กแรกเกิดเข้ารับการดูแลในสถานดูแลเด็กเพิ่มขึ้น จึงมีผู้ใช้บริการพยาบาลที่เป็นเด็กน้อยลง ผู้สูงอายุ เพิ่มขึ้น ผู้ป่วยพิการมากขึ้นโรคที่พบมากจะเป็นโรคเอดส์ ตับอักเสบ มะเร็ง โรคทางพันธุกรรม ส่งผลให้มีปัญหาด้านสุขภาพจิต นโยบายสาธารณสุขเปลี่ยนไปมุ่งเน้นการป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ การสาธารณสุขมูลฐานโดยเน้นให้ประชาชนดูแลสุขภาพตนเองมากขึ้น พยาบาลจำเป็นต้องปรับบทบาททั้งด้านความรู้ ทักษะให้ทันกับวิทยาการสมัยใหม่และความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ (วรรณวิไล จันทราภา, 2534 : 17 - 19) โดยเฉพาะเนื้อหารายวิชาของหลักสูตร ซึ่งทุกฝ่ายมีความเห็นตรงกันว่าควรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยมากขึ้น

2.4 สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน พบว่านักศึกษามีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ อาจารย์และผู้บริหารมีทัศนคติว่าสภาพแวดล้อมด้านนี้ไม่แตกต่างจากเกณฑ์อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษามีความรักความสามัคคีช่วยเหลือกันดี ซึ่งเป็นไปในทางองเดียวกับการวิจัยของ สว่างจิต ศรีระชา (2528 : บทคัดย่อ) ที่พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์สนิทสนมในกลุ่มเพื่อนที่เป็นนักศึกษาด้วยกันมากกว่ากลุ่มบุคคลอื่น นอกจากนี้นักศึกษายังพักอาศัยอยู่ในหอพักของวิทยาลัยจึงมีโอกาสพบปะและทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ อนึ่งวิทยาลัยพยาบาลเป็นวิทยาลัยเฉพาะทาง ปัญหาต่างๆ ในด้านการเรียนจึงมักจะเป็นปัญหาในทางองเดียวกัน ไม่หลากหลายเหมือนสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ที่มีวิชาเอกหลายวิชา และมีหลายระดับ การแก้ปัญหาจึงอยู่ในรูปของการร่วมมือร่วมใจกัน และการที่เป็นวิชาชีพเดียวกัน เพศเดียวกัน ก็มีส่วนทำให้เกิดความรักความผูกพันในกลุ่มเพื่อน ดังที่ เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2520 : 72 - 83) ได้ศึกษาการคบเพื่อนของนิสิตหญิงมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์ ไร่โต ประสานมิตร ปีการศึกษา 2519 พบว่า นิสิตหนึ่งส่วนใหญ่ให้ความสำคัญของเพื่อนที่คบคือ เพื่อนที่มีความประพฤติดี เพื่อนที่ให้ความช่วยเหลือดี เพื่อนที่มีความสนใจตรงกัน และเพื่อนที่เรียนดี ซึ่งจะเป็นการป้องกันปัญหาที่มักจะเกิดในสถาบันอื่น ๆ คือปัญหาขาดคนแนะนำช่วยเหลือ ไม่กล้าแสดงออกต่อหน้าคนจำนวนมาก (ยี่ลุ่น เสรีบุรณะพงศ์. 2526 : 78) ส่วนที่นักศึกษาต้องการให้มีเพิ่มขึ้น ได้แก่การแนะนำทางวิชาการจากรุ่นพี่ ในฐานะผู้มีประสบการณ์มากกว่า

สำหรับอาจารย์และผู้บริหารมีทัศนะว่าสภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ไม่แตกต่างกับเกณฑ์ ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์และผู้บริหาร ไม่ได้มีส่วนร่วมกับนักศึกษาเท่าที่กลุ่มนักศึกษาด้วยกัน จึงอาจทำให้ขาดข้อมูลบางประการ อย่างไรก็ตามอาจารย์และผู้บริหารเห็นว่าส่วนที่ควรสนับสนุนให้มากขึ้น ได้แก่การที่นักศึกษาได้ร่วมกันอภิปรายปัญหาทางวิชาการกับกลุ่มเพื่อนและการให้คำแนะนำปรึกษาแก่เพื่อนนักศึกษาที่มีปัญหา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีพัฒนาการทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน ดังผลการวิจัยของดีคอสเตอร์ (Decoster. 1971 : 5789-A) ที่พบว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนสูง มีแนวโน้มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนที่ต่ำกว่า

2.5 สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา พบว่านักศึกษาและอาจารย์เห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษามีความเหมาะสมในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนผู้บริหารเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านนี้ไม่แตกต่างกับเกณฑ์ ในส่วนของนักศึกษาเมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่าอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม นักศึกษาไม่ค่อยมีอิสระในการจัดกิจกรรม และวิทยาลัยสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรมของนักศึกษาในปริมาณที่น้อยมาก กิจกรรมด้านกีฬา สนามกีฬาและอุปกรณ์มีจำกัด ในเรื่องนี้ สทราฟ (Stroup. 1964 : 52 - 53) ได้ให้ทัศนะว่างานกิจกรรมนักศึกษาตั้งขึ้นเพื่อให้การสนับสนุนวัตถุประสงค์พื้นฐานของสถาบัน บุคลากรฝ่ายกิจกรรมนิสิตนักศึกษาต้องมีความรับผิดชอบ และปฏิบัติงานของตนในฐานะผู้มีความรู้และมีความชำนาญมากกว่าบุคลากรฝ่ายอื่น ๆ ในด้านตัว

นักศึกษาอาจมีภาระทางการเรียน และการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ไปพร้อม ๆ กับการเรียน จึงไม่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากเท่าที่ควร บางครั้งตารางฝึกปฏิบัติงานอาจจะ ขัดซ้อนกับเวลาจัดกิจกรรมที่นักศึกษาสนใจ อาจทำให้นักศึกษขาดโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรม วิลเลียมสัน (Williamson. 1961 : 27) ได้ให้ความเห็นว่ากิจกรรมนักศึกษาเป็น จุดศูนย์กลางของกระบวนการอุดมศึกษาในการพัฒนานักศึกษาแต่ละคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ดังนั้น วิทยาลัยจึงควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมในลักษณะให้นักศึกษาปกครองตนเอง และจัดกิจกรรม ได้อย่างอิสระโดยไม่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับของสังคมและศีลธรรมอันดีงาม

ในส่วนของอาจารย์มีความเห็นว่า สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ อาจเนื่องจากว่า การจัดกิจกรรมที่กระทำอยู่ มักจะเป็นการทำตามนโยบายเช่น งานปีใหม่ งานวันสถาปนากรุงเทพมหานคร งานกีฬาของ กรุงเทพมหานคร เป็นต้น ซึ่งไม่ใช่รูปแบบของการจัดกิจกรรมที่นักศึกษาควรมีบทบาทในการจัด กิจกรรมอย่างแท้จริง และกิจกรรมบางอย่างรวมอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอน เช่นดนตรีไทย นาฏศิลป์ ดนตรีสากล ซึ่งอาจารย์มีความเห็นว่า องค์การนักศึกษายัง ไม่เข้มแข็งพอ ระบบงานของนักศึกษายังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร อนึ่งอาจารย์ยังมีการะงานสอนและงานอื่นที่ต้อง ปฏิบัติอีกเป็นอันมาก จึงอาจทำให้ขาดความร่วมมือเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับ ไฮบี (Hibee. 1979 : 47) ได้กล่าวไว้ว่าการที่กิจกรรมนักศึกษายังไม่ประสบผลสำเร็จอาจจะเนื่องจาก อาจารย์ซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาด้านกิจกรรม มีการะงานสอนและงานอื่นที่ต้องกระทำ การหา ความรู้ทางด้านการจัดกิจกรรมจึงทำได้ตามแต่จะมีโอกาส ไม่มีเวลาเพียงพอในการจะปฏิบัติหน้าที่ ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมได้อย่างเต็มที่ และอีกประเด็นหนึ่งที่อาจารย์เห็นว่าสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ อาจเนื่องจากวิทยาลัยยังขาดการสนับสนุนงบประมาณ ในเรื่องกิจกรรมนักศึกษา อาจารย์และนักศึกษาต้องช่วยกันหาเงินทุนเพื่อนำมาจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ด้วยตนเอง จึงทำให้การจัดกิจกรรมของนักศึกษาไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง อาจารย์ที่ ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกิจกรรมนักศึกษายังมีน้อย วิทยาลัยควรส่งเสริมให้อาจารย์ฝ่าย กิจกรรมนักศึกษา ได้มีการพัฒนาศึกษาอบรมเกี่ยวกับเรื่องกิจกรรมนักศึกษาได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งอาจารย์ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของกิจกรรมนักศึกษาจึงค่อนข้างให้ ความร่วมมือน้อย

นอกจากนี้ผู้บริหารมีความเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษามีความเหมาะสมในระดับที่ไม่แตกต่างไปจากเกณฑ์ อาจเนื่องจากว่าผู้บริหารมีความเห็นว่า การจัดกิจกรรมของนักศึกษาประสบผลสำเร็จ เพราะจัดได้สำเร็จตามโครงการแผนปฏิบัติงานประจำปีที่วิทยาลัยได้จัดไว้ ผู้บริหารอาจมีความคิดเห็นว่า การจัดกิจกรรมของนักศึกษานี้วิทยาลัยได้สนับสนุนให้จัดได้อย่างอิสระ โดยให้นักศึกษาเลือกตัวแทนนักศึกษาได้อย่างเสรี เลือกอาจารย์ที่ปรึกษาได้อย่างอิสระ ในเรื่องของงบประมาณถึงแม้ว่าจะมีให้อย่างจำกัดแต่ก็สามารถหาทุนมาสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนักศึกษาได้พอสมควร แมคโคน (McKown, 1956 : 665) กล่าวไว้ว่า วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้จากในและนอกห้องเรียน ความต้องการพื้นฐานที่จะแสดงออก ผักผ่อนศึกษาและพัฒนาให้สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตยให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข พัฒนาด้านศีลธรรมจรรยา และระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนทั้งพัฒนาความสามารถพิเศษของนักศึกษา และสามารถสร้างสรรค์ความเป็นเพื่อนสนิทได้อย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับที่สำเนา ขจรศิลป์ (2529 : 58 - 59) ให้ความเห็นไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษาจะช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผักผ่อนให้นักศึกษามีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีจริยธรรมและคุณธรรม รวมทั้งเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับนักศึกษาตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่ได้เป็นอย่างมาก

2.6 สภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษา พบว่านักศึกษาและอาจารย์มีความเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนผู้บริหารเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษาเหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาเป็นผู้ได้รับการดำเนินโดยตรงจากวิทยาลัย จึงมีความเห็นว่า อาจไม่ได้รับการประทับใจตรงตามความต้องการยังมีส่วนที่ควรปรับปรุงอีกมากโดยเฉพาะในด้านการสื่อสาร เช่นในเรื่องของโทรศัพท์สาธารณะภายในวิทยาลัยมีใช้น้อยมาก ไม่ได้สัดส่วนกับนักศึกษากล่าวคือมีโทรศัพท์สาธารณะที่ใช้อยู่ประจำ 2 เครื่อง ต่อจำนวนนักศึกษาประมาณ 600 คน ทำให้ไม่สะดวกในการใช้โทรศัพท์สาธารณะ นักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดต้องโทรศัพท์ติดต่อกับญาติทางบ้านทำให้ไม่ได้รับความสะดวก นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรมีบริการตรวจสอบสภาพประจำปีให้กับนักศึกษาทุกคน ซึ่งปัจจุบันจะบริการตรวจให้เฉพาะผู้ที่เจ็บป่วยเท่านั้น

พยาบาลย่อมต้องอยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยมีโอกาสเสี่ยงต่อการติดโรคได้เสมอทั้งนี้ต้องรู้จักป้องกันตนเองให้ดีที่สุด การตรวจสุขภาพประจำปีทำให้ทราบว่าสุขภาพของแต่ละคนเป็นอย่างไร จึงควรจัดบริการด้านสุขภาพให้นักศึกษาทุกคน ซึ่ง เวนนี (Wrenn. 1951 : 4) ให้ความเห็นว่า การให้บริการนักศึกษาที่เหมาะสมจะทำให้การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาบรรลุเป้าหมายยิ่งขึ้น การให้บริการนักศึกษานั้นจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริการนั้น ๆ ควรเป็นการพัฒนานักศึกษาทุก ๆ ด้าน โดยคำนึงถึงนักศึกษาเป็นรายบุคคล อีกประการหนึ่งที่ นักศึกษาเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านนี้มีความเหมาะสมต่ำกว่าเกณฑ์อาจเนื่องมาจากบริการด้าน หอพักซึ่งยังมีสภาพที่ค่อนข้างแออัด คับแคบ ยังขาดความปลอดภัย และความสะอาดเรียบร้อย อีกเป็นอันมาก จึง เป็นสาเหตุให้นักศึกษามีความเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านนี้มีความเหมาะสม อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์

ในส่วนนี้อาจารย์มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษาว่าเหมาะสม ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ อาจเนื่องจากอาจารย์มีความเห็นว่าวิทยาลัยมีงบประมาณจำกัด ทำให้ การบริการอาจารย์และนักศึกษาไม่ดีเท่าที่ควร ขาดอาจารย์ผู้รับผิดชอบงานด้านบริการนักศึกษา วิทยาลัยควรจัดบริการสวัสดิการให้กับสมาชิกบ้าง เช่น บริการด้านน้ำดื่ม บริการด้านประชาสัมพันธ์ บริการด้านรับส่งนักศึกษา เป็นต้น หรืออาจเป็นเพราะว่าวิทยาลัยได้จัดสวัสดิการและบริการ ทั่ว ไปยังไม่อำนวยความสะดวกสมาชิกของวิทยาลัยเพียงพอกับความต้องการ เมื่อพิจารณารายละเอียด อาจารย์มีความเห็นว่า วิทยาลัยยัง ไม่มีการจัดบริการข่าวสารทางด้านการพยาบาลที่ทันสมัย การติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ทั้งภายนอกและภายใน ไม่สามารถกระทำได้อย่างสะดวกเหมาะสม กับที่เป็นยุคของเทคโนโลยีที่ทันสมัย วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 101 - 102) กล่าวว่าบริการต่าง ๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้มีคือ บริการไปรษณีย์ บริการเสียงตามสาย บริการร้านอาหาร น้ำดื่ม บริการรับส่ง บริการจัดที่พักผ่อน บริการรับฝากถอนเงิน บริการ ที่พักรอคอย บริการร้านค้าและการดูแลสุขภาพปลอดภัย เพื่อเสริมวัตถุประสงค์ของสถาบัน และเน้นการพัฒนานักศึกษาเพิ่มเติมจากการศึกษาในชั้นเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาล เกือบร้อยละส่วนใหญ่ มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด จะพักอาศัยอยู่ในหอพักของวิทยาลัย การบริการ หอพักจึงเป็นบริการที่มีความสำคัญและจำเป็นมาก การจัดหอพักควรมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง

สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่เอื้ออำนวยต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกลุ่ม ฝึกฝนประชาธิปไตย สร้างเสริมสุนทรีย์ที่ดี และรักษันนันทนาการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาทางสังคมและสามารถปรับตัวให้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ (Sifferd. 1959 : 21 - 28) ได้กล่าวไว้ว่า อาจารย์ประจำหอพักควรเป็นผู้มีลักษณะเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำนักศึกษา ยอมรับความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละคน รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาวสามารถใช้ประโยชน์จากพื้นฐานที่แตกต่างกันของนักศึกษาได้

ในส่วนของผู้บริหารมีความเห็นว่า สภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษา มีความเหมาะสมในระดับสูงกว่าเกณฑ์ คือสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี อาจเป็นเพราะว่า วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์เป็นสถาบันอุดมศึกษาของพยาบาลที่มีขนาดค่อนข้างเล็ก มีเนื้อที่ประมาณ 6 ไร่เศษ การจัดการบริการและสวัสดิการต่าง ๆ มีให้เพียงพอ ได้แก่ บริการด้านหอพักนักศึกษา มีหอพักให้อยู่เป็นสัดส่วน สามารถรับนักศึกษาเข้ามาพักอาศัย มีเจ้าหน้าที่ให้บริการ ดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อย บริการด้านการรักษาพยาบาลวิทยาลัยจะให้การดูแลนักศึกษาเมื่อเจ็บไข้ มีบริการตรวจรักษาฟรีจากคณะแพทย์ของวชิรพยาบาลเป็นประจำทุกวัน มีนักวิชาการพยาบาล ทาหน้าที่ดูแลนักศึกษาป่วยอยู่เป็นประจำในเวลาราชการ และมีอาจารย์เวรแม่บ้านดูแลนอกเวลาราชการ บริการเรื่องทุนการศึกษา วิทยาลัยจัดสรรทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาที่ขาดแคลนได้อย่างเพียงพอและยุติธรรม เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาให้ได้รับความสะดวก ส่งผลให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษาตามจุดมุ่งหมาย สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณค่า ซึ่งเป็นไปในทางองเดียวกันกับ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531 : 6 - 7) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการบริการให้แก่นักศึกษาจะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้นักศึกษามีสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ที่ติดต่อผู้อื่น เสริมสร้างประสบการณ์ในการพัฒนาตนเอง ส่งเสริมสมรรถภาพ การเล่าเรียน สนองความต้องการความสามารถ ความสนใจ และศักยภาพของนักศึกษาให้เหมาะสมกับสถานภาพของตนเอง รวมทั้งการที่ให้ได้รับประสบการณ์อันเป็นที่พอใจ ทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ และการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมได้

3. การเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์เป็นรายด้านและรวมหกด้าน ผลปรากฏว่า

3.1 สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ นักศึกษากับอาจารย์มีทัศนะ ไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษากับผู้บริหารและอาจารย์กับผู้บริหารมีทัศนะแตกต่างกัน การที่นักศึกษากับอาจารย์มีทัศนะไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากทั้งสองกลุ่มมักจะต้องตกอยู่ในสภาวะแวดล้อมด้านกายภาพอย่างเดียวกัน เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ หอผู้ป่วย เพราะเป็นผู้เรียนและผู้สอน ในขณะที่ผู้บริหารจะพบสภาพแวดล้อมเช่นนั้นเป็นครั้งคราวผู้บริหารจึงประเมินสภาพแวดล้อมด้านกายภาพมีความเหมาะสมสูงกว่าที่เป็นจริง จึงทำให้มีทัศนะแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ

3.2 สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร ผลการเปรียบเทียบพบว่าทั้งสามกลุ่มมีทัศนะแตกต่างกัน โดยที่นักศึกษากับผู้บริหารและอาจารย์กับผู้บริหารมีทัศนะแตกต่างกัน ส่วนนักศึกษากับอาจารย์มีทัศนะไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นช่องว่างระหว่างความเห็นของแต่ละกลุ่มต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริหารวิทยาลัย แต่ช่องว่างดังกล่าวอาจจะเกิดจากการพิจารณาประเด็นในรายละเอียดที่แตกต่างกัน เช่น นักศึกษา อาจจะต้องการให้ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นด้านกฎระเบียบ ต้องการมีอิสระในการเลือกจัดกิจกรรม ต้องการให้วิทยาลัยสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ ในขณะที่กลุ่มอาจารย์สนใจประเด็นสภาพการทำงาน โอกาสความก้าวหน้าในงาน ส่วนผู้บริหารอาจจะเห็นว่า งบประมาณของวิทยาลัยมีจำกัด การที่จะทำให้สมาชิกทุกฝ่ายมีความพึงพอใจนั้นคงเป็นไปได้ยาก แม้จะใช้ความพยายามมากแล้วก็ตาม ในการประสานช่องว่างนี้หากทั้งผู้บริหารอาจารย์และนักศึกษาได้มีโอกาสพบปะทำความเข้าใจ มีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันเพื่อให้ทราบถึงความต้องการของแต่ละฝ่ายและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่มีอยู่ อาจจะทำให้ปัญหาด้านนี้ลดน้อยลง นอกจากนี้โครงสร้างองค์การและแนวนโยบาย วิถีปฏิบัติงานในองค์การก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการบริหารให้ประสบผลสำเร็จ (Steers, Ungson, and Mowdy. 1985 : 77)

3.3 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน นักศึกษากับอาจารย์มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้แตกต่างกัน ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง ข้อที่น่าสังเกตก็คือทุกกลุ่มเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านนี้อยู่ในระดับดี ความแตกต่างของทัศนะระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาอาจจะมาจากประเด็นการสนับสนุนให้มีการเรียนการสอนด้วยตนเอง เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในวัยรุ่นตอนปลาย ลักษณะความเชื่อมั่นในตนเองจะสูง ต้องการเป็นตัวของตัวเอง ทั้งวิชาชีพพยาบาลมุ่ง

เน้นให้ผู้เรียนมีความเป็นผู้นำ รู้จักวางแผน วิเคราะห์และแก้ปัญหา เพื่อจะได้ช่วยเหลือผู้อื่นได้ (Ramay. 1975 : 8) ดังนั้นการที่จะสนับสนุนให้สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนดีขึ้น ไปอีก หรืออย่างน้อยคงสภาพที่ดีไว้ วิทยาลัยจึงควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนด้วยตนเองเพิ่มขึ้น ให้โอกาสคณาจารย์ของวิทยาลัยในการศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ เป็นอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น (Kiker. 1973 : 721 - 723) บราฮัม (Braham. 1965 : 65 - 69) ได้ทำวิจัยเรื่อง พฤติกรรมของอาจารย์พยาบาลที่มีประสิทธิภาพ โดยการให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารอาจารย์และนักศึกษา เขียนพฤติกรรมที่เห็นว่ามีประสิทธิภาพซึ่งได้แก่ การยอมรับความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละคน มีความซื่อสัตย์ ให้โอกาสและเวลาที่เหมาะสมแก่นักศึกษา ไม่ทำให้นักศึกษาอายต่อหน้าผู้อื่น เป็นที่ปรึกษาแก่นักศึกษา มีความมั่นใจ เป็นผู้ที่ทำงานร่วมกับนักศึกษาได้ดี ผ่อนสั้นผ่อนยาวได้ เห็นใจนักศึกษา เตรียมการสอนและให้งานเหมาะสม สามารถอธิบายสิ่งที่นักศึกษาไม่เข้าใจ ทำให้นักศึกษารู้สึกว่าเขาเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งให้ความอบอุ่นแก่นักศึกษา ให้ความแนะนำเกี่ยวกับปัญหาของนักศึกษาได้ มีความรับผิดชอบเข้าใจความต้องการของนักศึกษาแต่ละคน เป็นตัวอย่างที่ดีควบคุมตัวเองดี และกระตุ้นนักศึกษาเสมอ นอกจากนี้ส่วนสำคัญในการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ก็คือ การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย เพื่อให้บัณฑิตที่จบออกไปสามารถทำงานเป็นประโยชน์ต่อสังคมได้มากที่สุด (Saylor and Alexander. 1974 : 17)

3.4 สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ผลการเปรียบเทียบไม่พบว่าทัศนคติของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารแตกต่างกันซึ่ง ไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากทั้งสามกลุ่ม มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้จากระดับปานกลางไปถึงระดับดี จึงอาจสรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมด้านนี้อยู่ในระดับที่ใช้ได้แล้ว โดยพิจารณารายละเอียดพบว่า นักศึกษามีความสามัคคีกันดี มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเพื่อเสียสละเพื่อส่วนรวม สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อน ๆ ได้ดี และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการรวมกลุ่มอภิปรายปัญหาทางวิชาการกับกลุ่มเพื่อน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุปผา การีเวท (2527 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนในทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา พบว่านักศึกษาส่วนมากจะเลือกคบเพื่อนที่มีรสนิยม มีความคิดเห็นและลักษณะนิสัยใจคอที่คล้ายคลึงกัน นักศึกษามักใช้เวลา

ว่างในการเข้าห้องสมุดค้นคว้าวิชาการเพิ่มเติม มีการรวมกลุ่มกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการและเข้าร่วมกิจกรรม ดนตรี ละคร และกีฬา นักศึกษามีความกังวลเรื่องการเรียนรู้มาก แต่ไม่รู้สักทีในการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน ส่วนที่ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้ทำเพิ่มขึ้นคือ การร่วมมือกันทบทวนบทเรียนก่อนสอบ และร่วมมือกันจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน โดยทางวิทยาลัยอาจจะช่วยประสานงานและสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ตรงกับปัญหาสาธารณสุขในสังคมปัจจุบันและเพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของวิทยาลัย

3.5 สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา ผลการทดสอบพบว่า นักศึกษากับผู้บริหารและอาจารย์กับผู้บริหาร มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษากับอาจารย์ไม่พบว่ามีทัศนะแตกต่างกัน กลุ่มนักศึกษากับอาจารย์จึงมีความเห็นไม่สอดคล้องกับกลุ่มผู้บริหารในเรื่องกิจกรรมนักศึกษา เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่าส่วนสำคัญที่ทำให้ความเห็นแตกต่างกันประการหนึ่งคือเรื่องงบประมาณ นักศึกษาเห็นว่าวิทยาลัยให้การสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรมของนักศึกษาน้อย ไม่เพียงพอและส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ตามความต้องการ อย่างไรก็ตามทุกฝ่ายเห็นว่ากิจกรรมที่จัดขึ้นในวิทยาลัย มีคุณค่าและให้ประโยชน์แก่นักศึกษาและนักศึกษามีอิสระในการเลือกตัวแทนของตนเอง กลุ่มอาจารย์เห็นว่ากิจกรรมต่าง ๆ ได้รับความร่วมมือจากนักศึกษาน้อย ซึ่งอาจจะเนื่องจากนักศึกษาต้องเรียนและฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยควบคู่กันไป เวลาว่างที่เหลืออาจจะน้อย ไม่พอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หรือกิจกรรมเหล่านั้นอาจจะจัดขึ้นในเวลาที่ไม่ตรงกับเวลาว่างของนักศึกษา แมคโคน (McKown, 1956 : 665) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรเป็นการเสริมการเรียนรู้จากในห้องเรียน และสนองความต้องการขั้นพื้นฐานที่จะแสดงออก ฝึกนักศึกษาให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมประชาธิปไตยได้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข พัฒนาด้านศีลธรรมจรรยาและระเบียบวินัย นอกจากนี้ยังเป็นการค้นหาและพัฒนาความสามารถพิเศษของนักศึกษา วิทยาลัยจึงควรให้ความสนใจที่จะพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านนี้ให้มากขึ้นกว่าเดิม

3.6 สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักศึกษา ผลเป็นไปในทางองเดียวกันกับสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา กล่าวคือ กลุ่มนักศึกษากับอาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกับ

กลุ่มผู้บริหารเมื่อศึกษารายละเอียดพบว่าส่วนที่เป็นปัญหาคือ เรื่องที่วิทยาลัยไม่เคยจัดให้นักศึกษาแต่ละคนได้รับการตรวจสอบภาพประจำปี หอพักไม่ค่อยสะอาด ขาดระเบียบ ระวังรักษาความปลอดภัยยังไม่ได้ การติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ไม่สะดวก และการขอใช้บริการยานพาหนะเพื่อคานานอกสถานศึกษายังได้รับความสะดวกเท่าที่ควร ซึ่งบริการเหล่านี้จะมีส่วนเชื่อมโยงกิจกรรมด้านอื่น ๆ เช่น กิจกรรมด้านการเรียนการสอน (สำเนา ขจรศิลป์).

2525 : 6) วิทยาลัยจึงควรพิจารณาปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านนี้

3.7 สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเพื่อการรู้โดยรวมหกด้านพบว่า

นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมหกด้านแตกต่างกัน นักศึกษากับผู้บริหารและอาจารย์กับผู้บริหารมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมแตกต่างกัน ส่วนนักศึกษากับอาจารย์ไม่พบว่ามีทัศนะแตกต่างกัน คือ มีความเห็นสอดคล้องกันดี อาจเนื่องจากว่านักศึกษาและอาจารย์ เป็นผู้มองเห็นปัญหาและสภาพต่าง ๆ ภายในวิทยาลัยได้คล้ายคลึงกันเพราะอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน นักศึกษากับอาจารย์มีกิจกรรมด้านการเรียนการสอน ไปด้วยกัน ย่อมมีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากกว่าผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารจะมองว่าตนเอง ได้พยายามอย่างเต็มความสามารถในการที่จะบริหารวิทยาลัยให้มีคุณภาพที่สุด แต่อาจจะมีข้อมูลบางประการที่ผู้บริหารได้ประสบเป็นครั้งคราวเท่านั้น หรือในรายละเอียดปลีกย่อยบางประการที่ผู้บริหารอาจจะยังไม่ทราบข้อมูล โดยที่นักศึกษากับอาจารย์จะพบเห็นในรายละเอียดปลีกย่อย ได้มากกว่า จึงทำให้ผู้บริหารมองสภาพแวดล้อมวิทยาลัยโดยรวมแตกต่างกับกลุ่มนักศึกษาและอาจารย์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเพื่อการรู้โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยจึงเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการขยายหรือปรับปรุงห้องปฏิบัติการเคมี ห้องสัณนิเทศการพยาบาลให้กว้างขวางเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา จัดที่นั่งสำหรับนักศึกษา

ได้สร้างสรรค์นอกเวลาเรียนมากขึ้นกว่าเดิม ปรับปรุงเกี่ยวกับหนังสือในห้องสมุดที่เกี่ยวกับการศึกษาด้านการพยาบาลให้มีปริมาณเพียงพอกับผู้ใช้ และควรจัดให้หลากหลาย เพิ่มตำราวารสารต่างประเทศ ตำราทางด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อช่วยเสริมทักษะทางการพยาบาล จัดสถานที่นั่งสำหรับรับประทานอาหารให้มากขึ้นตามจำนวนนักศึกษา ห้องน้ำ ห้องสุขาควรมีการสร้างเพิ่มเติมให้เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้ และจัดผู้ทำความสะอาดหลักในการทำความสะอาดและการใช้ให้ชัดเจน มีสถานที่สำหรับจอดรถของเจ้าหน้าที่ ควรสร้างสระว่ายน้ำ และศูนย์กีฬาสำหรับให้นักศึกษาได้ออกกำลังกายเพื่อคลายความเครียด

2. สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร ผู้วิจัยเสนอแนะว่าวิทยาลัยควรปรับปรุงกระเบียบของวิทยาลัยใหม่ให้ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ให้โอกาสนักศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของวิทยาลัย ผู้บริหารควรมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนักศึกษาเพื่อความเข้าใจตรงกันอย่างน้อยเดือนละครั้ง ปรับโครงสร้างการบริหารให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้มีการพบปะระหว่างผู้บริหารและสมาชิกเพื่อให้ทราบถึงความต้องการของสมาชิก จัดลำดับความสำคัญของการจัดงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก ควรมีการประชุมสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ให้ทุกฝ่ายได้รับทราบอย่างทั่วถึง เพื่อปลูกสร้างจิตสำนึกอันดีงาม เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของวิทยาลัย และเพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษามีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ผู้วิจัยเสนอแนะว่าการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ควรมีการเรียนเป็นกลุ่มย่อยเพื่อสามารถจัดวิธีการสอนได้หลาย ๆ วิธี ให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด กระตุ้นให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างเต็มที่ จัดหาอุปกรณ์ที่ทันสมัยมีคุณภาพสำหรับการเรียนการสอนให้เพียงพอ และพร้อมที่จะใช้ได้ตลอดเวลา ห้องเรียนควรมีการดูแลในเรื่องของความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย เพิ่มกฎระเบียบของการใช้ห้องเรียน มอบหมายงานให้นักศึกษาเป็นผู้ตรวจความสะอาดเรียบร้อย โดยจัดเป็นกลุ่มผลัดเปลี่ยนกันไป นักศึกษาจะได้มีความรับผิดชอบและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรเนื้อหาวิชาให้มีความเหมาะสมทันสมัยอยู่เสมอ ถ้ามีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงตารางการเรียนควร

ประกาศให้ทราบล่วงหน้าเพื่อผู้เรียนจะได้มีการเตรียมตัวให้พร้อมในแต่ละวิชา ผู้บริหารควรสนับสนุนอาจารย์ ให้เขียนตำราทฤษฎีเพิ่มมากขึ้น ส่งเสริมให้ไปศึกษาอบรมดูงานทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนยิ่งขึ้น

4. สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ผู้วิจัยเสนอแนะว่า วิทยาลัยควรจัดกิจกรรมที่มีคุณค่าปลูกฝังความรักในสถาบันของตนเอง มีการพัฒนาบุคลิกภาพในการเป็นผู้นำ ให้มีจิตใจโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เมตตา กรุณา เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้น มีความอดทน เสียสละให้สมกับเป็นผู้ให้บริการทางสุขภาพอย่างแท้จริง ควรเสริมสร้างให้มีความคิดสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ร่วมกันทำกิจกรรมทางวิชาการ มีการร่วมมือร่วมใจ รู้รักสามัคคีต่อกัน มีการเสริมสร้างความรักความผูกพัน เพื่อความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันให้มากขึ้น มีการส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อชีวิตมนุษย์ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบทบาทของพยาบาล และร่วมกันเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ

5. สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา ผู้วิจัยเสนอแนะว่าวิทยาลัยควรวางแผนจัดรูปแบบกิจกรรมนักศึกษา โดยมีคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้แทนนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินงานให้เกิดเป็นรูปธรรม ผู้บริหารควรสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา เช่น บริการยานพาหนะ อุปกรณ์อื่น ๆ เป็นต้น ผู้บริหารและอาจารย์เป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาแนะนำสนับสนุนให้ระบบงานขององค์การนักศึกษาดำเนินไปด้วยดีและคล่องตัว ควรศึกษาหาข้อมูลจากสถาบันอื่น เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาในสถาบันของตนเอง ควรมีการจัดอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาการจัดกิจกรรมอย่างเต็มที่ จัดประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ให้ทันคุณค่าของกิจกรรมซึ่งจะมีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพ มีศักยภาพสูง มีความรับผิดชอบ และมีประสบการณ์มากยิ่งขึ้น จัดให้ผู้บริหารมีโอกาสดูพบนักศึกษาและอาจารย์ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของทุกฝ่าย มีกิจกรรมนันทนาการร่วมกันเป็นบางโอกาส เพื่อเพิ่มความสมัครสมานสามัคคีต่อกัน ส่งเสริมให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาให้มากขึ้น กิจกรรมที่จัดควรมีการวางแผนให้รัดกุม และควรจัดกิจกรรมร่วมกับสถาบันอื่นเพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของวิทยาลัย

6. สภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษา ผู้วิจัยเสนอแนะว่าวิทยาลัยควรปรับปรุงหอพักนักศึกษาให้มีคุณภาพ มีความสะอาดเรียบร้อย มีความปลอดภัยมากขึ้น ควรจัดให้นักศึกษาเข้าอยู่หอพักตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 เพื่อฝึกฝนการอยู่ร่วมกันในสังคม เรื่องการให้ทุนการศึกษาควรมีการพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนตรงตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง ปรับปรุงบริการด้านสื่อสารโดยเพิ่มโทรศัพท์สาธารณะให้มีจำนวนเพียงพอต่อผู้ใช้ วิทยาลัยควรจัดให้มีการตรวจสอบสภาพประจำปีเป็นประจำและสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรจัดพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบในด้านนี้ให้มีความรู้ความสามารถเพื่อปรับปรุงงานบริการนักศึกษา จัดบริการน้ำดื่มที่สะอาดตามอาคารต่าง ๆ อาจารย์และผู้บริหารควรให้ความสนใจงานด้านบริการนักศึกษาให้มากขึ้น ควรจัดยานพาหนะสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ จัดบริการข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมมีคุณภาพ เรื่องบริการด้านหอพักควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดดูแลหอพัก โดยจัดหมุนเวียนกันรับผิดชอบ มีการแข่งขันกันทำความสะอาดห้องพัก เติ่งนอน และมีการให้รางวัลแก่ผู้มีผลงานยอดเยี่ยมในการทำความสะอาดห้องพัก เติ่งนอน และประกาศให้ทราบโดยทั่วกันเพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาได้แข่งขันกันทำความดี ควรมีการจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าภายในวิทยาลัย เพื่อให้ความสะดวกแก่นักศึกษา โดยจัดจำหน่าย หนังสือ ตำรา อุปกรณ์การเรียน ของใช้ในชีวิตประจำวัน หรือจัดจำหน่ายอาหารเพื่อให้บริการแก่สมาชิกของวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะในการทาวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัยก่อการุณย์ในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร ในด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านบริการนักศึกษา นักศึกษาและอาจารย์มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนผู้บริหารมีทัศนะในระดับ ไม่แตกต่างจากเกณฑ์ ผู้วิจัยจึงเสนอว่าควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดสภาพแวดล้อมในด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านบริการนักศึกษา และควรให้มีงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดรูปแบบกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลก่อการุณย์ รวมถึงการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดสวัสดิการสำหรับนักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลก่อการุณย์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์. วัยรุ่นและการปรับปรุงบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

ก่อการุณย์, วิทยาลัยพยาบาล. หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์. (เทียบเท่า

ปริญญาตรี). กรุงเทพฯ : สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร, 2526.

..... . การประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สำนักการแพทย์

กรุงเทพมหานคร, 2534.

บนิษฐา เกื้อมี. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษาใน

ทัศนะของนิสิต และอาจารย์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักราชการรัฐมนตรี, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ

ฉบับที่ 7 (2535 - 2539) มกราคม 2535.

คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. โครงสร้างเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้

การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม. ม.ป.ท., 4 มกราคม 2521.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักราชการรัฐมนตรี.

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529. กรุงเทพฯ :

ยูไนเต็มนัดักชั้นจำกัด, 2524.

คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. "สรุปคำบรรยายเรื่อง อาจารย์ที่ดี," ใน รายงานการสัมมนา

เรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนด้านจิตใจ จริยธรรม และวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัย

สงขลา. หน้า 92 - 94. กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,

2526.

ดุษฎี สรรประดิษฐ์. สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ในทัศนะ

ของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

เดือนจิตต์ จิตต์อารี. การคบเพื่อนของนิสิตหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ปริญญาพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520. อัดสำเนา.

ทัศนาศ บุณทอง. "คุณภาพการศึกษาพยาบาล," วารสารพยาบาล. 28(3) : 9 - 31 ;

ตุลาคม 2522.

ทองเรียน อมรัชกุล. "การบริหารกิจการนิสิต," ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :

จงเจริญการพิมพ์, 2525.

นัยนา อ่างสันติกุล. การวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย. วิทยานิพนธ์

ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

นวลจันทร์ รณารักษ์. พฤติกรรมให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาพยาบาล

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปริญญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ, 2530. อัดสำเนา.

นิลบล ต่อบวงศ์. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จันทนา บุพธรณ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ภาคอายุรศาสตร์

สัตยศาสตร์ เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2536.

บุปผา การีเวท. สภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อน ในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัย

รามคำแหงที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา. ปริญญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

ประกอบ คุปรัตน์. "นิสิตนักศึกษา และกระบวนการกลุ่มในสถาบันอุดมศึกษา,"

นิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์นา, 2525.

ประกาศรี สุจินตบุตร. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา.

ปริญญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2522. อัดสำเนา.

ประอรนุช ตัญยาทร. สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในทัศนะ

ของอาจารย์และนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. ปริญญาพนธ์

กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

ถ่ายเอกสาร.

ประเวศ วะสี. "การสาธารณสุขของประเทศกับบทบาทของพยาบาลในอนาคต,"

สารศิริราช. 2520.

ป๋วย อึ๊งภากรณ์. "การบริหารมหาวิทยาลัย," เสียงพ่อย่าเสียงสัตว์. หน้า 52 - 54,

กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย, 2511.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การจัดบริการเพื่อนักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น :

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

พรจันทร์ สุวรรณชาติ. "การพยาบาลกับการสร้างเสริมคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาล,"

ในประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6. หน้า 314 - 320.

๗ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 27 พฤศจิกายน 2522.

พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. "วิชาชีพพยาบาล จุดเปลี่ยนที่ท้าทาย," วารสารพยาบาลศาสตร์.

1(1) : 29 - 37 ; ธันวาคม 2532.

พิมพ์ศรี เปาเนิล. บรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตรตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. ถ่ายเอกสาร.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,

2524.

. "การบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา," วารสารครุศาสตร์. 1 : 132 -

136 ; กรกฎาคม 2525.

ไพโรจน์ ดำรงวิเศษ. การศึกษาทัศนะของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูสงขลา.

ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา,

2533. ถ่ายเอกสาร.

มหาวิทยาลัย, ทบวง. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ :

กองวิชาการ, 2528.

มหาวิทยาลัย, ทบวง. แผนการพัฒนาศึกษาสาขาศาสตรในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา
ระดับอุดมศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539). กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย
2534.

พาริศา อภิราฮิม. คู่มือปฏิบัติการด้านวิชาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม,
2525.

มันเกียรติ โกศลนิติวัธน์. สภาพแวดล้อมในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันตกในทัศนะของผู้บริหาร
อาจารย์และนักศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. ถ่ายเอกสาร.

ยี่สุน เสรีบุระพงศ์. การศึกษาปัญหาส่วนตัว สังคมและการเรียนของนิสิตต่างจังหวัดซึ่งกำลัง
ศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

เยาวนารถ อุทัยมกุล. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในทัศนะของอาจารย์และ
นักศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา,
2528. อัดสำเนา.

เยาวลักษณ์ คัดโนภาส. การบริหารนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยภาคใต้. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

รังสรรค์ หันสนธิ์เยะ. สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูนครราชสีมาในทัศนะของผู้บริหาร
อาจารย์ และนักศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

รัตนา คาบุญเรือง. "มาตรฐานการศึกษาและปฏิบัติการพยาบาล," ใน ประมวลการ
ประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6. หน้า 207 - 216. ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 27 พฤศจิกายน 2522.

ระเบียบ สันประภานานนท์. ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับการเรียนการสอน
และการบริการนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลของรัฐในกรุงเทพมหานคร.
ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2531. ถ่ายเอกสาร.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. "งานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา," ใน บุคลากรจากนักศึกษา.

หน้า 145. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

_____. "งานสวัสดิการและบริการนิสิตนักศึกษา," นักศึกษา. กรุงเทพฯ : พีรพัฒน์, 2525.

วรรณวิไล จันทราภา, สุนารี ธาตุทัต, "ทิศทางการบริหารการพยาบาลในทศวรรษหน้า," สารสภาการพยาบาล. (กันยายน) 2534.

วรรณวิไล ชุ่มภิรมย์. "การสร้างแบบสำรวจเพื่อประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติการพยาบาล," วารสารพยาบาล. 3 : 305 - 309 ; กรกฎาคม 2518.

วิจิตร วรุตบางกูร. การวางแผนผังและพัฒนาสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ขนิษฐการพิมพ์, 2524.

วิจิตร ศรีสอ้าน. หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2518.

วิเชียร ทวีลาภ. "ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาและบริหารพยาบาล," วารสารการพยาบาล. 2 : 491 - 499 ; เมษายน 2522.

วิไลวรรณ พิธิยานุวัฒน์ และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์. "วิธีประเมินสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย," วารสารครุศาสตร์. 6 : 21 - 24 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2519.

สมบัติ วิจารณ์สาริกกุล. สภาพแวดล้อมสถาบันศึกษาเอกชนตามทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร. ปริญญาโท คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

สว่างจิต ศรีระชา. ชีวิตนักศึกษาขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.

สะอาด ไสยะบุตร. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จันทนา บุพพรณ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ห้องผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการทางวิชาการ เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2536.

สันต์ อู่อรุณ. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา. ปริญญาโท คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. ถ่ายเอกสาร.

สาโรช บัวศรี. "หน้าที่และจรรยาครู," ใน สรุปผลการสัมมนาอาจารย์ใหม่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. หน้า 24 - 25 พฤษภาคม 2521.

สุนทราวดี เอียร์พิเชฏ และคนอื่น ๆ. การศึกษาติดตามผลการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ชลบุรี : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2531.

สำเนา ขจรศิลป์. "กิจกรรมกีฬาเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา," ครุภัณฑ์. 9 : 59 - 63 ; มีนาคม 2527.

_____. "อนาคตหอพักนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์," เอกสารกิจการนิสิตนักศึกษา. 2525.

_____. "ประเภทของกิจกรรมนักศึกษา," หลักการกิจการนักศึกษา. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

_____. รายงานการวิจัยโครงการกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ปีงบประมาณ 2529 ดำเนินการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : สำนักงานทบวงมหาวิทยาลัย, 2529.

สุภาภรณ์ เลาสถิตย์. การวิเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

สุวรรณ สุขสมภักดิ์. สภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรนครศรีธรรมราช ในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

อรรณพ คุณพันธ์. การสร้างแบบสำรวจสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย. วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. การบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ : อเนกศิลป์การพิมพ์, 2527.

- Astin, Alexander W. The College Environment. New York : American Council on Education, 1968.
- _____. "The Methodology of Research on the College Impact Part II", Sociology of Education. New York : American Council on Education, 1970.
- _____. The Educational and Vocational Development of College Students. The American Council of Education, 1971.
- _____. and J.L. Holland. "The Environment Technique." A Way to Measure College Environment. New York : American Council on Education, 1961.
- _____. and Lee Calvin B.T. "The Student," The Invisible. United State of America, 1972.
- Braham, Verginia Z. "Identifying Effective Behavior of the Nursing Instructor Through Critical Incidents," Nursing Research. 14 : 65 - 69 ; Winter, 1965.
- Brook, G. Leslie. The Modern University. Manchester University Press, 1964.
- Brown, Babara J. and Peggy L. Chinn. Nursing Education Practical Methods and Model. London : An Aspen, 1982.
- Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 4th ed. New York : Haper, 1984.
- Decoster, David Arther, "Some Effect of Different Classroom Condition upon Interpersonal Relationship, Personal Adjustment and Achievement for College Freshment," Dissertation Abstracts. 31 : 5789 - A ; May, 1971.
- Davidhizar, Ruth E. and Macbride, Angela. "How Nursing Students Explain Their Success and Failure in Clinical Experiences," Journal of Nursing Education. 24 : 284 - 290 ; September, 1985.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th ed. Tokyo : McGraw - Hill, 1981.
- Fienkenstien, Jason Albert. "Student Service for Adults at the City University of New York," Dissertation Abstracts International. 44 : 1703 - A ; December, 1983.

- Guerin, Doris Haris. "Do You Underestimate Your Student," Journal of Nursing Education. Vol.20 April, 1981.
- Harold, Roger Davis" "The Control of Student Extra - Curricular Life in American Higher Education," Dissertation Abstracts. 27(8) : 2782-A; February, 1976.
- Harold Webster. "Personality Change in College Student," in College and Character. New York : Nevitt Stanford, 1964.
- Higbee, Mona T. "Student Advisement Center : A Timely Idea," improving College and University Teaching. 27(1) : 47 - 48 ; Winter, 1979.
- Hill, George W. "A study of Faculty and Student Perception of the Campus Environment of Florida Atlantic University," Dissertation Abstracts. 38 : 5946 - A ; April, 1978.
- Kiker, Myrlene. "Characteristic of Effective Teacher," Nursing Outlook. 21 : 721 - 723 ; November, 1973.
- Kirk, Roger E. Experimental Design. 2nd ed. California : Brooks Cole Publishing Co, 1982.
- Krejcie, Robert J. and Morgan, Daryle, W. "Determining Simple Size for Research Activities," Journal of Educational and Psychological Activities. 3 : 607 - 610 ; Autumn, 1970.
- Locklin, Ralph Howard. "Institutional Tension : A Multiple Case Study of Four Campuses Using The Tranactional Analysis of Personality and Environment (TAPE)," Dissertation Abstracts. 37 : 147 - A, July, 1976.
- Mack, Garner Shirley. "A Student of Institutional Image Analysis of Perception of Sub - Population in College Environment," Journal of Educational Psychology. 49 : 260 - 277 ; 1965.
- Marshall, Irene A.W.C. "Resting and Environment for Learning," Nursing Outlook. P. 33 - 335. 22 December, 1974.
- McKown, Harry C. Extracurricular Activities. New York : 1956.
- Newell, Clarence A. Human Behavior in Educational Administration Englewood Cliffs, NJ. : Prentice - Hall Inc., 1978.

- Newcomb, Theodore M. "Student Peer Group Influence," in Personality Factors on the College Campus. New York : Social Science Research Council, 1962.
- Pace, C.R. "College and University Environment Scale," Technical Manual. 2nd ed. Princeton Education Testing Service, 1963.
- Pace, C.R. and G.G. Stern. "An Approach to the Measurment of Psychological Characteristics of College Environment," Journal of Education Psychology. 49 : 260 - 277 : 1965.
- Peterson, J.S. "Some Observation on Superior Student," Journal of Education Sociology. 35 : 172 ; May, 1966.
- Ramay, Trene G. "Meeting Today Challenges to Nursing Service and Education" Nursing Form. Febeuary, 1975.
- Rice, Janet Carol. "Relationship among Major Education Goals Perception of Campus Environment and Personality for Juniors College," Dissertation Abstracts. 36(2) : 7440 - A ; August, 1975.
- Robinson, Nelson Storr. "An Investigation of Perception and Utilization of Student Personal Service by Selection College, Student Subcultures," Dissertation Abstracts International. 3791 - A ; 40 July, 1980.
- Romine, Stephen, Students and Faculty Perception of Effective University Instructional Climates," The Journal of Education Research. 68 : 139 - 143 ; December, 1974.
- Saylor, Galen J. and Alexander M. William. Planning Curriculum for School. New York : Halt Rinehart and Winston Inc., 1974.
- Seager, Paul W. Propose the School building Code for Thailand. Indiana : Indiana University, 1961.
- Sifferd, Calvin S. "What is the Proper Function of Residence Hall Counseling," College and University Business. 25 : 21 - 28 ; November, 1959.
- Steers, Richard M., Gerardo R. Ungson and Richard T. Mowdy. Managing Effective Organizations : An Introduction. Boston : Kent Publishing Co. 1985.

- Stroup, H. Toward a Philosophy of Organized Student Activities.
Minneapolis : University of Minnesota Press, 1964.
- Williamson, E.G., "Student Personnel Service in Colleges and
University. New York : McGraw - Hill, 1961.
- Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. 2nd ed.
New York : McGraw Hill Book Company, 1971.
- Wrenn, Gilbert C. Student Personal Work in College. New York :
Press, 1951.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือแนบ และแบบสอบถาม

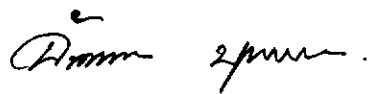
วันที่ 3 กันยายน 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม
เรียน

ดิฉัน นางสาวฉันทนา บุพธรณ อาจารย์ประจำวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สังกัด
การแพทย์ กรุงเทพมหานคร กำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาล เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร ในการ
วิจัยนี้ข้าพเจ้า ได้สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาความคิดเห็นของท่านต่อสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัย
คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ และผลของการวิจัย
จะเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งในความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวฉันทนา บุพธรณ)

นิสิตปริญญาโท สาขาการอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

เรื่อง สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเพื่อการเรียนรู้ในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร ที่มีต่อสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลในทุกด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านบริการนักศึกษา คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุง และพัฒนาสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยพยาบาลให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

คำชี้แจง

โปรดอ่านข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลของท่านโดยละเอียด แล้วพิจารณาว่า ท่านมีความเห็นเกี่ยวกับข้อความดังกล่าวในระดับใด ทั้งนี้กรุณาพิจารณาภาพรวม โดยทั่ว ๆ ไปในเรื่องนั้น ๆ ตามความเป็นจริง แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางด้านขวามือ และโปรดเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในแต่ละด้านลงในที่ว่างที่ได้จัดไว้ให้ในช่วงท้ายของข้อคำถามในแต่ละด้าน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐

นักศึกษา

☐

อาจารย์

☐

ผู้บริหาร

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ย หักค้ำ คือ

1. สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์เกี่ยวกับอาคาร สถานที่ภายในวิทยาลัยพยาบาล เช่น อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ สนามกีฬา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ห้องสุขา ห้องน้ำ ตลอดจนความปลอดภัย ความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในวิทยาลัย
2. สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ดำเนินงานด้านบริหารของวิทยาลัยพยาบาล รวมทั้งนโยบาย กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับที่มีผลใช้บังคับกับนักศึกษา และบุคลากรของวิทยาลัยพยาบาล
3. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เช่น บรรยากาศในการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียน การสอน วิธี การสอน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ บรรยากาศทางวิชาการทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน ตลอดจนการให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเรียน การสอน
4. สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์เกี่ยวกับการคบเพื่อนของนักศึกษาในวิทยาลัย การรวมกลุ่ม ความร่วมมือหรือแข่งขันในกลุ่มเพื่อน ตลอดจนกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา
5. สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นในวิทยาลัย เพื่อเพิ่มประสบการณ์นอกเหนือจากการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักศึกษา ได้แก่ กิจกรรมกีฬา และนันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และบำเพ็ญประโยชน์
6. สภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษา หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้แก่นักศึกษาพยาบาลได้รับความสะดวก ปลอดภัย และสุขสบาย ประกอบด้วยบริการสุขภาพ บริการประชาสัมพันธ์ บริการด้านสวัสดิการ บริการจัดหาทุนช่วยเหลือนักศึกษาที่ขาดแคลน

ไปรคพิจารณาข้อความในแต่ละข้อแล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง ซึ่งมี 5 ระดับคือ

คะแนน 5	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
วิทยาลัยพยาบาล ในระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
วิทยาลัยพยาบาล ในระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
วิทยาลัยพยาบาล ในระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
วิทยาลัยพยาบาล ในระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
วิทยาลัยพยาบาล ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	<u>สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ</u>					
1.	การจัดแต่งบริเวณภายในวิทยาลัยเป็นระเบียบเรียบร้อย					
2.	วิทยาลัยจัดที่นั่งพักผ่อนให้นักศึกษาได้สังสรรค์นอกเวลาเรียนอย่างเพียงพอ					
3.	สถานที่รับประทานอาหารของนักศึกษาสะอาด ถูกหลักอนามัย					
4.	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเท สะดวก					
5.	ห้องสมุด มีตำรา วารสาร เอกสารทางวิชาการ และวิชาชีพ ทั้งในและต่างประเทศเพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า					
6.	ห้องสมุดจัดที่นั่งสำหรับการศึกษาค้นคว้าไว้อย่างเพียงพอ					
7.	ห้องสมุดตั้งอยู่ในบริเวณของวิทยาลัยที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาค้นคว้า					
8.	จำนวนหนังสือที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพพยาบาลในห้องสมุดมีเพียงพอ					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
9.	ห้องน้ำ ห้องสุขา ตามอาคารต่าง ๆ สะอาด ถูกสุขลักษณะ					
10.	ห้องสัณติการพยาบาล กว้างขวาง เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
11.	ห้องปฏิบัติการชีวเคมี มีอุปกรณ์การเรียน การสอน อย่างเพียงพอ					
12.	สนามกีฬาของวิทยาลัย มีเพียงพอต่อ ความต้องการใช้					

โปรดแสดงความคิดเห็นและเสนอข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม
ทางด้านกายภาพของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	<u>สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร</u>					
13.	ระเบียบข้อบังคับของวิทยาลัยที่ใช้กับ นักศึกษาเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน					
14.	นักศึกษามีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการบริหารงานของวิทยาลัย ..					
15.	วิทยาลัยสนับสนุนให้นักศึกษาจัดแสดง ผลงานทางวิชาการ และวิชาชีพ					
16.	วิทยาลัยจัดให้นักศึกษา ได้มีโอกาสร่วม กิจกรรมการบริการชุมชนของวิทยาลัย อย่างสม่ำเสมอ					
17.	การจัดการปฐมนิเทศ ให้สาระที่เป็น ประโยชน์ต่อนักศึกษา					
18.	วิทยาลัยสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ในการ แต่งตำรา					
19.	การบริหารงานเป็นไปตามปรัชญา และ ความมุ่งหมายของวิทยาลัย					
20.	การดำเนินงานของวิทยาลัยในด้าน การบริหาร ในปัจจุบันเหมาะสม					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	<u>สภาพแวดล้อมการเรียนการสอน</u>					
22.	อาจารย์ประพฤติเป็นตัวอย่างที่ดีในการ เป็นผู้นำทางวิชาการ					
23.	อาจารย์มีการเตรียมการสอนอย่างดีทุก ครั้งที่เข้าสอน					
24.	อาจารย์ใช้ตำรา วารสาร และเอกสาร ทางวิชาการ และวิชาชีพพยาบาลทั้งใน ประเทศ และต่างประเทศอ้างอิงในการ เรียนการสอน					
25.	อาจารย์จัดทำเอกสารทางการสอนที่เป็น ประโยชน์ให้แก่นักศึกษา					
26.	อาจารย์ชี้แจงจุดมุ่งหมายของการเรียน การสอนในแต่ละวิชาที่สอนก่อนทำการสอน					
27.	อาจารย์สนับสนุนให้นักศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติมด้วยตนเอง					
28.	อาจารย์มีหลักเกณฑ์ในการวัดและประเมิน ผลการเรียนการสอนอย่างถูกต้องตามหลัก วิชาการ					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
29.	อาจารย์ควบคุมดูแล การฝึกปฏิบัติงานของ นักศึกษา บนหอผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด					
30.	อาจารย์มีการเตรียมอุปกรณ์การสอนได้ อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา					
31.	อาจารย์ติดตามให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา อย่างใกล้ชิด					
32.	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถาม ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าอย่างเต็มที่					
33.	นักศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับ มอบหมาย					
34.	นักศึกษาส่งใจศึกษาหาความรู้ทั้งทางด้าน วิชาการ และด้านวิชาชีพพยาบาล					
35.	หลักสูตรวิชาการพยาบาลมีความสอดคล้อง กับปรัชญา และวัตถุประสงค์ของวิทยาลัย					
36.	หลักสูตรการเรียนการสอนเน้น กระบวนการพัฒนาให้นักศึกษาเป็นพยาบาล ที่มีคุณภาพ					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
37.	หลักสูตรมุ่งสร้างและพัฒนานักศึกษาให้มี ความรู้ มีคุณธรรม และจรรยาบรรณทาง วิชาชีพพยาบาล					
38.	เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร ได้รับการ ปรับปรุง ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา					

โปรดแสดงความคิดเห็นและเสนอข้อ เสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม
ทางการเรียนการสอนของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
39.	สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน นักศึกษารุ่นพี่กับนักศึกษารุ่นน้องมี ความสัมพันธ์กันดี					
40.	นักศึกษารุ่นพี่ให้คำแนะนำด้านการเรียน การฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษารุ่นน้อง					
41.	นักศึกษามีน้ำใจเอื้อเฟื้อเสียงสละเพื่อ ส่วนรวม					
42.	นักศึกษาให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
43.	นักศึกษาให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่ เพื่อนนักศึกษาที่มีปัญหา					
44.	นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อน ๆ ได้ดี					
45.	นักศึกษามีโอกาสร่วมอภิปรายปัญหาทาง วิชาการกับกลุ่มเพื่อน					
46.	นักศึกษารุ่นพี่ฝึกความเป็นผู้นำกลุ่มให้ นักศึกษารุ่นน้อง					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
47.	นักศึกษามีความรัก และความผูกพันใน วิทยาลัยพยาบาล เกิดการอยู่ร่วมกัน					
48.	นักศึกษาได้ร่วมมือกันทบทวนบทเรียนก่อน สอบ					
49.	นักศึกษาใช้เวลาว่างสร้างสรรค์กันในกลุ่ม เพื่อน					
50.	นักศึกษาร่วมมือกันจัดกิจกรรมเผยแพร่ ความรู้ด้านสุขภาพ อนามัยแก่ชุมชน เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของวิทยาลัย					

โปรดแสดงความคิดเห็นและเสนอข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม
ทางด้านสังคมกลุ่มเพื่อนของวิทยาลัยพยาบาลเกิดการเรียนรู้

.....

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	<u>สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา</u>					
51.	วิทยาลัยส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักศึกษา					
52.	วิทยาลัยสนับสนุนนักศึกษา จัดกิจกรรม ร่วมกับสถาบันอื่น					
53.	วิทยาลัยให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ในการจัดกิจกรรมของนักศึกษาอย่าง เพียงพอ					
54.	นักศึกษามีอิสระในการจัดกิจกรรม ได้ตาม ความต้องการ					
55.	นักศึกษามีอิสระในการเลือกตัวแทน นักศึกษา					
56.	นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ					
57.	อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมอย่างดี					
58.	กิจกรรมที่จัดขึ้นในวิทยาลัย มีคุณค่า และ ให้ประโยชน์แก่นักศึกษา					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
59.	วิทยาลัยจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการ จัดกิจกรรมนักศึกษาอย่างเพียงพอ					
60.	กิจกรรมของชมรมต่าง ๆ ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มนักศึกษาเป็นอย่างดี					
61.	วิทยาลัยจัดให้มีการประเมินผลในการจัด กิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ					

โปรดแสดงความคิดเห็นและเสนอข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม
ทางด้านกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	<u>สภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษา</u>					
62.	หอพักนักศึกษา ได้รับการดูแล ให้ความเป็น ระเบียบเรียบร้อย					
63.	ห้องพักของนักศึกษามีระบบรักษา ความปลอดภัยเป็นอย่างดี					
64.	วิทยาลัยมีการจัดบริการข่าวสารทางด้าน การพยาบาลที่ทันสมัย					
65.	การติดต่อสื่อสารทาง โทรศัพท์ภายใน วิทยาลัยสามารถกระทำได้อย่างสะดวก					
66.	การติดต่อสื่อสารทาง โทรศัพท์ภายนอก วิทยาลัยสามารถกระทำได้อย่างสะดวก					
67.	นักศึกษา ได้รับความสะดวกในการขอใช้ บริการยานพาหนะ เพื่อออกดูงานนอกสถาน ศึกษา					
68.	วิทยาลัยกำหนดช่วงเวลาให้นักศึกษาแต่ละ คน ได้รับการตรวจสอบสุขภาพประจำปี					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
69.	นักศึกษาได้รับการเอาใจใส่ดูแลจาก อาจารย์เมื่อมีอาการเจ็บป่วย					
70.	นักศึกษาที่มีปัญหา ทางด้านการเงิน มี โอกาสขอรับทุนการศึกษา					
71.	วิทยาลัยมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในการ คัดเลือก นักศึกษาให้ได้รับทุนการศึกษา					
72.	มีการประชุม ทัศนศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร ระเบียบการปฏิบัติตนในวิทยาลัยให้ นักศึกษาเข้าใจ					
73.	วิทยาลัยจัดห้องบริการ ให้คำปรึกษาที่ เหมาะสมสำหรับให้บริการนักศึกษา ...					

โปรดแสดงความคิดเห็นและ เสนอข้อ เสนอแนะ เพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้าน
บริการนักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาใช้เวลาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. ดร.สมสุข อีระพิจิตร
รองอธิการบดี ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. รองศาสตราจารย์พวงรัตน์ ทวีรัตน์
สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. อาจารย์สมบุญ เกาพัฒนา
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์
สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร
4. อาจารย์สะอาด ไส้มะบุตร
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการทางวิชาการ
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร
5. ดร.เบญจา เตากล่ำ
หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ศัลยศาสตร์
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ค.

คุณภาพของแบบสอบถาม

คุณภาพของแบบสอบถาม

1. แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

ด้านกายภาพ		ด้านบริการ		ด้านการเรียน การสอน		ด้านสังคม กลุ่มเพื่อน		ด้านกิจกรรม นักศึกษา		ด้านบริการ นักศึกษา	
ข้อ	T	ข้อ	T	ข้อ	T	ข้อ	T	ข้อ	T	ข้อ	T
1	3.35	13	5.13	22	5.31	39	4.04	51	3.35	62	3.35
2	1.91	14	2.33	23	3.59	40	4.04	52	6.33	63	4.33
3	3.88	15	3.16	24	2.74	41	3.88	53	4.58	64	6.26
4	3.55	16	2.74	25	3.05	42	3.31	54	5.67	65	4.02
5	5.82	17	3.88	26	3.58	43	3.79	55	2.60	66	4.02
6	3.05	18	6.18	27	3.20	44	3.25	56	4.84	67	2.57
7	4.58	19	3.16	28	5.58	45	6.86	57	5.67	68	2.04
8	5.52	20	4.58	29	3.88	46	4.00	58	3.58	69	3.20
9	4.09	21	5.13	30	3.39	47	4.57	59	3.28	70	1.99
10	7.79			31	2.74	48	2.24	60	4.12	71	3.20
11	3.81			32	3.25	49	4.33	61	5.06	72	2.05
12	4.02			33	5.13	50	4.38			73	5.07
				34	4.23	51					
				35	4.57						
				36	4.33						
				37	3.58						
				38	4.33						

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .976

ภาคผนวก ง.

ค่าความถี่ของความคิดเห็นเพิ่มเติมของสภาพแวดล้อม
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ทั้งหกด้าน

สภาพแวดล้อม	ความคิดเห็นเพิ่มเติม	ความถี่ของคำตอบ
ด้านกายภาพ	1. ควรมีสถานที่นั่งพักผ่อนให้นักศึกษาได้สร้างสรรค์นอกเวลาเรียนอย่างเพียงพอ	50
	2. สนามกีฬาไม่น้อยควรมีสถานกีฬาเอนกประสงค์สำหรับนักศึกษา ใช้ได้ตลอด	47
	3. ห้องสัธยาคารพยาบาลห้องปฏิบัติการเคมีค่อนข้างคับแคบ แสงสว่าง ไม่เพียงพอ	45
	4. ห้องสมุดควรมีหนังสือเกี่ยวกับการศึกษาด้านการพยาบาลที่ทันสมัย และให้หลากหลายกว่าเดิม	42
	5. ห้องเรียนค่อนข้างคับแคบควรขยายหรือปรับปรุง	30
	6. แก้วสำหรับนั่งรับประทานอาหารไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	20
	7. ควรจัดห้องเรียนให้มีมากขึ้น	14
	8. ห้องสมุดมีหนังสือน้อย ไม่เพียงพอกับผู้ใช้บริการ	10
	9. สถานที่คับแคบควรจัดแบ่งบริเวณให้เป็นสัดส่วน	10
	10. ควรมีสโมสรเทนนิส	6
	11. ให้สร้างสระว่ายน้ำ	5
	12. ห้องสมุดเล็กเกินไป	2

สภาพแวดล้อม	ความคิดเห็นเพิ่มเติม	ความถี่ของ คำตอบ
ด้านการบริหาร	1. ผู้บริหารควรเอาใจใส่ในด้านสวัสดิการของนักศึกษา	25
	2. กฎระเบียบที่ใช้กับนักศึกษาควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน	20
	3. ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการบริหารงานของวิทยาลัย	18
	4. วิทยาลัยควรจัดให้นักศึกษาแสดงผลงานทางวิชาการ	10
	5. ให้นักศึกษามีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริหาร	7
	6. นักศึกษา ไม่ทราบระบบการบริหารงานของวิทยาลัย	3
	7. ผู้บริหารทุกระดับควรมาจากการเลือกตั้ง	2
	8. ควรกำหนดการลงโทษนักศึกษาเมื่อกระทำความผิดให้ชัดเจน	2
	9. การบริหารงานฝ่ายต่าง ๆ ดีแล้ว	1

สภาพแวดล้อม	ความคิดเห็นเพิ่มเติม	ความถี่ของ คำตอบ
ด้านการเรียน การสอน	1. ชั่วโมงเรียนมีน้อย แต่เนื้อหาเยอะทำให้ต้อง รีบเร่งเพื่อให้ทันเวลา	19
	2. อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีการปรับปรุง ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้ได้	18
	3. อาจารย์ส่วนใหญ่มีความตั้งใจสอนเอาใจใส่นักศึกษา เปิดโอกาสให้ซักถามตลอดเวลา	18
	4. ตารางเรียนไม่ควรเปลี่ยนไปมา จนผู้เรียน สับสน หากเปลี่ยนแปลงควรบอกนักศึกษา ล่วงหน้า	13
	5. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ	12
	6. การเรียนการสอนครอบคลุม มีการให้ศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติม อาจารย์ดูแลใกล้ชิดดีมาก	7
	7. ควรแบ่งเรียนเป็นกลุ่มย่อย ๆ	3
	8. ห้องเรียนติดกับห้องเคมีมีกลิ่นรบกวนทำให้ขาด สมาธิในการเรียน	2
	9. อาจารย์มีเวลาน้อยในการเตรียมการสอน	2
	10. อาจารย์อธิบายในแผ่นใสเท่านั้น	1

สภาพแวดล้อม	ความคิดเห็นเพิ่มเติม	ความถี่ของคำตอบ
ด้านสังคม กลุ่มเพื่อน	1. นักศึกษามีความรักสามัคคีช่วยเหลือกันดี	24
	2. ควรมีการจัดกิจกรรมในการร่วมมือร่วมใจกันทำงานในกลุ่มเพื่อน เพื่อให้เกิดความสามัคคี	16
	3. นักศึกษารุ่นน้องต้องการให้นักศึกษารุ่นพี่ให้คำแนะนำ	10
	4. ควรมีโครงการเสริมสร้างความรักความผูกพันภายในวิทยาลัย	8
	5. ควรจัดให้นักศึกษาเข้าอยู่หอพักตั้งแต่ปีแรก ๆ	5
	6. นักศึกษาควรปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัยเหมือนกันทุกคน	3
	7. รุ่นพี่ไม่ฟังความคิดเห็นของรุ่นน้อง	2
	8. นักศึกษาไม่ค่อยมีเวลาพบเพื่อน เพราะต้องขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย	1

สภาพแวดล้อม	ความคิดเห็นเพิ่มเติม	ความถี่ของคำตอบ
ด้านกิจกรรม นักศึกษา	1. งบประมาณในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ไม่เพียงพอ นักศึกษาต้องจัดหาเอง 2. นักศึกษาขาดการสนับสนุนในการจัดกิจกรรม 3. ควรมีการจัดกิจกรรมร่วมกับสถาบันอื่น ๆ 4. การจัดกิจกรรมของนักศึกษามีน้อย เนื่องจาก การเรียนการสอนไม่เอื้ออำนวย 5. ขาดการร่วมมือจากสมาชิกในการจัดกิจกรรม 6. ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัด กิจกรรมให้นักศึกษาบ้าง 7. ควรให้มีกิจกรรมนอกค่ายอาสาพัฒนา 8. ควรจัดให้มีเสียงตามสายที่ได้ยินทั่วทั้งวิทยาลัย 9. ควรจัดกิจกรรมนักศึกษาให้เป็นรูปแบบ 10. นักศึกษามีอิสระในการเลือกผู้แทนของนักศึกษา	50 36 19 15 13 12 7 5 3 2
ด้านบริการ นักศึกษา	1. โทรศัพท์สาธารณะมีใช้น้อยมาก ควรจะเพิ่ม ขึ้น และควรมีโทรศัพท์ที่ใช้การ์ดโฟนได้ด้วย 2. ควรมีการตรวจสอบภาพประจำปีให้กับนักศึกษา 3. วิทยาลัยยังไม่อำนวยความสะดวกในการใช้ ยานพาหนะ 4. เพิ่มความปลอดภัยภายในหอพักให้มากขึ้น	35 33 25 20

สภาพแวดล้อม	ความคิดเห็นเพิ่มเติม	ความถี่ของ คำตอบ
ด้านบริการ นักศึกษา	5. ควรให้ความสำคัญในด้านสวัสดิการแก่นักศึกษา	15
	6. วิทยาลัยควรมีสหกรณ์ร้านค้า หรือร้านขายของที่จำเป็น ขายอาหาร เพื่อสะดวกในการซื้อหา	15
	7. การพิจารณาให้ทุนการศึกษายัง ไม่เหมาะสม	14
	8. การประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร ยังไม่ทั่วถึง	8
	9. หอพักค่อนข้างแออัด ไม่สะอาด ไม่ค่อยเป็นระเบียบ	7
	10. ที่นอนสำหรับนักศึกษาเวรตึก - ป้าย มีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	6
	11. ควรจัดให้มีน้ำดื่มในห้องเรียนทุกห้อง	5
	12. ห้องน้ำห้องสุขาควรทำความสะอาดวันละ 2 - 3 ครั้ง	4
	13. ให้มีบริการแนะแนวให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาให้มากขึ้น	3
	14. ควรจัดหาทุนการศึกษาให้เพิ่มขึ้น	1

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวฉันทนา	ชื่อสกุล บุพพรณ
สถานที่เกิด	อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	95/12 ซอยบุญเปี่ยม ทั้งสองห้อง บางเขน กรุงเทพฯ 10210
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 6
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2504	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโสภณศรีราษฎร์ อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2510	ประกาศนียบัตรวิชาพยาบาล ฉุกเฉินและอนามัย วชิรพยาบาล กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2515	ประกาศนียบัตรวิชาครูพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข
พ.ศ. 2522	การศึกษานิเทศ (พยาบาลศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2536	กศ.ม. (การอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลก่อการณ์ในทัศนะของนักศึกษา
อาจารย์ และผู้บริหาร

บทคัดย่อ
ของ
ฉันทนา บุพพรณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา
มีนาคม 2537

ความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร ต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ทุกด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านบริการนักศึกษา ประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร ต่อสภาพแวดล้อมโดยเทียบกับเกณฑ์ ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ และเปรียบเทียบทัศนะ ของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อ สภาพแวดล้อมในแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร รวม 272 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 73 ข้อ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test และ One-way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร ต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาล เกี่ยวกับการรู้โดยรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นสภาพแวดล้อมด้านการเรียน การสอน นักศึกษาและผู้บริหารมีทัศนะว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก และในด้านการบริหาร อาจารย์มีทัศนะว่า มีความเหมาะสมในระดับน้อย
2. การประเมินทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารต่อสภาพแวดล้อม วิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการรู้ โดยรวมทุกด้านเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด นักศึกษาและอาจารย์ มีทัศนะไม่แตกต่างจากเกณฑ์ แต่ผู้บริหารมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับ สูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหาร มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ตามแบบของเซฟเฟ พบว่า นักศึกษากับผู้บริหาร และอาจารย์กับผู้บริหารมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้การจัดสภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาล เกี่ยวกับการรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาบุคลิกภาพ และศักยภาพของนักศึกษาให้จนถึงขีดความสามารถ บุคลากรทุกฝ่ายควร ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ และได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน นอกจากนี้วิทยาลัยควรให้การ

สนับสนุนทางด้านการทรัพยากรให้การบำรุงขวัญ และติดตามประเมินผลโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยอย่างใกล้ชิด

ในสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ควรมีการขยายหรือปรับปรุงห้องเรียนภาคปฏิบัติให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม ในห้องสมุดควรจัดหาหนังสือ วารสาร ด้านการพยาบาลให้เพิ่มมากขึ้น สำหรับบริเวณเพื่อการนันทนาการควรมีการสร้างสระว่ายน้ำ สนามกีฬาเพิ่มเติม

สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร วิทยาลัยควรปรับปรุงกฎระเบียบของวิทยาลัยใหม่ตามความเหมาะสม ให้โอกาสนักศึกษาได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของวิทยาลัย ควรปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้สามารถสื่อสารกันได้อย่างทั่วถึงในวิทยาลัย

สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน วิทยาลัยควรจัดการเรียนเป็นกลุ่มย่อยให้นักศึกษาพัฒนาความสามารถในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ และส่งเสริมการพัฒนาอาจารย์อย่างสม่ำเสมอ

สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ควรจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักศึกษา และส่งเสริมการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันของนักศึกษาให้มากขึ้น

สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา วิทยาลัยควรวางแผนรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาอย่างเป็นระบบ ชัดเจน ภายใต้การสนับสนุนของอาจารย์ และผู้บริหาร

สภาพแวดล้อมด้านบริการนักศึกษาวิทยาลัย ควรปรับปรุงสวัสดิการด้านต่าง ๆ ที่จัดให้นักศึกษา ได้แก่ หอพัก ทุนการศึกษา การบริการ การสื่อสาร การตรวจสอบภาพประจำปี และสหกรณ์ร้านค้าในวิทยาลัย

KUAKARUN COLLEGE OF NURSING ENVIRONMENT AS PERCEIVED BY STUDENTS
INSTRUCTORS AND ADMINISTRATORS

AN ABSTRACT
BY
CHANTANA BOOPUN

Presented in partial fulfillment of the requirement for the
Master of Education Degree in Higher Education
at Srinakarinwirot University
March 1994

The purposes of the research were to investigate the perceptions of the students, instructors, and administrators at Kuakarun college of Nursing regarding the six aspects of the environment : physical, administration, learning and teaching, peer group, students activities and student services, to evaluate the perception of the three groups through the environment in each area and the six areas comparing with the constructed criteria and to compare the perception among the three groups of the six area of college environment. Sample size of the research were 272 students, instructors and administrators at Kuakarun College of Nursing. Five rating scales questionnaire of 73 items was used as an instrument of the study. Statistics utilized for data analysis were arithmetic mean, standard deviation, t-test and one way ANOVA.

The research finding were as follows.

1. Kuakarun College of Nursing environment as perceived by students, instructors and administrators in total six areas and in each area were at the moderate level except the learning and teaching environment as perceived by students and administrators was at the high level and the administration environment as perceived by instructors was at the low level.

2. The evaluation of students, instructors and administrators perception towards Kuakarun College of Nursing environment in the total six areas was not different from the criteria. However, the administrators perception was significantly higher than the criteria at .01 level

3. The perceptions of the students, instructors and administrators towards Kuakarun College of Nursing environment in the total six areas were significantly different at the .001 level. According to the Scheffe'test, it was found that the perceptions of students and administrators, instructors and administrators were significantly different at .05 level.

To encourage efficiency and progress of the environment management of Kuakarun college of Nursing for developing the student ultimate personalities and potentiality, all staff members of the college should be actively developed and involved in college management in order to present the appropriate proposal for the development of Kuakarun college of Nuring environment. Furthermore in the physical area, the result of the study suggests the improvement in laboratory rooms, library and other recreation areas such as swimming pool and athletic field.

In the area of the administration environment, the college should revise some rules and regulations, establish participative management system and improve college public relations process.

In the area of learning and teaching, it is suggested that the college provide small group instruction, encourage self - study, modify the curriculum and improve faculty development program.

In the peer group area, the college should promote activities for student development.

In the student activities area, with instructors and administrators' support, the college should establish systematic student activity model.

Finally, in the student service area, the students' welfare and services should be improved.